

Nr 26 augusti 2008

Nyallpplagan

krönikor, recensioner, kult
och mycket mer...

Intervjuer:
Timbuktu
Miss Li

Skribenter:
Noam Chomsky
Stefan Jarl
Susanna Alakoski
Jonas Hallberg
Mats Söderlund
Per Holknekt
Stina Berge
Andy Yorke m fl

+ Louisiana fyller 50!

GRATISTIDNING

grafisk formgivning och foto

individuella
lösningar för både
webb och tryck
baserat på över 30
års erfarenhet

mark goldsworthy
0708-223299
info@bopp.se

Nya Upplagan

Nr 26 augusti 2008

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Lars Yngve
lars@nyaupplagan.se

Maria Yngve, Ekonomichef och lagledare
som gillar Odd Molly och Hasbeens
maria@nyaupplagan.se

Form och foto
Mark Goldsworthy
mark@nyaupplagan.se

Kultur o musik
Thomas Millroth
thomas@nyaupplagan.se

Sport o musik
Graham Bowers
graham@nyaupplagan.se

Skribent
Mikael Håkansson Askner
mikael@nyaupplagan.se

Skribent o inspiratör
Tord Johnsson
tord@nyaupplagan.se

OMSLAG FOTO: Magnus Sveningsson

Vill ni komma i kontakt med redaktionen mejla till
redaktionen@nyaupplagan.se
eller ring: 0733-867666

MEDVERKANDE SKRIBENTER: Lars Yngve, Noam Chomsky, Thomas Millroth, Tord Johnsson, Nils-Ude, Per Arnesson, Jonas Jonasson, Gittan Jönsson, Andy Yorke, Stefan Jarl, C-J Charpentier, Mikael Håkansson Askner, Gunnar Danielsson, Jerry Prütz, Pidde Andersson, Mats Söderlund Mats Gustafsson, Karl Saxell, Joakim Lindengren, Lars Halapi, Lotta Askner (översättning), Jonas Hallberg, Jörgen Nilsson, Stina Berge, Linnea Uddenmyr, Susanna Alakoski, Elisabeth Löfgren, Johan Stenström, Jenny Tedjeza, Maria Anderberg.

FOTO: Mark Goldsworthy, Olof Glemme, Madeleine Tunbjer, C-J Charpentier, Maria Anderberg

ILLUSTRATIONER: Gittan Jönsson, Madeleine Pyk, Lars Sjunnesson, Gunnar Krantz, Leif Nelson, David Nettle, Pär Lundström Gardh, Peter Torsén, Benjamin Ahlman

Typografi: 9/11pt The Serif, The Mix och The Sans
av Lucas de Groot

Nya Upplagan använder Apple Computers
och Fair Trade kaffe.

Tryck: Bold/Sydsvenskan Tryck AB.

Vill du ha Nya Upplagan hem i din brevlåda varje månad?
Ring 0733-867666 och prenumerera för endast 300,-/år

MEG STÖD AV
STIFTELSEN
framtidens
kultur

RS-kontrollerad distribution 19.900 exemplar.
ISSN 1654-0336

Svårigheten med att handla, och är mitt hår normalt?

Jag är på väg att bli helt galen över alla dagliga val, speciellt i matbutikerna som allt mer är på väg att förvandlas till labyrinter med felaktiga vägval, återvändsgränder och konstiga produkter. Jag har alltid en känsla av att jag är en kombination av Truman Burbank och laboratorierätta där jag irrar omkring i gångarna med kundvagn och svårtydd handlepp. Kunde de åtminstone inte bara haft en sort av varje produkt: en sorts diskmedel, en sorts korv, en sorts frukostflingor... osv? Nähä, inte det, det va som fan! Det är ju naturligtvis lika otänkbart som att det bara skulle finnas en sorts musik och en bilmodell. Nä, mångfald berikar, och om inget annat så berikas åtminstone de som tillverkar samma saker fast i olika förpackningar. För det vet man ju: alla tv-apparater är precis likadana på insidan och förmodligen tillverkade på samma ställe, skillnaden är det utseendemässiga! Nej, allt måste finnas i sjuttioelva produkter, och bara en sådan sak som att välja vilken typ av yoghurt man ska köpa är ju på gränsen till en ren omöjlighet. Och skulle nu det nu ändå mot förmodan visa sig att jag lyckas välja rätt sort, så blir det naturligtvis av fel märke. Det är en Eco hit... och en Eco dit... och än slank mina Ecco-soft-special-super-laser-disco-sandaler med blinkande remmar och kardborrsnörningsblixtlåsar ner i frysdiskens – tycks det!

Det finns heller ingen Lars Yngve-logik i placandet av varor, det är rena rama fågel, fisk eller mitt emellan. Det hade varit så mycket lättare för alla om de hade haft allt jag behöver samlat på ett och samma ställe, och då gärna precis innanför dörren. Då hade nämligen butikspersonalen sluppit att som personliga assistenter lotsa runt mig.

Det är inte roligt att köra och handla och dessutom tar det onödigt lång tid vilket gör att jag ofrivilligt slarvhandlar. Sist fick jag i hastigheten med mig ett hårschampo hem med texten För normalt hår, vilket jag inte upptäckte förrän jag stod i duschen med vattenfyllda öron och löddrade och råkade läsa på flaskan. Jag stelnade till som en jakthund för ett kort ögonblick innan turbulent panik utbröt. Jag kastade mig ut från kabinen, öppnade fönstret och skrek: "Tänk om mitt hår inte är normalt, vad händer då? Har det samma effekt som hårborttagningsmedel, i uppfostrande syfte, för att få oss otåliga och halvslarviga människor att skärpa oss och välja produkter med flugsmällarblick? Tar håret fyr? Men dagens ungdomar kan ni inte få rätsida med, era j...". Allt i ett enda töcken. Efter att ha lugnats ner av grannar och omgivning och fått en försäkran om att inget farligt kom att hända, sköljde jag ur schampot, därefter lade jag mig naturligtvis på soffan och inväntade att något farligt ändå skulle hända. Det gör det nämligen alltid, tycks det, när man avviker från rutiner. Jag låg stel som

en pinne och hörde på avstånd brandkåren rycka ut vilket naturligtvis bekräftade mina värsta farhågor om att mitt hår när som helst skulle självantändas och förvandlas till en brinnande buske. Jag gick därför ut i köket och tog på mig två flamsäkra grillvantar och ställde mig i fönstret och väntade på att först bli spolad med högtryck och därefter tvingas till att schimpansa mig ner längs en väldigt lång brandstege. Brandbilen svischade förbi och ingenting farligare – eller hur man nu ska se på saken – hände med mitt hår mer än att det resten av dagen såg ut som om en ko hade kammat det med sin sträva tunga. Tillräckligt illa, dock! Och senare under dagen fick jag i rent upplysningsnytt dessutom reda på att brandmännen aldrig har behov av att använda brandstege för att ta sig in i en marklägenhet.

Nå, hur ska man veta om man har normalt hår, och dessutom: vems hår är normalt? Tja, man kan ju fråga sin frisör om man har någon, men det har inte jag. Jag litar nämligen inte riktigt på en yrkesgrupp som talar med kluvna toppar utan ber istället någon på Trädgårdstjänst att köra ett varv med den stora häcksaxen när håret börjar anta höststorsstorlek. Någon figurklippning i ordets rätta bemärkelse har jag dock hittills vägrat att ställa upp på.

Efter att ha, får man väl ändå trots allt säga, klarat mig förhållandevis bra tänkte jag att jag skulle unna mig en hamburgare och sprang därför in på närmsta hamburgerrestaurang som visade sig klimatkompensera hamburgarna. Jag kikade

direkt på det största, finaste och dyraste som kompensades med kgCO₂e 3.0. Va? Efter att ha gått igenom hela listan med utsläppskompenserad snabbmat så beslöt jag istället att förära ett annat utspisningsetablissemang ett besök och köpte en korv i bröd i stället och konverserade med herr glada gatuköksdirektör. Jag föredrar nämligen konverserade måltider framför konserverade råvaror – hur miljövänliga de än må vara. Korv släpper inte ut några avgaser, ja, det vill säga om man nu inte väljer rå lök som tillbehör.

Dagligen har jag på semestern passerat barn och därmed också dagligen åkt Lilla Tåget. Samma runda varje dag, med samma barn och med samma kommentarer när vi passerat förbi samma sevärdheter. Barn minns mer än man tror och de tröttnade redan efter tre veckors åkande. De tyckte till sist inte ens att ljudet från högtalarna, som jag kallade för "Radio Saigon", var särskilt kul längre. Dagens barn är som synes bortskämda och otacksamma.

En kväll fick jag plötsligt för mig att gå på match, och efter 90 minuters umgänge med lokalafotboll är jag benägen att hålla med en lagkapten i ett rugbylag som så passande uttryckte det: "bollen är avlång".

LARS YNGVE

Konsten att lyckas med det omöjliga - på "fel" plats

Mycket i konst- och kulturlivet är en social händelse. Oräkneliga äro de som tro sig veta var epicentrum ligger och dras dit likt rapsbaggarna, då de upptäckt en gul fårg! Den sorten finns alltid – och kommer aldrig att upphöra. Men, egentligen är det intressantare vad som finns utanför klungbildningarna. Under hela mitt vuxna liv har jag mött människor som verkligen drabbats av kulturen på det förälskade handlösa sättet. Det har varit på fabriksgolvet, under föreläsningsturnéer, på bibliotek i förorter lika mycket som på gallerier och konsertlokaler. Jag minns de ivriga samtalen och heta frågorna till kaffe och bulle efteråt i någons kök. De övertygade lokala entusiasterna med dignande bokhyllor och översvämande intresse. Galleristen Astley Nyhlén i Uttersberg var en sådan människa. Han brydde sig aldrig om att ta reda på något slags centrum för konsten. Dess epicentrum förlade han i sig själv likt ett femte väderstreck. Nu tror ni jag skriver om en självupptagen människa som ville synas. Helt fel! Han var inte den som dök upp titt som tätt så fort tillfälle gavs och publik fanns. Ett samtal med honom fylldes till brädden av det han sett, läst och hört. Först så småningom lyckades jag locka ur honom hans egen berättelse, som han framförde ganska kort på sin sjungande västmanländska – med stor risk att han länkade över till någon konstnär han kom att tänka på. I barndomens Köping lärde han sig lusten till litteraturen i familjens bokhandel. I mitten av 1940-talet blev han intendent i stadens konstförening, sedan öppnade han 1968 eget galleri i staden, tills han 1977 tog över stationen i Uttersberg.

Då Astley Nyhlén fyllde 75 för åtta år sedan erkände han, att "konst inte bara är händers verk utan hjärtats lika mycket". Vilket otidsenligt yttrande. Kan ni tänka er en framgångsrik gallerist eller museiman tillstå detta? För framgångsrik var han. Han befann sig mitt i sitt livs stora succé. Galleri Astleys växande anläggning i och kring den gamla västmanländska järnvägsstationen. Och jag försäkrar er, innan Astley fick syn på den var det icke en plats för konst och kultur i Sverige. Det brydde sig inte Astley om. Han behövde bara obegränsat utrymme för sin oerhörda kärlek till konsten. Lusten hade styrt honom dit.

Nu satt han alltså 1977 i sina stora lokaler famnade av den västmanländska skogen med betydande avstånd till tidens konventionella konstcentra – dit alla andra skyndade. Men Astleys måttstock såg annorlunda ut. Då de flesta trodde att sovjetisk konst antingen var propagandamaleri eller plagiat av västkonst, sökte han kontakt med den sovjetiske skulptören Ernst Neizvestny. Han var en känd profil i hemlandet, bland annat för ett monument över Chrustjev, men här fanns mer, vilket Astley redan anat. Nämligen dissidentens kringande bildspråk. Kontakt uppstod och Astley blev kompis med "Nisse", som han kallade honom. Inom kort skulle en våg av ny sovjetisk konst slå igenom i väst med Kabakov, Afrika och allt vad de hette. "Nisse" lämnade snart hemlandet, slog igenom internationellt med dunder och brak. Han var inte bara snabb att ha en stor utställning i det nyöppnade västmanländska galleriet, men dök också årligen upp några månader för att jobba där. Världen långt bortom de svenska konstcentra fick nu upp ögonen för Galleri Astley. Idag är Neizvestny en viktig del av både konstmuseet och skulpturparken i Uttersberg, där även verk av Pierre Olofsson, Lars Englund, Takahashi Naraha,

Claes Hake kan beundras, för att nu nämna några av de många svenska konstnärer Astley Nyhlén jobbade med.

Astley Nyhlén var mer en traditionell folkbildare än gallerist och entreprenör. Under utställningen 1992 höll jag föredrag om Pierre Olofsson. Jag hade just givit ut en bok om honom. Som vanligt fylldes lokalerna av besökare. Då jag stod och språkade med Astley efteråt, kom en ur publiken fram och ville köpa några målningar. Han pekade ut dem. Astley betraktade den entusiastiske mannen litet misstroget. Vad vet du egentligen om Pierre?, undrade han. Är du verkligen säker på att du vill köpa just de målningarna? Den litet generade tystnaden som följde bröts av Astley. Han erbjöd dedikation och rabatterat pris på ett exemplar av min bok med uppmaningen till den förhoppningsfulle köparen att läsa på och komma tillbaka nästa vecka. Ville han fortfarande köpa just de målningarna skulle det gå bra då! (Det är klart han kom tillbaka och köpte dem!)

Inga idéer var för stora för Astley Nyhlén. Hans privata universum fylldes också av musik. Därför började han fundera på varför det inte fanns en elektronmusikfestival i de västmanländska skogarna? Varför hade ingen kommit på det? Var det för smalt för publiken? "Smalt" - det ordet förstod inte Astley Nyhlén, som knappast var den som brydde sig om vad andra ansåg vara tillgängligt eller otillgängligt, smalt eller populärt, normalt eller... Han gillade elektronisk musik, det räckte som argument för att erbjuda alla andra denna underbara syntetiska konstart. Och han lyckades övertyga skogsägarna om sin idé och fick dem att avsätta 2,5 hektar som ett akustiskt reservat 1992. "Akustiskt reservat" smaka på detta underbara kulturord! Så drog han igång elektronmusikfestivaler på sommaren i det fria. Det visade sig vara precis vad publiken längtat efter. Succén var omedelbar. Den vresige och svåråtkomlige pionjären Karl Heinz Stockhausen var en av Astleys favoriter, men knappast känd för att vara lättflörtad. Naturligtvis lyckades Astley förklara för honom att hans musik måste framföras i det akustiska reservatet bakom gamla järnvägsstationen i Uttersberg. Och Stockhausen kom personligen, då hans musik framfördes år 2000. Året därpå fick förresten den tyske musikpionjären och Astleys nye kompis Polarpriset.

Var det smalt? Astley Nyhléns utställningar och konserter fylldes i alla fall av busslaster med besökare.

Galleristen Astley Nyhlén är nu död. Han blev 83 år gammal.

Jag har ofta tänkt på honom genom åren. Inte minst, när jag jobbat på konstmuseet. I stort och smått har jag mött hans kolleger. Nästgårds hemmavid har jag Galleri Blå i Gärsnäs, som givit mig många fantastiska konstupplevelser. Dessa överraskningar som överrumplar, då man redan tror sig veta allt. För många år sedan skakade Ole Birger om mig. För bara några månader blev jag vittne till Gerhard Nordströms förunderliga alkemi, där han förvandlar färgerna från Beckers till natur. Det doftade inte bara terpentin, men lika mycket mylla. Och om två veckor kommer Galleri Blå att visa den skimrande poetiske konkretisten Alexius Huber. Besök! Tag det gärna en lördagförmiddag och slink förbi det nya bageriet i gamla bryggeriet i Östra Vemmelöv! Jag säger bara: surdegsbröd, kanelbullar...

Det finns utrymme för mer än dem som tränger sig fram. Skönt tänker jag. Och brukar berätta entusiastiskt för vänner om Kulturmuseum och Garageprojektet i Hammenhög. Känner ni inte till dem?? Skynda dit – och fika för all del hos Frk Östergren – och jag säger än en gång: kanelbullar!

Hur viktigt det är med kulturmänniskor. Jag menar verkligen k-u-l-t-u-r-m-ä-n-n-i-s-k-o-r-. Sådana som Astley Nyhlén. Till sist vill jag bara berätta några minnesbilder från Uttersberg för er. När jag besökte CO Hulténs utställning 2003 var ljuset i lokalerna litet haltande. Astley visste varför och ledde mig med knappt återhållen entusiasm till ett fönster, där luckorna lämnats stängda: en bikoloni som tagit sig in och byggt sina små celler mellan luckan och glasat. Det skulle aldrig ha fallit honom in att ta bort dem. Jag bläddrar igenom några av de personliga kommentarerna till utställarna. Inför Hultén drog han efter andan, sedan han räknat upp resor, tankar, influenser, och utbrast: "Allt detta har inspirerat honom, men hans målningar är avtryck av honom själv..." Precis som med Astley Nyhlén. Allt det han sett och upplevt inspirerade honom till ett liv – och det fantastiska var att han stannade kvar i Västmanland samtidigt som han ville berätta om detta för alla andra.

Glöm nu inte att besöka Galleri Blå, Garageprojektet, Kulturmuseum, Frk Östergren och bageriet KIN i Östra Vemmelöv! Ät en bulle, ta en kopp, tänk på Astley Nyhlén och vad kulturen betyder. Brinn för den!!

Girighetens snickeri

Min man är byggnadsarbetare. En helt vanlig snickare som ägnar sina dagar åt att renovera och göra fint åt andra. Rusta upp skolor och gamla lägenheter. Ett nödvändigt och ganska bra jobb, tänker jag.

Snickaryrket gör honom inte rik. Karriärvägarna är så gott som obefintliga och han har tur om ryggen håller ända fram till sextiofemårsdagen.

Men tack vara generationer av kamp så kan en byggnadsarbetare i Sverige i dag skapa sig en helt okej tillvaro. Min man och jag kan äga vårt hem och barnen har både mat, kläder och en hel del onödiga leksaker. Vi kan gå på bio när andan faller på och bjuda hem vänner på middag. Ett gott liv, helt enkelt.

En byggnadsarbetare behöver heller inte längre stå med mössan i hand varje morgon och hoppas på sysselsättning. Anställningen är hyfsat säker och företaget fixar arbetskläder och skyddsutrustning. Ingen behöver ta några onödiga risker bara för att få behålla jobbet.

Min bror är inte snickare. Han är teknologie doktor och chef på ett större företag. Bor på fina gatan och har sommarhus nära stranden. När han behöver hantverkare ringer han lämplig firma och tänker att billigt är bra. Innan någon vet ordet av står det ett gäng utländska grovarbetare i villan. Polacker, gissar min svägerska. Och inga hörselskydd har de heller.

"Har ni kollat så att de har avtalsenlig lön", frågar jag.

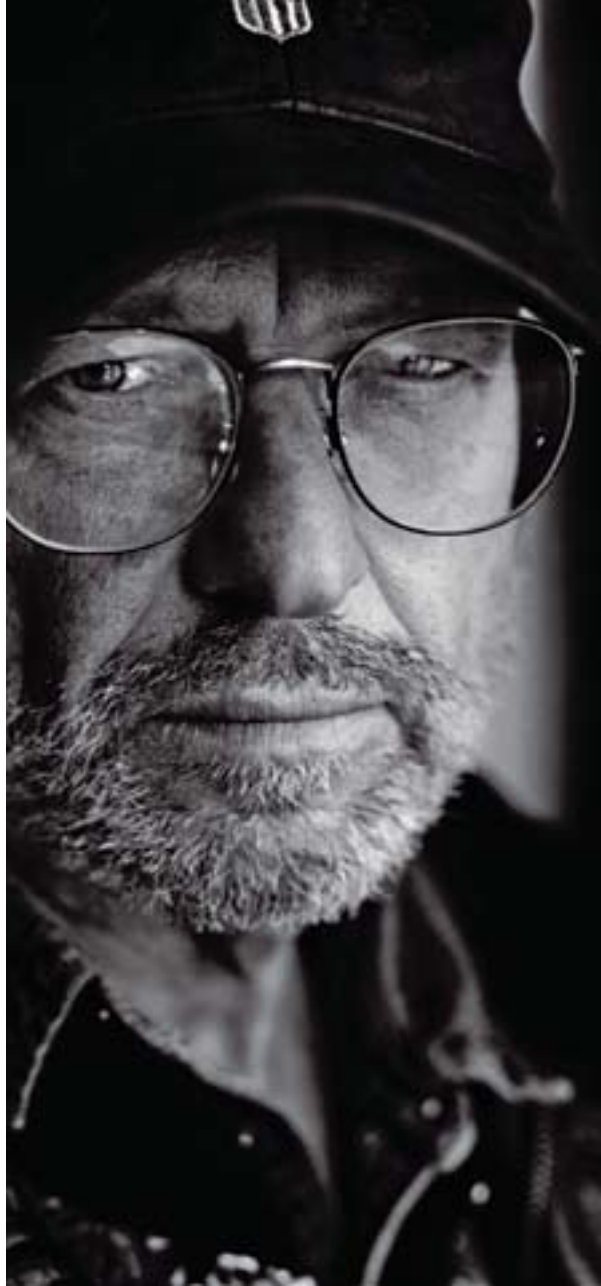
"Det får vi verkligen hoppas", blir svaret. Mer engagemang än så är frågan inte värd. Svensk medel- och överklass får billiga hantverkare och de stackars öst europeerna vill ju så gärna komma hit och tjäna en slant. Bo i en husvagn och träffa barnen någon gång till hösten. En så kallad win win situation. Eller?

Min invändning handlar om människovärde. Är den polske byggnadsarbetaren värd mindre än en svensk för att han redan är så fattig att han tvingas lämna hem och fosterland i hopp om lite högre inkomster? Och är en svensk snickare mindre värd än en ingenjör?

Sanningen är att konkurrensen från underbetalda utländska arbetare på sikt kommer att tvinga min man och hans arbetskamrater att sänka sin lön och acceptera sämre arbetsmiljö för att få jobb. Kanske finns det någon som tycker att en människa ur arbetarklassen inte borde få äga sitt hus eller leva lite gott på semestern, men de flesta som utnyttjar underbetalda utländska arbetare är nog bara obetänksamma. Och lite för giriga för samhällets bästa.

JENNY TĚDJEZA

VAD ÄR KONSTENS UPPGIFT? VAD SKA VI MED KONST TILL? VAD ÄR EN KONSTNÄR?

JAG ÄR DOKUMENTÄRFILMARE. DET BETYDER ATT JAG ARBETAR MED DOKUMENTÄRFILM.

För mig finns det ingen skillnad mellan dokumentärfilm och spelfilm. Dokumentärfilm och spelfilm är bara två olika sätt att uttrycka sig på, två olika genrer att skildra verkligheten i. Eftersom jag valt att arbeta med dokumentärfilm så betyder detta att för mig är dokumentärfilmen överlägsen spelfilmen. Dokumentärfilmen har de autentiska scenerna. Spelfilmen kan man alltid avfärda som "påhittad".

Svenska Filminstitutet är den organisation som fördelar stöd till de som arbetar med film. Där kan man ansöka om produktionsstöd till de filmer man vill göra. I Filminstitutets regler statueras att spelfilmen skall förfoga över 10 gånger så mycket produktionspengar som spelfilmen. Spelfilmen är den "riktiga filmen". Och den viktiga. Självklart är det svårt att acceptera som dokumentärfilmare.

Det är t.o.m. så att dokumentärfilmen genomsnittligt får högre betyg av filmkritikerna, när dessa jämför den med spelfilmen. Men dessvärre drar dokumentärfilmen mindre publik till biograferna och blir därför mindre intressant. Och det är kassorna som räknas...Att dokumentärfilmen har en mindre publik beror, menar jag,

på det svaga stöd den har från Filminstitutets sida. Detta trots att Filminstitutet i sina direktiv har till uppgift att stödja den värdefulla filmen, "kvalitetsfilmen".

Jag blev därför glad när jag fick beskedet att Filminstitutet lanserat ett nytt stöd till produktion av film om 100 miljoner. Det är mycket pengar. Men när jag läser reglerna

för vad som krävs för att få ansöka om dessa medel blir jag genast både besviken och vred. För att få stödet måste man för det första vara en etablerad filmare och för det andra måste man ha gjort filmer som spelat in mycket pengar. Med sådana regler har inte en dokumentärfilmare en chans att komma i fråga! Man kan också fråga sig vad sådana regler sänder för signaler till den yngre generationen filmare...

Jag nämner detta för att belysa mina egna utgångspunkter. Jag har några kriterier, både som filmare och människa, som jag utgår ifrån i mitt liv.

"Non Pasarán!" var ett fältrop 1936 i Spanien för den internationella solidaritetsrörelsen som ställde sig på den legitima folkfrontsregeringens sida mot de fascister som genom en militärkupp försökte störta regeringen. "Hit men inte längre!" betyder denna fras för mig. Vi lever i ett konsumtionssamhälle som hotar att förvandla oss alla till varor. De kommersiella krafterna har urholkat grundläggande solidariska värderingar och håller på att förvandla hela vårt gemensamma samhälle till ett tivoli. Mina filmer ifrågasätter denna utveckling, särskilt som vi idag lever i en tid av de Rikas Revolt.

"Non serviam" är mitt andra credo. Även om det var djävulens som svarade Gud på detta sätt, så vill jag ändå göra detta begrepp till mitt: att inte tjäna någon, vare sig Mammon eller Gud, parti eller organisation, kapital eller marknad. Mina filmer går inte i någons ledband. Jag är inte megafon åt någon. Jag är bara mannen på gatan, som vill komma till tals.

Jag har ett tredje kriterium men det har jag lånat från poeten Gunnar Ekelöf, eftersom jag inte kan formulera det bättre själv... Det är det moraliska imperativet "att bli den du är". Det kan låta enkelt men något man måste kämpa med varje ny dag. Så mycket hotar ens integritet i dagens samhälle: du ska vara till lags, du ska passa in, du ska leva upp till de sociala kraven, du ska tjäna pengar, du ska bara tänk på dig själv, du ska vara som alla andra.... Jag är säker på att jag inte behöver utveckla detta vidare.

När jag ser tillbaka på mitt liv och mina filmer så är nog denna kamp, "att bli den du är", den centrala anspänningen och temat.

Med detta sagt kanske min besvikelse och vrede inför Filminstitutets nya fond jag inledningsvis berättade om, blir mer begriplig. Varför är det de redan framgångsrika, de etablerade, de redan ekonomiskt väl belönade som ska ha mest, likt börsbolagens direktörer som oavsett resultat tilldelas enorma extra ersättningar?

Jag har ett motsatt förslag. Vänd på saken. Ge de 100 miljonerna till de som inget har, till de kämpande dokumentärfilmarna som vill utträta något med sina filmer, som vill något annat än ren underhållning, som vill ge de brännande bilderna av vår samtid, som vill berika och tillföra, istället för att luras och bedra.

STEFAN JARL

streck i kanten

LEIF NELSON

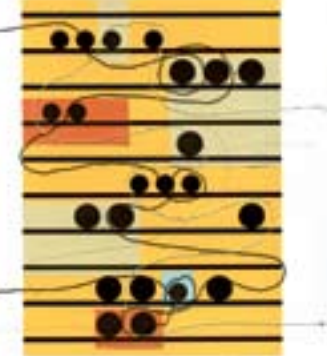
HC ERICSON "TRÄARBETEN" GALLERI VALLEBERGA 9 AUGUSTI – 30 SEPTEMBER 2008

Det är inte självklart under vilken rubrik som man skall etikettera HC Ericson: Grafiker, bok- och bokstavskonstnär, professor, skriftställare. Alla titlar rimmar väl med hans konstnärliga verksamhet, en korsbefruktande mångfald som gestaltats i allt från böcker till skulpturer för offentlig miljö.

På denna utställning visar HC Ericson en serie helt nya verk: "Träarbeten". Grafisk blandteknik i form av collage och sömnad. Trots att samtliga verk har utförts under denna vår så har de ett ursprung som sträcker sig mer än 40 år tillbaka då HCE gjorde sin första affisch: Louis Armstrong på Konserthuset i Stockholm.

För några år sedan lät jag göra ett nytryck av min gamla svartvita Armstrong-affisch från 60-talet, en gammal goding som med åren tycks ha blivit något av en klassiker. Denna affisch har en grafisk leklust och livsglädje, en slags visuell musikalitet, som jag många gånger har hoppats att kunna återskapa – fast i en helt annan skepnad. Det konststycket lyckades när jag i våras köpte tre stycken symaskiner", berättar HC Ericson. "Det ena gav det andra i form av mina s.k. Träarbeten som jag nu premiärvisar på Galleri Valleberga tillsammans med "källan", den gamla kultaffischen."

HC Ericson har sedan 25 år tillbaka varit verksam på Österlen. Numera har han sin ateljé i anslutning till sitt kommande skötebarn "Grafiska Biblioteket" i Simrishamn.

BERTIL BOO – ETT LIV I SÅNG

Författare: Ingmar Norlén
Förlag: Norlén & Slottnér

BERTIL BO, A.K.A. DEN SJUNGANDE BONDEN, är en av filmbranschens största gåtor. I inte mindre än tio Åsa-Nisse-filmer dök han upp från ingenstans, på en åker, vid ett stengårde eller en buske bara för att brista ut i sång så klar och vacker att någon av filmernas heta babes alltid hypnotiserades och föll som furor för denne välkammade gentleman. Trots detta blev han något av en karaktärsroll i Åsa-Nisse-filmerna (naturligtvis inte i klass med Gustav Lövås, i rollen som handlare Sjökvist – men ändå). Bertil själv ansåg sig inte vara någon större skådespelare... och visst, med handen på hjärtat, han hade kanske rätt. Bertil var en enkel och genomsympatisk vad som med den tidens språk skulle kallas för en hedersman.

Ingmar Norlén berättar om sina personliga möten med Bertil men han har även tagit hjälp av böcker och avhandlingar, vilket gör att man får en god helhetsyn av människan och artisten. Och någon mer sympatisk bild av en människa och artist än den som målas upp av Bertil Boo är svår att föreställa sig. Han hade alltid ett vänligt ord, ett leende eller en handtryckning att ge folk, det vill säga: raka motsatsen till mytomanen, bedragaren men den synnerligen begåvade sångaren, kompositören och författaren Johnny Bode, som naturligtvis övertalade producenten Gösta Sandin och regissören Ragnar Frisk till att få skriva musik till Åsa-Nisse-filmerna under pseudonym och utan att knysta ett ljud om att det var han som skrivit musiken. Så blev det, låten var Blåklint och viol. För alla oss Åsa-Nisse-fans är det svårt att tänka på Bertil utan att snöa in på Åsa-Nisse, men han hade en lång karriär som började en tidig lördagsmorgon då han slog igenom med dunder och brak i Sigge Fürsts radioprogram Frukostklubben – med den ständigt närvarande dockan Kaffe-Petter – som Sigge själv kallade för ett socialt problem, inte dockan, programmet, eftersom landet tillfälligt stannade av vid varje sändning, med sången Viol till mor. Den lördagsmorgonen skapades en ny idol och skivan såldes i drygt 250.000 exemplar. Bertil fick en femöring för varje sålt exemplar och därmed en tryggad ekonomi. Vi får även en inblick i privatpersonen och livet med hans hustru Karin, i ett asteri som går upp men även ner. Den djupaste svackan för Bertils karriär är när den oöborstade rocken gör sitt intåg i mitten av 50-talet. Det är omöjligt att inte tycka om denne man vars nyckelord tycktes vara vänlighet. Bertil Boo var oförfälskat helt och hållet lycklig över sitt liv och sin begävning och dessutom ett föredöme i sitt uppträdande. 37 år efter det att Viol till mor gavs ut fick Bertil en inbjudan av Bert Karlsson till ett stort jippo på hans skivbolag Mariann i Skara dit Bertil begav sig och föräddes med en guldskiva för Viol till mor, med andra ord: bättre sent än aldrig.

LARS YNGVE

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på ett byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Liljvångsgatan 18
Sivrehallen
0771-22 44 88
nordea.se

Fredrik Paulsson 0414-163 06
fredrik.paulsson@nordea.se

BARNDOMENS TABLETTASKAR

Författare: Martin Loogna
Förlag: Max Ström

DEN FÖRSTA TABLETTASKEN AV PAPPER (med cellofanomslag) var Röda Ugglan från 1926 och tillverkades av Kalmar chokladfabrik. Från början innehöll asken enbart halspastiller, men på 30-talet lanserade även konfektyrfabriken nymodigheten CAP Paus Pastiller – som påstods pigga upp – på biograferna i samband med att man bytte filmrullen och därmed var tvungen att ha en liten paus i filmerna.

Man behöver inte vara en regelrätt gottegris för att gilla denna synnerligen uppiggande lilla bok om tablettaskar. En del av dem blev stora succéer som finns än i dag, andra försvann från marknaden snabbare än smaken av dem i munnen, som Vingummi Spunk och Gubben Knäpp, till exempel? Alla har sin egen högst personliga relation till tablettaskar och minnen av olika sorter. Självt minns jag Kalle Kula-asken, gelékulor med fruktsmak, som jag fick för att trösta mig med efter det att jag för första gången bevittnat då min morfar nackade en tocke på huggkubben. Jag ler igenkännande åt Jakob Ugglan, Janne Korp, Hals (som Björn Skifs gjorde reklam för) och Fläkt som samtliga alltid tog slut i

15 KVADRAT, 15 ARKITEKTRITADE FRIGGEBODAR

Författare Eva Wrede
Förlag: Max Ström

Min första egna ”lya” var på nio kvadrat dvs. något större än en genomsnittlig gästoalett men betydligt mindre än en kändisgarderob. Men med lite fantasi och en väl utvecklad känsla för homestyling trollade jag med utrymmet och lyckades få till en biblioteksavdelning med Hej Matematik, En rolig halvtimme, Facit (till Diagnostiskt prov, fråga intel) och det litterära storverket Musen som rymde, en välsorterad cafeavdelning med Melittakokare och kaffefilter (den riktigt tunna sorten av typen vardagsgrå-billigt toalettpapper, men ändå) och en spaavdelningen med handfat, fotsalt, 5-56 och ett rör Treo. Detta skriver jag naturligtvis bara för att ni ska förstå att 15 kvadratmeter inte nödvändigtvis behöver innebära att man får gå in och backa ut. Mitt lilla krypin stod inte ens ute på natten utan var belägt högst upp på ett vindsutrymme i Tomelilla med snedtak, synliga ventilationsrör och bråte som förvarades uppe på vinden bakom lyckta dörrar tillverkade av hönsnät.

UTAN ORD – STIG DAGERMANS SOMMAR PÅ ÖSTERLEN,

av Kenth Olsson. Förlag: Bokpro.

Den uppmärksamme Nya Upplagan-läsaren kan inte ha missat Kenth Olssons notiser om Stig Dagermans i tidigare nummer under detta år. Här har du hela historien och lite till. Om du är det minsta intresserad av litteratur, eller ens bara har hört talas om denne Stig Dagerman, som valde att lämna detta jordelliv alldeles för tidigt, så ska du läsa denna bok. Det är med engagemang och inlevelse som Kenth leder läsaren genom den, av prestationsångesttyngde, lovprisade författarens tre månader under sommaren 1951 i Juleboda och Knäbäcks fiskelägen norr om Haväng. Dit hade han åkt för att få lite skrivarro men så blev det inte. Istället sliter hans huvud med filosofiska tankar om vad livet, döden och frihet innebär, samtidigt som hans dåliga samvete gentemot sina uppdragsgivare för uteblivet material tynger honom allt mer. Att han dessutom är pank gör inte saken bättre. De enda ljusa stunderna tycks vara när han får spendera tid med fastmön Anita Björk som kommer ner från Stockholm då och då mellan teater- och filmengagemang.

Den mesta tiden sitter han framför bländande vita, tomma ark i skrivmaskinen och vändas, eller bland glada vänners lag i dryckenskap. Det är inte så svårt att förstå att det blir mer av det sistnämnda med tiden.

ett nafs. Utformningen på askarna var fantasirika, men den galnaste av dem alla var förmodligen Lotto, där Lars-Gunnar Björklund gav tips på lottorader på baksidan av asken. Lotto är ju ett spel som bygger på slumpen, remember? Och Skoj-askarna hade alltid ett uppiggande, ja för att inte rent av säga lysande, skärmt på baksidan av typen: En pojke sitter utanför en affär och gråter. En snäll dam går förbi och undrar försynt varför den lille gossen sitter och gråter? ”Jag har köpt en tablettask. Det står öppnas här, men jag vill vänta och öppna den hemma.”

Och alla vi som spenderat många sömlösa nätter med att fundera på vad egentligen A:et på Läkerolen betyder – eftersom detta inte framgår på de askar som säljs av Malacoleaf – får äntligen veta att bokstaven står för Ahlgren, efter Adolf Ahlgren. Han döpte för övrigt själv tablettan till svenska Kungliga Läkerol efter det att han fick tillstånd att importera tablettorna från den tyske producenten. Och receptet på Läkerol kommer från en tysk apoteksfirma.

I dessa dagar då tablettaskarna i allt större utsträckning får ge vika för det stora utbudet av anonymt lösgodis, behöver vi bli påmindra om den praktiska tablettaskens förträfflighet. Detta är med andra ord nostalgi som i en liten ask.

LARS YNGVE

Friggebod är alltså en fristående komplementbyggnad om högst 15 kvadratmeters byggnadsarea med högst tre meter till taknocken. Den fick sitt namn efter Birgit Friggebo, som var folkpartistisk bostadsminister när hon 1980 lät avskaffa bygglovplikten för byggnader av detta slag. Det är med Friggebodar som med så mycket annat här i livet: det är bara fantasin som begränsar. Det är alltså fritt fram för byggaren att disponera denna

bygglovsfria yta som hon eller han vill. En Friggebod behöver nödvändigtvis inte per automatik vara en avgasrandig valstuga av tryckimpregnerat virke. Den kan alltså likaväl anta formen av en svamp, gräddbule eller varför inte en fönsterlös pyramid? I denna bok har 15 arkitekter gjort sitt yttersta för att rubba fördomarna och vrida om perspektivet, från ritning till färdigställd bod. Vissa lyckas. Andra inte. Roligast är Bubbelen och Blomlådan. Skulle jag haft en Friggebod så hade valet fallit på någon av dessa två och, det vill jag poängtera, jag skulle absolut inte på något som helst vis själv ha varit involverad i själva uppförandet av dem.

LARS YNGVE

Desillusionerad lämnar han och fastmön sommartillvaron vid Haväng när hösten anländer. Han kom aldrig att återvända. Innan skellet var slut fanns varken Knäback eller Stig Dagerman längre ibland oss.

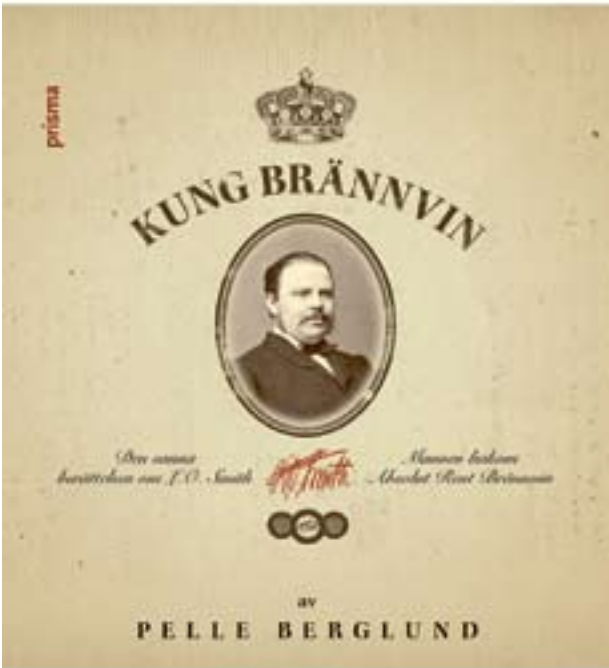
Insprängt i historien finns Stigs drömmar nedtecknade, drömmar som har sitt ursprung i hans funderingar om den försvunne Raoul Wallenberg. Med tanke på vilken fantastisk historia detta blir är man som läsare förundrad över hur självblind han måste varit, där han satt i sin hyrda stuga. Såg han inte skogen för alla träden?

Mot slutet av sitt liv blev det mer och mer klart för Stig vart han var på väg. I sin diktsvit Birgittas svit skriver han:

Vår största frihet heter ensamheten. Den största ensamheten kallas döden.

Dessa ord tycks väl sammanfatta hur han känner för sitt liv. Resten är historia. Kenth Olsson tycks ha krupit in under huden och in i skallen på Dagerman. Som läsare kan man bara tacka och ta emot det arbete och den gärning han gjort den svenska litteraturhistorien genom detta ögonblicksporträtt som speglar en hel livsgärning.

TORD JOHNSSON

KUNG BRÄNNVIN – DEN SANNA HISTORIEN OM LÖ SMITH – MANNEN BAKOM ABSOLUT RENT BRÄNNVIN, av Pelle Berglund. Förlag: Prisma.

HAR DU NÅN GÅNG UNDRAT VEM DEN SKÄGGPRYDDE MANNEN PÅ SIGILLET PÅ ABSOLUT VODKAFLASKORNA ÄR?

Han hette Lars Olsson och var Sveriges, och förmodligen Europas, obestridlige brännvinskung i slutet av 1800-talet. Han växte upp som fattig bondpojke vid namn, men med huvudet på skaft, på den nordostskånska landsbygden. Driftigheten tog honom tidigt till Karlshamn där han fick arbete som handelsbodsbiträde. Hans förslagenhet i affärer gjorde att han togs under konsul Carl Smiths beskydd. Det var av denne han senare fick lov att använda Smith som efternamn. Hans driftighet i affärer tog honom ganska snart till Stockholm där han fortsatte sin karriär som bodbiträde.

Tidigt såg han hur brännvinet ställde till det för både fattig och rik, och detta skyllde han på finkeln i det ofta orenade brännvinet. Han blev också nykterist i unga år och säger sig inte har rört en droppe före 37 års ålder. Han funderade på hur han skulle lösa problemet med finkeln i brännvinet och kom på ett sätt att rena detta. Detta kallade han Absolut Rent Brännvin och det såljes än idag under namnet Renat. Med hjälp av sina affärskontakter slog han sig således in i brännvinsbranschen och hans sinne för affärer gjorde att han snabbt blev en av de rikaste i Stockholm och blev snart en rikskändis. Med detta kommer också en massa fiender som ville sätta åt honom. När han blivit obestridlig brännvinskung på hemmamarknaden gav han sig också in i internationella affärer, och sedermera in i politiken. Samtidigt glömdes han aldrig bort sin bakgrund som fattig bonnapåg och såg alltid till att arbetarna hade de bästa villkoren på sina fabriker. Han slogs också för den allmänna rösträtten.

Det var när han startade brännvinskrig i Europa som hans antagonistier inom politiken såg sin chans att stoppa denne man. Men det var också delvis för att förhindra en ännu större ministerskandal på hemmaplan som han offerades i den internationella handelspolitikens namn. Bitter och luspank fick han spendera återstoden av sitt liv med att driva processer gentemot den egna familjen som han ansåg hade manövrerat ut honom från sina bolag, och de politiker som han ansåg hade svikit honom i det internationella spelet. Han dog utfattig och bitter 1913.

Det märks tydligt att Pelle Berglund verkligen har haft ett engagemang för denne Lars Olsson då han gått väldigt djupt i sin research för denna bok. Ingen sten har lämnats ovänd i denna härva som trots allt ligger ett sekel tillbaka. Det måste ha gått åt mycket tid bara att hitta rätt källor. Förmodligen har författaren hittat allt som idag går att hitta om denne märklige man. Ett fullödigt verk med andra ord!

Med tanke på försäljningen av Vin och Sprit AB, med flaggskeppet Absolut Vodka, till franska Pernod kan man undra om det internationella brännvinskriget till slut håller på att slå ut den svenska tillverknigen. Vem vet hur mycket av LO Smiths arv fransmännen låter vara kvar i Sverige om några år? Förmodligen Absolut Ingenting!

TORD JOHNSSON

Hjälp att glömma

JAG ÄR GANSKA MAGER OM BENA. Men det är vägen som gör mödan värd och det är något bortom bergen. Förruttelse hastal! Nu är jag död, det är inte lätt att samtidigt skriva dikt.

Ändå lever poeternas ord vidare i oss och skriver oss om och om igen. Fraser, fragment, strofer och känsligt sammanflätade ord når oss från andra sidan, genom århundraden, till och med årtusenden, över språkliga, kulturella och politiska gränser, mot alla odds trevar de sig fram från människa till människa och griper tag i oss, ser oss som vi är och tolkar oss mitt i vår sorg, till levande, kännande och djupt mänskliga individer. Det som är botten i dig är botten också i andra.

”Jag säger dig, man kommer att minnas oss i framtiden.”

Sapfo, fragment nr 147, omkring 500 f.kr.

Jag frågar människor – läser du poesi. Åh nej, svarar de. Men har du någon favoritdikt då? Då reciterar samma person ofta en dikt för mig... De flesta av oss har en favoritdikt. Ett par rader vi kan citera, ett brottstycke av tröst från begravningsannonsen, kärleksbrevet eller till och med svenska undervisningen i högstadiet.

Poesin har aldrig varit marginaliserad. Vissa poeter har kanske varit det, men aldrig poesin. Den lever och frodas mitt ibland oss, i kärnan av våra liv, våra drömmar, framgångar och tillkortakommanden. På dop, bröllop och begravning. När vi krisar, när vi drabbas av det ofattbara. När Estonia förliser, när räddningsverket inte räcker till, när en tsunami slår julfriken i spillror, när regeringen inte vet vad den ska ta sig till. Då träder poesin in.

Vår älskade pappa, min älskade maka, vår kära farfar, allas vår älskade syster, har hastigt lämnat oss, efter en tids sjukdom, har i dag gått bort: ”Hur fort blir lönnarna gula”, ”det är livet som glider bort i ändlös flod”, ”intra ens en grå liten fågel”, ”vad livet och stunden gav oss”. Älskad, saknad.

”Den poetiska cykeln ger oss en skymt av evigheten...”

NEJ, DET VAR INTE JAG SOM SA DET.

Morfar hade med ålderns rätt slutat att reparera ånglok vid SJ. Men något måste han göra så han sätte igång en cykelverkstad. Självt hade han en cykel som man kunde nå överallt med, resa vart som helst. Så trodde jag. Jag som ännu inte fått någon egen cykel inbillade mig att när morfar svängt runt hörnet mot Synagogan i Malmö, lyfte han. På sin cykel svävade han över gatorna och till och med över hustaken. Han kunde se in i lägenheterna ända upp till fjärde våningen. Det visste jag förstas att man inte fick, men det förbjudna kittlade mig. Jag ville veta allt men förstod att man måste kunna cykla för att få veta allt. Man måste ha en cykel som kunde lyfta en över alla andra.

Jag fick låna morfars cykel för att lära mig balansera. Den var för stor för mig. Jag måste krypa i under sadeln för att nå tramporna. Jag flög i gatan. Med vassa knäsmärtor och blodiga armbågar började jag förstå att det krävdes någon ytterligare och annorlunda kunskapsinhämtning om aviatikens hemligheter.

Jag fick möjligheten när jag jobbade med en folkbildningstidskrift som hette Studiekamraten. Studiekamraten blev mitt universitet. Ett nummer år 1978 ägnades speciellt åt cykling och poesi. Jag gjorde ett omslag med en bevingad cykel. Cykeln var morfars och vingarna lånade jag från en relief, en arktekonisk dekoration, i Assyrien nån gång 600 år fvtb.

Det blev den Poetiska cykeln. Som blev en bok, som blev bilder, som blev musik och som blev en utställning på Malmö Konstmuseum.

”Den poetiska cykeln ger oss en skymt av evigheten” sa Dick Harrison när han avslutade sitt invigningstal på Malmö konstmuseum 17 maj i år. Jag vet inte, jag, även om det är jag som något slags medium förmedlar cykelns äventyrligheter. Evigheten... vad är det? Minnena, kanske minnena, är vår evighet.

Den poetiska cykeln är bekant med de flesta. Käthe Kollwitz, är ett kärt minne. Edward Hopper, Degas, Manet, Alphonse Daudet, van Gogh, Den tappra soldaten Svejke. Bekantskapskretsen är stor.

Jag försöker alltid avlocka bilden jag arbetar med dess

Många av dikterna i det här sammanhanget talar om att minnas. De talar om hur någon var, eller hur något kändes eller ska komma ihåg. Men det fungerar inte. Det är det som är så smärtsamt. Att vi måste glömma, vare sig vi vill det eller inte. Dikterna blir till utsmyckningar. Ungefär som bilderna på katter och båtar och fåglar som ska påminna oss vem det är som har dött. Men vi har redan glömt något.

Sann poesi hjälper oss att glömma. Hjälper oss att stå ut med att vi glömmet.

Begravningsannonsernas dikter fungerar ibland som klädhängare där vi hänger upp minnet av hur det var att begrava någon. Ord som i bästa fall kan fungera som ingångar i tillfället när vi formgav annonsen, besöket på begravningsbyrån, var vi satt när vi läste annonsen i tidningen, hur vi var klädda den dagen. På det sättet kan raderna i en begravningsannons bli ett slags ställföreträdande minne. Men de hjälper oss inte att minnas de döda, eller att förstå sorgen eller att stå ut med tillvaron.

En bra dikt hjälper oss att glömma. Glömma att vi lider. Att vi är rädda. Förtvivlade. Förblindade. Att vi skriar av ångest. Poesin, när den får verka fullt ut, inte bara tröstar oss och ser oss, inte bara gestaltar den våra innersta känslor, tolkar och förklarar våra svåraste stunder och inger hopp. Den ger oss mod att fortsätta. Den återförlöser oss som människor. Den är nödvändig. Om så bara med en rad. Att vara, eller inte vara.

MATS SÖDERLUND

hemligheter. Det kan vara ett porträtt av någon vän eller något annat. Det kan också vara ett landskap eller – en tandborste. En smörgås, ett livstycke, en blus, ett par strumpor. Men hur kommer man in i ett cykelstyre, var någonstans hittar man cykelkedjans själ? Då tar jag hjälp av Mandrake – trollkarlen vars namn är identiskt med mandragora / alruna. Eller Mannen med stövarehuvud och slagruta.

”Cykeln är det enda fordon som har blivit var mans egendom. Det är den första industriellt massframställda produkt som såldes till kunder med hjälp av reklamaffischer. Det var genom cykeln som landsbygdens isolering bröts och den svenska folkstammen blev friskare och sundare, eftersom cykeln – och, väl att märka, cykelvägen till dansbanan – gjorde det möjligt för unga män och kvinnor att en gång för alla avskaffa inavlen i byarna.

Cykeln är en symbol för frihet. Liberté!”

Sa Dick Harrison.

LEIF NELSON

Dröm om

Mikael Måkanon Måkanon

I VAKET TILLSTÅND KAN DRÖMMAR SKENA IVÄG OM HUR DET BORDE VARA NÄR VERKLIGHETEN FÖRGÖR SIG. FOLK KOMMER ALDRIG ATT SLUTA FANTISERA. KANSKE DRÖMMEN HANDLAR OM DEN STORA VINSTEN OCH VAD VI SKULLE GÖRA MED PENGARNA. EN DRÖM SOM BLIVIT EN AV VÄRLDENS MEST BERÖMDA ÄR DEN MARTIN LUTHER KING DRÖMDE.

Drömmar är en mänsklig drivkraft i vars och ens strävan efter att komma vidare. En vidare dröm gäller inte bara individen. En tredje väg är att slå sig till (o)ro med det som är.

Onsluten av täcket, och kudden vänd till den svala sidan, finns nyfikenheten innan John Blund sprider sitt pulver: vad blir det för spännande i natt? Ljuva drömmar får gärna fortsätta.

På dagtid kan livet kännas privilegierat, möjligtvis förföljd av tiden. I vaket tillstånd är just det här exemplaret av människa inte placerad i något hemligt fångläger. Hon är inte verksam som regimkritiker i Kina, inte heller illegal flyktig i Sverige. Frisk som en nötkärna – inte ens jagad av Försäkringskassan.

Då nattsömnens börjar bli obehaglig dyker de upp för att sprida skräck. De kan vara vilka svenskar som helst mitt ibland oss. Som tur är har det genom åren dykt upp olika knep att bemöta mardrömmar på. Med tankens kraft går det att lyfta från marken och simma iväg bort från plågoandarna. Att sväva runt i det blå med bröstsim är häftigt, ju högre upp desto mäktigare känsla. När dagen nalkas är kroppen inte tyngd av mycket efter en sådan färd.

Men precis som i vaket tillstånd går det inte alltid att fly. Vi måste bita i en massa sura äpplen för att komma vidare. I drömmen kommer ibland frågan: Är detta verkligen på riktigt? Ett sätt att få reda på vilket är att hoppa ner i en å. Onsluten av vatten märks efter en stund att det går att andas fast kroppen befinner sig under vattnet. Så går det inte till i vaket skick, alltså är det en dröm och därmed inget att frukta. Vänder om, simmar mot strömmen, kravlar upp på stranden och går till anfall.

På natten förvandlas den dagdrömmande pacifisten till krigare. På dagen krånglas konflikter ibland till, vilket gör ett ställningstagande svårt. I sömnen är det enklare, där blir det gott mot ont utan försoning. Det är brutalt

PÅR LUNDSTRÖM GARDH

våldsamt med den eldrivna häcksaxen som tillhygge. Men det tar inte slut där. Det räcker inte med att det symboliska offret ligger där i slamsor och försöker attackera. Med hjälp av hammarslag tog en av mardrömmarna inte slut förrän all sörja var nerbankad och blodet förvandlat till vitt benmjöl. Det fanns inget att frukta längre.

I flera dagar hade jag haft beslutsångest över ett jobb som inte blev sökt i rädsla för att inte klara av arbetsuppgifterna. Efter en sådan dröm kändes inget omöjligt, sökte jobbet och blev anställd.

Självkänslan är inte konstant; den vandrar upp och ned, och till och från kommer sådana där kvalificerade skräckfilmsdrömmar som efteråt puffar på självförtroendet. Vid yngre ålder tryckte mardrömmarna ner möjligheterna. Benen var blytungta. Det gick aldrig att springa ifrån plågoanden. Med ökat självförtroende

har rollerna i drömmarna blivit ombytt.

Tänk om sådana här våldsamma drömmar även dröms av människor med beslutande makt, när de funderar över vilken väg de ska välja?

”Jag vann kriget i drömmen, nu ska jag vinna det i verkligheten också.”

Om vi vänder på steken till maktens rätt att använda våld – får man då offentligt berätta om en våldsam dröm som går att tolka som att den är riktad mot världens orätt, utan att hamna under FRA?

Den som tagit del av George Orwells *1984* och Karin Boyes *Kallockain...* nej förresten, vi behöver inte ta till litteraturen. Vi vet vad människor i verkligheten kan vara kapabla till, mot dem som inte rättar in sig i leden. Inte ens i sömnen får utsatta ro. Att systematiskt rubba nattsömnerna natt efter natt är tortyr. Olika rättsvidigheter sker även i demokratier.

Ett register i orätta händer kan vara förödande. Kommer det att utvecklas en praxis att hellre fria än fälla dem som blir avlyssnade av Försvarets radioanstalt, om det ger oskyldiga problem i framtiden? Fast vad har sådana eventuella spelregler för värde i en annan tid?

Ordet terrorist till exempel, användes mot pacifisten Gandhi också. Är det inte så att ordet terrorist antingen blir urvattnat eller likgiltigt ihopbuntat med befrielsekamp oavsett medel, om vi slänger oss med det hur som helst? Är vi lika snabba i våra omdömen när demokratier använder sig av statsterrorism?

Vi kan bara inbilla oss att demokrati är evigt given, och drömma om att den kan utvecklas och sen agera med demokratiska medel oavsett om det handlar om krig, OS eller ekonomi.

Susanna Makoski

Ju förr desto bättre

Det blir bättre förr, så sa en moderat kommunpolitiker nordväst om Ystad. Det – blir – bättre – förr. Det måste vara en av världens bästa freudianska felsägningar. Upprepa orden – det blir bättre förr. Jag hörde inte radioprogrammet, det var vår folkhögskolelärare som citerade det åt oss, ämnet var idéhistoria.

Vad var det som skulle bli ”bättre” förr. Och vad betydde ”förr” om vi talade om tidsepoker.

Jag gick ut socialhögskolan 1985. Det jag minns bäst från den tiden är ekonomihistorikern Urban Herlitz. Vi läste social historia. Var det bättre förr, frågade Urban Herlitz och lutade sig över oss. Vi, ett 30-tal studerande, vände och vred på oss, det var ju en konstig fråga. Nog var det väl bättre förr, eller var det inte det. Ingen vågade riktigt svara, men till sist pep Mattias Steen fram: Ja det var det väl, folk hjälptes ju åt och så. I helvete heller, röt Herlitz då, innan vi ens hann blinka, det var inte bättre förr. Folk svalt ihjäl, dog i sjukdomar, barnadödligheten var enorm, man bodde trångt, man hade inte tak över huvudet, man frös, det fanns inte tandläkare. Vad var det som gjorde att det blev bättre då, fortsatte Herlitz. Men nu vågade ingen svara, istället skrövade vi på oss så det gnisslade. Till slut röt ekonomihistorikern på nytt: Spiken.

Spiken för helvete! Man uppfann spiken. Man började bygga hus, folk fick det varmt och gott, det blev mer hygieniskt, det blev jobb, vi fick mat på bordet.

Det där var inte precis exakt det man önskade höra som blivande socionom, att spiken kanske var en av de bästa sociala reformer som någonsin uppfunnits. Pappspiken, järnvägsspiken, den dubbelhövdade spiken, nubbspiken, ankarspiken, slagspiken, fiberplattspiken, klippspiken, furuspiken, trädspiken, kopparspiken...utvecklingen har, minst sagt, gått stadigt framåt.

En annan sak som esade sig fast från tiden på socialhögskolan är den ekonomiska visionen, att om man som socialarbetare lyckades räta upp en enda persons (barn eller vuxen) liv som det gätt, eller höll på att gå åt skogen för, så hade man sparat in hela sin egen livslön som socialarbetare. Betänk det, hela sin livslön. Det tänker jag ofta på när politiker, med kavajer gjorda av diagram och tabeller, mässar om nerskärningar i skolan, hos polisen, i socialt arbete. För sociala problem har komplicerade rotsystem bortom snabbmat och snabbmodeller, och därför kräver sociala problem supersmarta ingenjörer. Sociala ingenjörer som förstår att all form av mänsklig värdighet är en ekonomisk besparing – och ju förr den kommer desto bättre är det.

Nå, det blir nog inte bättre förr, hur vi än vänder och vrider på det. Spiken måste alltid uppfinnas på nytt. Frågan är bara vad spiken motsvarar för behov idag, tak över huvudet, och kläder på kroppen, är ju inte precis längre ett primärt behov i västvärlden. Och om ni frågar mig, spiken tycks absolut inte heller vara alla de nya metoder som avlöser varandra med raketfart i skolvärlden, eller i det sociala arbetet. Spiken verkar inte vara hårdare straff. Spiken i vår tid kanske rent av heter arbetsro, eftertanke och långsiktighet?

LOUISIANA FYLLER FEMTIO!

C-J Charpentier

I ÅR FYLLER LOUISIANA FEMTIO, VILKET FIRAS MED ETT FLERTAL PÅKOSTADE UTSTÄLLNINGAR SOM T EX DEN PÅGÄNDE HELT ÄGNAD ÅT MODERN MUSEUMSARKITEKTUR (TILL DEN 14/9).

MEN JUBILEET LEDER OCKSÅ TILL ÅTERBLICKAR OCH REFLEXIONER, INTE MINST PÅ GRUND AV MUSEETS MYCKET SPECIELLA OCH KULTURFILANTROPISKA TILLKOMST. TY LOUISIANA ÄR I GRUNDEN EN ENDA MANS VERK, SPRUNGET UR KNUD W. JENSENS (1916-2000) AMBITION ATT FÖRVERKLIGA EN DRÖM. FAST HISTORIEN BÖRJAR DOCK MED HOVJÄGMÄSTAREN ALEXANDER BRUN OCH HANS TRE FRUAR – SOM ALLA HETTE LOUISE.

ÅRET VAR 1854 och strax ovanför den kanonbåtshamn som anlades under krigen med England i tidigt 1800-tal lät Brun uppföra en stor villa. Här ägnade sig den skälgigen oberoende mannen åt frukt- och biodling, och plantering av med dåtida danska mått sälsynta träd som ginko, atlasceder och tibetansk ädelgran.

Med tiden inträdde ett visst förfall. Och från kommunens sida fanns planer på att köpa och omvandla fastigheten – då ägd av dödsboet efter en något excentrisk tandläkare - till älderdomshem, och dessutom anlägga såväl ett reningsverk som en ny kyrkogård på tomten. Sedan, en höstdag 1954, kom Knud W. Jensen promenerandes med sin hund Trofast. Och drömmen föddes.

Kommunens planer var långt framskridna men det lyckades ändå Jensen och hans advokat, som båda var musikintresserade, att övertyga dödsboets likaså musikintresserade jurist att avstå från det ”lortkokeri” som kallades Kloakplan Nord. Inte minst sedan Jensen beredvilligt köpt ny mark för detta ändamål i grannskapet. Därefter fick Jensen ge sig i kast med de kyrkliga myndigheterna, som efter långa förhandlingar gick med på att flytta den projekterade kyrkogården.

- Om ni sörjer för de levande så sörjer vi för de döda, lär kyrkoministern slutligen ha sagt.

TIO ÅR INNAN alla dessa turneringar tog sin början avled Knud W. Jensens far, ägare av ett familjeföretag som huvudsakligen producerade ost, kasein och mjölkpulver.

Sonen övertog och drev verksamheten vidare, med stor framgång och växande export till ett krigshärjat Europa, där efterfrågan på mejerivaror ständigt ökade. Men sonen var inte bara affärsman utan närdde också ett stort litteratur- och konstintresse, som bland annat resulterade i att han köpte aktiemajoriteten i Gyldeandals bokförlag. Men det var ändå bildkonsten som roade honom mest, samtidigt som han med rätta konstaterade att Danmark saknade ett museum för modern konst.

I mitten av femtiotalet fattade Jensen sitt avgörande beslut och sålde sina fabriker till Kraft Foods och därmed fanns likvida medel för att köpa villan och låta drömmen om ett konstmuseum ta fart. Varpå Jensen med bisittare inledde ett intensivt och resande studium av likartade institutioner runt om i Europa.

Redan på detta tidiga stadium inträdde två män, som skulle komma att få en avgörande betydelse för det planerade museets fysiska gestaltning, på arenan: arkitekterna Vilhelm Wohlert och Jörgen Bo. Då hade erbjudandet först gått till Jörn Utzon som dock avböjde på grund av tidsbrist, eftersom han börjat skissa på operahuset i Sydney.

JAG HADE FÖRMÄNEN att lära känna Knud, och ett av våra många möten berättade han med glimten i ögat att museets namn var givet redan från början: Louisiana efter de tre fruarna Louise Brun. Även om det inledningsvis blev ganska många sammanblandningar med den amerikanska delstaten. - Jag kunde ju inte kalla det för Jensens Museum! skrattade han. *Og Louise er jo et dejligt navn.*

Jensen samlade och arkitekterna ritade. Villan skulle kompletteras med ”annex”, och sommaren 1957 började arbetet fram till invigningen i augusti 1958.

Då hade Wohlert och Bo fått fria händer med blott tre bindande direktiv från beställaren: Entrén skulle ligga i den gamla huvudbyggnaden, en del av nybygget skulle vända sig mot den lilla trädomvärvda sjön, och det skulle finnas en cafeteria med utsikt över

CALDER TERRASSEN (FOTO: C-J CHARPENTIER)

Öresund. Utanför den senare uppstod omkring 1960 och framåt den så kallade Calderterrassen med mobil och plattjärmsstabiliser som vaktposter mot havet, följt av väldiga bronster signerade Henry Moore och Max Ernst i trädgården.

RESTEN AV HISTORIEN är väl känd. Louisiana expanderade med nya flyglar och underjordiska rum – alla ritade av Vilhelm Wohlert, hans son Claus, och Jörgen Bo. Medan trädgård och strand utveckledes allt mer till en skulpturpark.

Utställningsverksamheten präglades tidigt av kioskvältande ”stora namn”, samtidigt som man med tiden också gav plats åt mer sparsmakade exposer som exempelvis specialsatsningar kring ”arkitekturens verkstäder”, och serien ”contemporary” med till formatet mindre utställningar av företrädesvis unga mycket samtida konstnärer på väg mot den internationella scenen. Varvid även foto och videoinstallationer fick sin givna plats, från Magnum, Robert Mapplethorpe och Richard Avedon till Pipilotti Rist och Bill Viola.

På samma gång vänder man också blicken mot det som sker utanför den västerländska kulturkretsen med satsningar på Kinesunasiens, som i ”cities on the move”, och nutida kinesisk konst av konstnärer i och utanför Folkrepubliken. Det är synnerligen lovvärda initiativ där vi, måhända för första gången i norra Europa, får möta annorlunda gestaltningar som blandar ett historiskt- religiöst arv med dagens internationella strömningar.

Till allt detta kopplas filmer och konserter, diskussioner, evenemang och bokutgivning. Parat med ett antal strikt arkeologisk-historiska utställningar med teman som Pompeji, Egypten, Arabvärlden, Kina och pre-columbiansk keramik.

Det enda som aldrig gick att genomföra var Knud W. Jensens stora idé, nämligen att bygga ett ”fyrtorn” ett stycke ut i havet och förbinda det med en tunnel till själva museet. Här vill jag minnas att det var båtklubben och andra strandnyttjare som bjöd motstånd.

LOUISIANA ÄR ETT UTFLYKTMÅL för själen. Hit reser man från när och fjärran både för konst, natur och rofyllda upplevelser. Vilket på så sätt gör museet i Humlebaek till en helhetsupplevelse. För det är i samspelet mellan kultur och natur som Louisianas styrka ligger – med möjlighet att flanera från dukar på väggarna till ett böljande trädgårdslandskap med vidunderliga vyer. På den punkten saknar faktiskt panegyriken gränser.

En delförklaring till dessa upplevelsers kraft finns dels i institutionens samspel med naturen, och i det faktum att hela anläggningen tillätits att växa sakta och organiskt. Här handlar det inte om något ready-made som byggts och färdigställt enligt på förhand uppgjorda ritningar, utan snarare om en verksamhet vars fysiska rum expanderat över tiden och i samklang med de behov själva konstvisandet gradvis krävt. Därför framstår hela komplexet som en naturlig

addition, där huskropp fogats till huskropp över tiden.

LOUISIANA ÄR EN PRIVAT STIFTELSE helt utan offentligt ägarskap. Den årliga driftbudgeten uppgår till knappt hundrafyrtio miljoner svenska kronor. Plus donationer för exempelvis ombyggnader, inre förbättringar, och inköp av konst.

Finansieringen är fyrhövdad. Tjugosex procent av kostnaderna täcks av statliga anslag, tjugotre procent av biljettintäkter, aderton procent av medel från sponsorer, och trettiotre procent av vinst från försäljning i butik och café.

Detta gör Louisiana ytterst publikberoende, eftersom mer än hälften av driften ska täckas av besökarna – direkt i biljettluckan, och indirekt genom köp och förtäring.

Som jämförelse kan nämnas att statliga Moderna Museet i Stockholm – som också fyller femtio - i år har en budget på hundrafemtionio miljoner (varav fyrtionio miljoner går till hyran), och en sponsorsintäkt på drygt tre procent av den totala budgeten.

KNUD W. JENSEN lät en stor del av sin förmögenhet gå in i det museum han själv skapat, varpå ett flertal donatorer som exempelvis Carlsbergfonden under åren gick in med avsevärda belopp. Medan andra stiftelser, företag och generösa privatpersoner skänkte – och skänker – betydande konstverk till museets samlingar. Exempel på det senare är bland annat Jytte och Dennis Dressing som donerade tio oljor av Jörn, och Niels Wessel Bagge som skänkte mer än hundra företrädesvis klassiska meso-amerikanska keramikföremål till museet.

Här kan noteras en anmärkningsvärd skillnad mellan Danmark och Sverige. Ty i Danmark, liksom i stora delar av Västeuropa, finns kulturintresserade mecenater som gärna tar fram checkhäftet. Låt mig bara påminna om finansmannen Maersk McKinney Møller som för några år sedan överlämnade runt en miljard till nationen, för att Köpenhamn skulle få en ny opera! Dock bör påpekas att donationer i Danmark är avdragsgilla om de avser marknadsföring och inköp av konst.

I Sverige tycks mig det oegennyttiga kulturintresset bland våra mest förmögna personer – med Alfred Nobel som explosivt undantag - snarast obefintligt, eftersom man hellre verkar vilja spela golf än ägna sig åt andlig odling. Annars kunde man ju lätt tänka sig ett svenskt designmuseum finansierat av IKEA...

FRAMTIDEN för ett museum som Louisiana handlar i stora stycken om publiktillströmning. En nedgång i besökarantalet – för närvarande omkring en halv miljon om året - påverkar menligt verksamheten. Därför behövs de så kallade kioskvältarna, som i sin tur finansierar ett smalare utbud med färre betraktare.

Efter den nu pågående utställningen om museumsarkitektur väntar Per Kirkeby och japanska mangaserier.

Lillevångsgatan 18
Sisniehamn
0771-22 44 88
nordea.se

Peter Andersson 0414-16109
peter.i.andersson@nordea.se

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Nordea

AUGUSTI MÅNADS HOROSKOP

AV O. RAKEL

VATTUMANNEN 20 JAN – 18 FEB.

Till skillnad från förra året har denna semester blivit en riktigt torr historia. Din partner har, vis efter förutvarande år, förbjudit dig att ta en enda droppe. Du är torrare än din gamla gräsmatta just nu. Tyvärr ser det ut att bli torrt även en lång tid framöver!

FISKARNA 19 FEB – 20 MARS.

Det varma vädret har gjort att du känner dig obekvämt i tillvaron för tillfället. Vänj dig, tids nog kommer November...!

VÄDUREN 21 MARS – 19 APRIL.

Alla dina semesterförhoppningar grusades i ett enda slag när din husvagn brann upp. Det enda som fanns att tillgå var ett tvåmannatält för 149,- på macken. Hållbarhet 3,75 timmar. Lägg ner alla förväntningar på livet framöver. Det blir inte bättre än såhär!

OXEN 20 APRIL – 20 MAJ.

Som vanligt har du valt att ta ut din semester vid helt fel tidpunkt och har således valt att jobba hela sommaren eftersom förra årets semester regnade bort. Inget kul att jobba alldeles ensam i 30 graders hetta. Du kommer garanterat vara blekast på jobbet under hela Augusti.

TVILLINGARNA 21 MAJ – 20 JUNI.

Det varma vädret har gjort att du har fått synrubbingar. Ditt vanligtvis normala dubbelseende har blivit kvadrubbelseende. Nu vet du inte ens om det är dig själv du ser i spegeln.

KRÄFTAN 21 JUNI – 22 JULI.

Återigen börjar hetsjakten på dig och dina gelikar, och du gör bäst i att ligga lågt ett tag framöver. Intensivast är det runt den åttonde och ett par veckor framåt. Stanna helst inomhus ett par månader innan du kan våga visa dig ute igen.

LEJONET 23 JULI – 22 AUGUSTI.

75%-iga brännskador av för mycket solande... Du har satt ett nytt personligt rekord som kommer att stå sig väldigt länge! Även ditt inköpsrekord av kylbalsam kommer att vara svårslaget för en lång tid framåt!

JUNGFRUN 23 AUGUSTI – 22 SEPTEMBER.

Det varma vädret har gjort att du för en gångs skull har lagt dina hopplösa romansplaner på hyllan. Det skulle du ha tänkt på lite tidigare...

VÄGEN 23 SEPTEMBER – 22 OKTOBER.

För första gången på många år har du vågat dig ner till havet för att slänga dig i vågorna. Synd bara att det var just den dag som det var brännmanetsinvasion längs kusten. Sjukhusvistelsen kommer att bli dyr då detta inte kan räknas som viltskada!

SKORPIONEN 23 OKTOBER – 21 NOVEMBER.

Du mår som en prins i detta väder, så torr som du är! Men säg den glädje som varar...!

SKYTTEN 22 NOVEMBER – 21 DECEMBER.

Ont krut förgås inte så lätt. Svärmor har aldrig haft insikten att veta när hon har stannat för länge. Typ efter en halvtimmes besök. Fråga om du får låna hennes lägenhet ett tag. Där är det i alla fall tyst och lugnt för tillfället.

STENBOCKEN 22 DEC – 19 JAN.

Du stretar på i denna otacksamhetens hemvisst på jorden. Att du överglänser t.o.m. solen med din lyskraft ignoreras fullständigt av dina närstående. Tänk om de bara hade förmågan att uppskatta dig en bråkdel av vad som egentligen vore rimligt. Då vore världen en mycket bättre plats att leva i. Din slutliga belöning för din livsgärning är överjordlig! En klen tröst, men dock!

Tuta om du har nå't att berätta

Så där då, nu har jag bränt ettussin skivor med allt från The Germs till Jussi Björling och strax sticker jag ut on the road. Jag, min italienska bil och en del extratid jag äntligen jobbat ihop till. Det är dags att köra lite vilse och hamna överallt utom där jag vill. Vis av erfarenhet vet jag att mitt liv stagnerar när det blir som jag planerat varför jag också lämnar kartan och förväntningarna hemma. Istället packar jag en stor härlig baksätesfil, en sovmask i siden, 2 kassar hempoppade popcorn och en massa jävla bensinpengar.

Så här är det. Jag har ett bekymmer som börjar kväva mig. Jag gillar inte att hålla tyst. Jag tycker om att berätta. Om mig själv lika mycket som jag tycker om att höra andras stories. Jag talar gärna vitt och brett om mina misslyckanden, framgångar, känslor och äventyr. Jag gör det till nära och kära, till kolleger ja nästan till totala främlingar. Och inte bara gillar jag att tala om mig själv, jag behöver det. Allt mer så sedan mamma dog för ett år sen. Hos mamma möttes skryt och tårar alltid med värme och delaktighet, ja oftast även lite kontraskryt. Det blev alltid en underbar gemenskap i det däringa vägandet. Nåt slags evolverande tillväxthärlighet som bara fyllde mig och oss med gelusta och unnsamhet.

Sen har jag då i min enfald trott att jag i mors bortavaro kunde flytta mina erfarenheter och berättelser även utanför slutna rum, men se där har jag gått bet. Jag har nämligen allt mer börjat se rekylar. Om jag jobbat hårt för något, sedan lyckats och i slutändan berättar detta för någon, ja då är jag närmast en oförskämd idiot. Jag säger idiot för att jag nästan aldrig vinner det gehör som skapar den där känslologenererande utväxlingen av stoltheter eller förtvivlanden. Dvs få i retur utan att först be om det. Det som kallas samtal. Utbyte. Att mötas, inte träffas.

Fan nu för tiden träffas man ju bara, man möts ju aldrig. Och det är här jag börjat få nog upp till struphuvudet och jag måste bara ge mig ut och söka lite klarhet. Jag vill veta om jag bara gått vilse eller om jag ska vänja mig vid en samhörighet roterandes motsols. Å andra sidan så kan ju fenomenet kan vara lokalt, spunnet ur mina kanske för tajta rörelsemönster.

Så jag chansar och drar ut på turné. Jag söker upp svaren istället för att vänta på att dom ska komma till mig. Kanske kan jag rent av starta nån skön liten miniatyrisk kedjereaktion av positivismer som sen kanske löpeldar sig lite och mynnar ut i att någon, någon gång, möter mitt berättande med berättelser om sig själv. Så att energin liksom hittat hem igen efter en långresa och sen kan återutsättas.

Det är ju så otroligt spännande att höra just din story, oavsett universiell viktighetsgrad. Brinner du i tanken är den vital och angelägen och där finns inget mer eller mindre. Jag inbillar mig nämligen att det finns något gott att påminnas om i detta. Jag tror att folk vill berätta, men inte vågar. Och jag tror att folk vill lyssna, men räds av borden. Tror jag i alla fall. Och jag tänker fortsätta chansa.

Mina dåliga erfarenheter har, och det här vet jag rent faktuellt, varit vägvisande för andra. Hade jag aldrig berättat om min historik som alkoholist hade aldrig den där prominenta kvinnan kommit fram till mig i Berwaldhallen en gång och sagt att jag räddat hennes mans liv. Fatta, helt ovetandes. Bara för att jag öppnade upp lite. Och jag har fickan full av fler fantastiska små effektberättelser.

Så jag börjar börjar min resa om 2 timmar med att köra söderut. Tror jag. Eller jag tar i alla fall vänster där Hornsgatan möter Hornstull, sen får vi se vad som händer.

Så in med Nessun Dorma i spelaren, av med skorna, igång med stolsmassagen och iväg. On a mission, en absolut superkorkad mission utan någon som helst vetenskaplig innebörd.

Men livsnifykenheten i mig gör att resan bara känns självklar. Det är dags att skaffa lite referenser. Kanske hittar jag hem igen och då med insikter om att min lokala förtvivlan av idag bara är produkten av en Per som fastnat i en loop. Eller är det så illa som det verkar?

Kanske måste vi göra som Steve Martin i "The Lonely Guy", fylla hemmet men massa terapeutiska skyltdockor att tömma skalle ihop med. Sen tuga bland människor och bara träffas? Tuta om du har nå't att berätta. Den är pärlemorvit och skitsnygg och jag kör alldeles för fort. Opera och punk brukar ha den effekten på mig.

PER HOLKNEKT

Den gången som vintexten drabbades av modern trolldom eller e-mailbrist

JAG HAR UNDER SOMMAREN HAFT FÖRMÅNEN ATT I JOBBET UNDER NÅGRA DAGAR FÅ DELTA PÅ EN VETENSKAPLIG KONGRESS SOM HÖLLS I BUDAPEST I UNGERN. DEN HADE DET ÖVERGRIPANDE TEMAT "ANIMAL REPRODUCTION", VILKET INNEFATTAR VÄLDIGT MYCKET OLIKA SAKER. EFTERSOM JAG VET ATT REDAKTÖREN EVENTUELLT ORKAR SÅ HÄR LÅNGT I TEXTEN SÅ FÅR JAG VÄL FÖRTYDLIGA ATT DET BETYDER DJURSEX - MEN PÅ ETT SERIÖST SÄTT.

Ah tänkte jag, här har vi grunden för ett trevligt vininslag i Nya Upplagan. Vål hemma så sände jag ett vänligt e-mail till dem med en bön om mer fakta. Tror ni jag har fått något svar?

Alldeles riktigt, icke ett ljud. Diverse sökningar på Internet har inte gett något resultat så därför tar denna trevliga historia slut här med en suck över den moderna trolldomen.

Däremot hade jag för några dagar sedan möjligheten att besöka en av de skånska vinpionjärerna som finns, nämligen Sven Almer på Nordanviks gård uppe i nordöstra Skåne. Det var en mycket upplyftande upplevelse, framför allt beroende på Sven själv som verkligen gör ett besök till en minnesvärd upplevelse. Nordanvik är en gård som lever på handel med viltskydd, skog, frukt samt en vindodlingsdel. Enligt Sven kommer denna del inte att gå med vinst i hans livstid men då det är så förbaskat roligt och intressant så får det stor del av tiden i alla fall.

Vål på plats så fick vi först åka förbi några gårdar med så mycket sten så man kunde tro att man var i det allra mörkaste Småland, sedan in bland skogen, vidare genom imponerande rika körsbärs och bigarrådlingar innan vi kom till den avsidade liggande vingården med om jag minns rätt 1000 vinplantor av cirka 10 olika slag. Efter en tuff och misslyckad start med röda druvor har nu Sven lärt sig att skall det fungera på dessa breddgrader så skall det till gröna druvor och vitt vin. För att få det att gå så bra som det gör så gäller det att ha rätt bladmängd i förhållande till druvmängd på varje planta (3 gånger mer blad så här långt norrut som nere i mellersta Frankrike), att ha bra bevattning och en god gödsling samt en korrekt uppbindning och radavstånd för optimal soltillgång för de enskilda plantorna.

Sven hade många kloka saker att säga samt får jag personligen tycka, en del okloka. Med detta menar jag

att han drog för stora slutsatser av hur det är här i Sverige, alltså på en extremt nordlig breddgrad. Nere i tex bourgogne har man sedan 400 år tillbaka lärt sig att vin från vissa åkrar ger konsekvent bättre vin än andra, därför är en uppdelning i olika kvalitetsnivåer. Detta hade han ingen större förståelse för. Ni som regelbundet läser detta vet att undertecknad har en fäblesse (Koaktigt intresse) för Old Vine Zinfandel, där man verkligen upplever markens beskaffenhet, vinplantans ålder samt vinmakarens skicklighet för att ge en sållsamt god vinupplevelse. Men dessa små randanmärkingar gör inget för att förminska helhetsintrycket på Nordanvik, det är verkligen värt ett besök och Sven är en fin representant och sann pionjär för den sakta växande svenska vindodlingen. Jag hoppas verkligen att de så snabbt som möjligt når sitt mål att direkt från gården till besökare få sälja sina produkter precis som i alla andra civiltiserade länder i Europa.

Han har en liten, kanske 20 kvadratmeter stor chai eller vineri, för att få göra det minsta sätt skulle Livsmedelsverket inspektera för cirka 15-20 000 kronor. Detta är absurd, vi måste få betydligt mindre regler och lagar i vårt samhälle.

Låt oss omedelbart stänga igen vart tredje statlig myndighet, de kommer inte att saknas i någon större utsträckning.

Men, låt oss icke gräva med oss i pessimism utan istället låt vinet förjuva vår tillvaro med sin blandning av upplevelse, kultur och en lätt behaglig berusning som sätter en alldeles speciell touch på tillvaron.

För en gångs skull är därför dagens tips inte någon Zinfandel (det vet ni redan att det är bra) utan ett vin från Ungern, som är tillverkat vid Balatonsjön av ett gäng svenska vingårdsägare. De är på sitt sätt också svenska vinpionjärer (givetvis kommer de från Falköping, men det anade ni väl) om än utomlands.

Vinet finns i beställningssortimentet, heter Cabernet Sauvignon Nagyrada 2003 (nr 82428) från Cezar Beverages och kostar 96 kronor.

Köp och upplev att det finns mer bra än ni trott!

EN DAM MED HANDVÄSKA

Tant Hilma fann vädret utmärkt på morgonen, det var varken för varmt eller för kallt och det regnade inte. Sol och moln turades om på himlen och en lätt vind flåktade behagligt över gårdsplanen och åkrarna. Det var en utmärkt dag att resa in till stan för att utträtta ärenden. Upp på vinden för hon och in i garderoben under snedtaket för att byta om till en passande resklänning i praktisk frumodell. Det doftade av varmt trä och tyg. Vid lampsockeln av porslin fanns ett litet vred som tände belysningen. Hilma hade walk-in-closet långt innan det blev på modet, det hade alla på den tiden. Man visste helt enkelt inte bättre.

Med bästa sommarkappan på och handväskan i handen började Hilma promenera landsvägen fram. Solen sken och vägen var nyhyvlat och grusig. Korn låg och dásade, trots att värmen på intet sätt var märkvärdig. Bussen kom och bussen åkte förbi. Den stannade inte. Förgrymmad återvände Hilma hem och berättade sedan för alla som ville höra att här kommer en dam med sin handväska och bussen stannar inte!

En fantastisk replik som säger mycket om sin tid, mycket mer än vad bara orden i sig förmedlar.

OLOF GLEMME

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på ett byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Stortorget 13
Ystad
0771 22 44 88
nordea.se

Malin Olsson 0411-744 38
malin.c.olsson@nordea.se

Nordea

En lyckad Miss

- GÖR JAG INTE SAKER SNABBT, SÅ BLIR DET INTE GJORT ALLS.

Det säger Miss Li och menar att det gäller det mesta i livet. Linda Carlsson, som hon heter när hon inte står på scenen, är född och uppvuxen i Borlänge, men tröttnade på att leva i en småstad där man aldrig fick sticka ut eller vara annorlunda. Så när en killkompis flyttade till Stockholm för tre år sedan, flyttade Linda med och strax därefter var Miss Li – Lindas scenpersonlighet – ett lyckat faktum.

– Jag sjöng i Borlänge också. Men jag var väl vad man skulle kunna säga en typisk "hårdrockstjej från en svensk småstad", som gillade Judas Priest och Iron Maiden. Jag var med i lite shower och musikalerna och i olika band och sjöng covers på "Främling" och annat för brödfödan. För att "man ska vara gla' bara man får sjunga"...

Jag anpassade mig allt vad jag kunde till det jag eller andra förväntade av mig och var ganska rädd att vara annorlunda. Jag fick mycket beröm för min röst och beröm föder ett behov av ständig bekräftelse...det får man ju om man anpassar sig.

Bedräglig bekräftelse! Därför var det skönt att komma till Stockholm. Där gör det inget om man sticker ut eller gör något oväntat. Det är alltid någon som gillar det. Man behöver inte bry sig.

Hon beskriver Stockholmsflytten som en resa på mer än ett sätt. Hon var trött på att spela i rockband och ville göra något själv. Hon ville inte ta några sångjobb och var arbetslös och fattig. De få pengar hon hade, använde hon till att gå på konserter och köpa skivor. Skivor med musik hon inte lyssnat på förut. Visserligen började hon leta bland 70-talsplattorna, men letade sig vidare – neråt, bakåt och bortåt.

– Jag började lyssna på Kinks och

Beatles...som jag varit helt anti mot tidigare. Jag köpte plattor med tidig jazz och musik från Balkan. Det var ett uttryckssätt, en känsla jag letade efter och när jag hörde Neil Young fanns det ingen återvändo. Plötsligt fattade jag. Det var i en deppig period och jag minns att jag lyssnade och lyssnade och grät och grät och plötsligt var det som om jag fick en annan medvetenhet. Som om jag blev alldeles skör och ömtålig genom att lyssna på beskrivningar av andras öden.

Efter några veckor i Stockholm köpte hon ett elpiano och läste in sig i lägenheten för att lära sig spela. En gång i tiden hade hon gått på Kommunala Musikskolan i Borlänge, men tyckte att det var så enkelspårigt och tråkigt att hon inte fullföljde. Det gick inte tillräckligt snabbt.

– Jag har ingen finmotorik, säger Linda och skrattar. När jag var med i rockband, fick jag ha gitarr på scenen för att det skulle se fräckt ut. Men vi tog bort alla strängarna. Efter ett tag fick jag EN sträng! Jag tränade och tränade på mitt piano. I början blev det bara ballader, för att jag skulle hinna flytta fingrarna. Och bara verser, inga refränger. Men jag jobbar snabbt! Är jag ledig två dagar, gör jag 20 nya låtar, så det gick väldigt snabbt med demo och skivkontrakt och utgivning av första plattan "Late Night Heartbroken Blues", där "O' boy" var den första upptempolåt

jag nånsin gjort. Så det är ju kul att den sålde så bra direkt.

Miss Li skriver låtar och släpper skivor snabbt och ofta. Första året efter inköpet av elpiano släpptes tre plattor på skivbolaget National och förutom debutalbumet kom "God Put a Rainbow in the Sky" och "Songs of a Rag Doll". Låten "I'm sorry He's Mine" som jag gjort tillsammans med Sonny Gustavsson är nog den ultimata Miss Li-låten så här långt. Andra plattan lyssnar jag inte på, säger Linda och fortsätter:

– Jag hade körtelfeber och problem med rösten och den plattan är ångest för mig. När jag är stressad får jag problem med rösten, det är väl psykosomatiskt och jag har lite problem med att den mentala biten åker lite berg-och-dalbana. Privat kan jag må ganska dåligt ibland. Jag har haft vad man kan kalla för en perfekt uppväxt, lugn och trygg och var egentligen väldigt omedveten om världen utanför Borlänge. Jag har aldrig upplevt några tragedier eller djupa sorger...men ändå är jag – Linda Carlsson – så skör. Lite melankolisk. Då är det så skönt att vara den oproblematiske, spralliga, glada Miss Li. Hon får vara lite av ett "språkrör". Miss Li är vild och nästan hyperaktiv.

Miss Li har har med sin pianopop – som känns lika mycket kabare och burlesque som enkla, lättjungna poprefränger, turnerat land och rike runt. I duetten "Om du lämnar mig nu" tillsammans med Lars Winnerbäck tog hon sig in på svensktoppen och med sin medverkan i "Allsång på Skansen", där hon sjöng så Anders Lundin fick en tår i ögat, har hon sjungit sig in i det svenska folkhemmet.

Nu – tre år och tre plattor efter debutalbumet – tänker hon ta det lite lugnt, jobba med sig själv och utveckla musiken.

– Jag vill vänta lite med att släppa nästa platta. Tror jag. Just nu. Jag gör visserligen väldigt många låtar hela tiden och gillar när det är lite hastigt, nästan lite slarvigt...men, nu har jag blivit bättre på piano och vill gärna visa lite mer av Linda i Miss Li.

Men det lugnare tempot får förmodligen vänta. Först väntar utlandsansättning under hösten, fler turnéer och pressbearbetning.

TEXT OCH BILD: MARIA ANDERBERG

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Stortorget 13
Ystad
0771 22 44 88
nordease

Thorbjörn Håkansson 0411-744 65
thorbjorn.hakansson@nordea.se

BENNY'S BLUES

EFTER TIO ÅR I PITTORESKA RUCKEL, mestadels i skogen, var det dags för stan igen.

För nästan fem år sedan stod jag plötsligt i ett stort område med stalingrå betonglådor och tittade mig omkring: det var anonymt, ganska slitet och luktade ensamhet.

Hjärtat sjönk som en sten i bröstet och jag släpade upp mitt skraltiga bohag till min lilla låda.

Sonen var glad, rörelsehindrade personer gillar "praktiskt", och om sonen är glad försöker mamma tappert att också gilla "praktiskt", så man gör lite fint

och boar in sig och tänker att "min tid kommer..."

Och efter ett par dagar kommer en färdtjänstchaufför för att hämta sonen och han får tårar i ögonen (jag lovar, på riktigt tårar!) vid vår port:

–Gamla 25:an! Det här är en legendarisk adress! Ökänt i hela Orminge! Snuten var här varenda lördag! Fan va mycket kul vi hade här! säger han sentimentalt. Syrran bodde på nedre botten men hon hade ett jobb att sköta så hon flyttade.

Och i huset bredvid håller bångstyrig ungdom fest väldigt ofta och repar hiphoplåtar ibland, tvättstugan ser

ut som fan och vi har ett eget A-lag i sandlådan på gården. Där sitter alltid Benny, han har bort här sedan husen byggdes 69-70, han är en satt kort kille med små snälla ögon som sakta men säkert supit sig bort från allt vad arbete och familj heter, en sån där alkis som aldrig verkar särskilt full men heller aldrig är det minsta nykter. Han är den enda i området som hälsar oss välkomna, och den enda som inte förfaller till kletigt medlidande när han ser sonens rullstol. Benny är bra! Han är vad man brukar kalla reko.

En kylig aprilkväll kan man stå på balkongen och se hur människor skyndar hem till varsin låda, hukandes över värmen från sina pizzakartonger och jag börjar tycka att det är riktigt vackert på nåt slitet sätt. Snart känner jag mig hur hemma som helst, tycker att husen är liksom gladgrå och att det är coolt att ha ett eget A-lag att gaffla med varje gång man ska till tvättstugan.

Det här är sista utposten i en rik, mörkblå kommun, när man hälsar blir folk lite skraja, är man trevlig eller full o påtänd? Vad vill hon? Bäst att hålla sig på sin kant.

Så började utförsäljningen sprida sig ända hit. För två år sedan bildades föreningen, debatterna har gått höga, inte om det rättmätiga i att alla hyreslägenheter försvinns, om det verkligen är "valfrihet" att hyresrätter, sjukvård, skolor säljs ut, nej nej, utan om huruvida det är en god affär.

Räntan räntan räntan rej...

Och nu är det klart. Nu är detta bostadsrätter. Med mycket klivna

känslor klev jag till slut på tåget (av

olika skäl, alla lika egoistiska och dubbelmoraliska: det främsta att jag inte tänker flytta en meter till med mitt "särskilda behov-barn" efter alla år det tar att få allt att fungera) och har med stigande förvåning hört i hissar och i tvättstugor hur människor som tidigare verkat tämligen avslappnade och toleranta plötsligt börjar klaga på antalet invandrare, på gubbarna på gården, på busliv och fest.

Och plötsligt trillar femöringen ner! Nu är alla små grevar och baroner, de är ägare! Och Benny, och eritreanerna, och ostryg ungdom sänker helt enkelt värdet på det vi äger.

Jag skäms, jag som alltid känt det som om jag fått flytta in på Bennys gård! Och tänker att det kanske är tur att jag är med och äger ändå, åtminstone en röst för Benny!

För han, han är hyresgäst här nu. Och ingen särskilt poppis sådan. Men jag går ut på balkongen i novembermörkret, och vem sitter väl inte där nere vid sandlådan på sin bänk i kylan o säger: "Tjenare Stina! Hur e läget?"

Alltid lika vänlig. Benny. Han är reko! Fotnot: Stina heter Stina och Benny heter Benny. Och utförsäljningen av skolor hyresrätter och sjukvård heter borgelig blåsnings, resultatet heter profitbulimi och orättvisa. Valfrihet är fingerat.

STINA BERGE

FOTO: NINA RAMSBY

Lillian Jönsson

KONST och rötmanad

MIN VÄNNINNA L ÄR EN RIKTIG BITCH, när det gäller. När hon blir förbannad skjuter det blixar ur hennes ögon. Här omveckan, när jag besökte henne på Kinnekulle gjorde några vänner en picknick med simtur. Vi satt på mjukslipade lena granithällar medan vi njöt av solnedgången i Väneren. Men stämningen var allt annat än idyllisk.

På väg till badet nerför den skogklädda branten, hade vi nämligen till vår bestörtning upptäckt stor förödelse i skogen. Nerfälda höga friska almar, gamla vackra körsbärsträd och storvuxna alar låg hullerombuller på en matta av sågspån. En stor maskin hade med sina larvfötter gjort djupa sår i marken, som är en känslig och naturskyddad biotop. Varför denna förstörelse? Jo, det ryktades om att den nye markägaren lagt in ansökan om bygglov för sommarstugor, men innan han ens fått besked hade avverkningsinletts. I hopp om att ingen skulle märka något.

Då kände han inte min väninna L. Hon njöt inte av den läckra röta Vänersiken utan satt sammanbitet muttrande om alla samtal hon skulle ringa nästa morgon.

När jag körde hem nästa dag ringde jag henne från mobilen och frågade hur det hade gått. – Jo då, jag har stoppat dem! hördes hennes triumfatoriska röst. – Jag ringde till en på Länsstyrelsen och till den och den på kommunen och vi åkte dit och kollade in eländet. Sen blev det polisansökan och nu har jag ringt tidningarna!

Så ska olagliga busfasoner skötas. Tack och lov att det finns sådana personer som L som bryr sig, som reagerar, som handlar. Direkt.

Det gäller att handla HÄR och NU. Snart är det för sent, snart är vi för gamla. Snart är vi borta. Ska vi gå och gömma oss och säga att det inte är lönt? Ska vi sätta på TV:n och glo på allsång på Skansen istället för att träffas och sjunga själva?

Jag ska snart fylla år, väldigt många år och går med detta faktum i tankarna och väger för och emot. Vad är det som är bra med att bli äldre?

"Ingen panik" längre? Det värsta var nog inför 30-årsdagen. Jag tänkte: nu är livet slut! Så gammal jag är... Jag kommer ju aldrig att hinna med allt som jag vill göra. Sen har det ju visat sig att jag hunnit med så oerhört mycket mer än vad jag hade trott. Och nu finns det förhoppningsvis ännu mycket tid kvar som jag kan använda som jag vill.

Men, för en kvinnas del handlar problemet mycket om moderskap och kärleksrelation kontra arbete. Den påfrestande klivenhet som jag kände när jag målade och var mamma och fru och aldrig kände mig tillräckligt god i

någondera rollen, den splittringen var tung. Dåligt samvete när jag gick för långt in i skapandet, så långt att jag kanske egentligen hade velat stanna där för gott. Hur skulle relationen hålla för det? Hur skulle barnen må med en så självupptagen mamma?

Nå, det gick som det gick. Åtminstone verkar barnen ha gått ut i vuxenlivet som mogna och kloka individer utan alltför stora men.

Någonstans i 50-årsåldern hände något. När det yngsta barnet blev myndigt och stor nog i samhällets ögon att klara av sitt medborgarskap, även om en och annan graffiti målning dök upp i grannskapet, så släppte den där klivenheten. Jag var själv! Jag kunde leva mitt eget liv och resa till Grönland och Chile, Palestina och Rom. Med mitt jobb. Barnen klarade sig utan mig. Det var ett nytt skede.

Förr i tiden var alla konstnärer män. Han hade en musa, som inspirerade honom, hon tog förståelse och moderligt hand om och stöttade och stod för markservicen och ingav trygghet. Detta är något som kan behövas i konstnärsvrket, som är ett liv i kontakt med ett inre kaos. När vi som jobbar på heltid med att fiska i själens djupa vattnen, kommer tillräckligt långt bort i främmande hav, då kanske det känns nödvändigt att veta att någon orkar stå på kajen och vänta. Så länge konstnären var man, var det frun som stod där. Men nu när konstnären lika gärna är en kvinna, vem står då där? – Det är långt kvar till jämställdheten.

När barnbarnen själva flög från Stockholm till Sturup igår, något som de nu gjort flera gånger, kom de säkra och glada genom spärren. Och berättade om upplevelsen av att vara ovan molnen. Det såg ut som berg, men man kunde nog inte stå på dem, sa flickan.

Så mjuka som bomull såg molnen ut, sa pojken.

Vilken dröm är det inte att kunna flyga. Alla barn i femårsåldern brukar försöka på riktigt. Med hjälp av hemmagjord vingar av t ex grenar eller papper. Har du en femåring i närheten, smyg efter henne/honom och du ska få se flygförsöken bakom knuten. Jag har drömt om att jag flög. Det har med extas och kärlek att göra, att vilja kunna flyga. När Erica Jong skrev sin roman "Rädd att flyga" på 70-talet handlade "flyga" om att stå på egna ben. Den boken innebar nog uppbrott för en stor mängd kvinnor i otillfredsställande äktenskap.

När jag dör ska jag flyga på riktigt. Det ska bli spännande att få titta ner på jorden och se vad de ännu levande har för sig. Om de lyckas rädda den här planeten undan katastrofen. Om det fortfarande finns ilska tanter som ingen rår på.

7 364 ÅRS GARANTI PÅ ALLA VÅRA PRODUKTER!

(Förbehåll för framtida istider, vulkanutbrott och andra klimatförändringar.)

GJUTGRUS
MURGRUS
PUTSGRUS
FYLLEGRUS
DRÄNERINGSGRUS
RÖRGRUS
KABELSAND
FILTERGRUS
RIDBANEGRUS
SANDLÅDEGRUS
DRESSINGSAND
STORSTEN
TRÄDGÅRDSSTEN
KULLERSTEN
NATURSINGEL
MATJORD
STENMJÖL
MAKADAM
SINGEL RÖD, VIT

M.M.
SOFIELUST
NATURGRUS & STEN

Våra öppettider är **6.30 – 15.30**
0414-231 77, 070 - 669 50 35
Strax utanför Sötra Vemmetliv mot Gladsax.
Skyltat Sofielust Grustag.

Lokalt fångad fisk. Färsk eller rökt i eget rökeri.

Våra egna berömda sillinläggningar. Även skaldjur och annan fisk av högsta kvalitet.

Öppet tor-lör mellan 10 och 17. Sön 11-16.

Efter midsommar öppet alla dagar.

Kiviks hamnplan
www.kiviksalochlax.se 0414-70 700

ALE MÖLLER BAND 8 AUG 21.00

KONSERTPAKET

Konsert, spa, boende och frukost. från 1018:-/pers. Endast konsert 295:-

Biljetter: Ticketnet.se | ticketnet | el. ATG ombud. Begränsat antal sittplatser boka i tid.

AFTERBEACH

Vi fyller Terrassen med sol, god grillad mat, kalla flaskor, sköna soffor och spännande konserter. Hela sommaren 12.00–01.00.

Välkommen till oss på stranden.

YSTAD Saltsjöbad

0411-136 30 | ysb.se | info@ysb.se

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Stortorget 13
Ystad
0771 22 44 88
nordease

Bengt-Åke Bengtsson 0411-744 16
bengt-ake.bengtsson@nordea.se

Tack för kaffet

JAG OCH JASON TIMBUKTU DIAKITÉ HAR VARIT BEKANTA I NÅGRA ÅR. VI HAR SNACKAT OM ATT SES NÅGON GÅNG OCH SPISA MINA FAVORITPLATTOR FRÅN ÅNGOLA OCH ETIOPIEN UNGEFÄR LIKA LÄNGE. ATT STÄMMA TRÄFF MED HONOM ÄR INTE DET LÄTTASTE. JO ATT STÄMMA ÄR ENKELT, MEN ATT TRÄFFAS MYCKET SVÄRARE. SEN JAG LOVADE NYA UPPLAGAN EN ARTIKEL OM JASON, HAR VI UNDER EN MÅNADS TID ÅKT OM VARANDRA PÅ VÅRA RESPEKTIVE BOPLATSER; MALMÖ OCH ÖSTERLEN I DESS VIDASTE BEMÄRKLSE. EN ISLANDS RESA OCH EN HEL DEL ANNAT STOD I JASONS SCHEMA. SJÄLV FÖRSÖKTE JAG FÅ IN LITE SEMESTERDAGAR MELLAN OLIKA SPELNINGAR MED ALLA MÖJLIGA KONSTELLATIONER. OCH VAR JAG UTE I SKILLINGE, VAR JASON SOM OFTAST PÅ DEBASERS UTESERVERING I MALMÖ. OCH GANSKA OFTA PRECIS TVÄRTOM, FAST I DEGERBERG. ELLER REYKJAVIK.

ALLRA HELST HADE JAG VELAT BESÖKA HANS STUDIO PÅ LANDET, MEN DET VISADE SIG VARA GANSKA OMÖJLIGT. ÅTMINSTONE OM DET SKULLE HAMNA IN DETTA NUMMER AV NYA UPPLAGAN I ALLA FALL. ISTÄLLET FICK VI SES HÄR I MALMÖ, VILKET ÄR HELT OK DET OCKSÅ.

Första gången jag träffade Jason bodde och jobbade han och hans gäng i en lokal mellan tågstationen och hamnen . Vi i The Cardigans tillhörde grannarna, precis som The Ark, The Sounds, The Mo, Magnus Tingsek och Eggstone. Ett slags koncentrerat Malmö All Stars som repade där nere. Skillnaden var att alla vi andra åkte hem efter repen...

HUR VAR DET ATT BO DÄR NERE I HAMNEN EGTENTLIGEN, DET ÄR JU INTE DET ROLIGASTE OMRÅDET I STAN PRECIS?

- Det var egentligen två av oss som bodde där nere, sen hade vi ju studio och skivbolagskontor också. Men det blev för dyrt till slut. Jag menar det kostade 25.000 i månaden. Vi hade ett jättestort rum som studio, sen bodde i vi i två andra rum och hade kontor. Så, ja det var väl en 6.a på 400 kvadrat. Vi hade ju typ alla bekvämligheter där nere som dusch o tvättmaskin och sånt. Men det vart lite vilt att bo och jobba på samma ställe. Så huset på landet kändes blev så mycket billigare, trots att vi fick lägga ner en massa pengar i början. Vi fick slänga bort oljepannan, sätta in jordvärme och lite avlopps tjall som tillsammans kostade 200.000. Men

huset var billigt att köpa så det kändes ok.

HUR STORT ÄR DET?

- Det är en gammal skola med två hus. Det lilla huset har vi som studio, så det är ju rätt bra att ha studion fristående. Du vet när man jobbar på nätter så står man inte. Min kompanjon Måns Asplunds flickvän bor där ute så...

ÄR DET MÅNS SOM SPELAR I DITT KOMP BAND DAMNI?

- Nä, det är Måns Mernsten. Det finns många Måns i min krets. Måns Asplund och jag har jobbat ihop sen första början. Han gör musiken och jag gör alla texter.

MEN SPELAR INTE DU GITARR ELLER SÅ?

- Eh, nja jag håller på att lära mig men det går sakta framåt. Jag började förra året och då spelade jag säkert en timme varje dag. Men det gjorde så ont i fingrarna. Efter ett tag blev jag grymt nöjd för jag fick såna förhårdnader på fingertopparna.

Nyallpplagan

Nyallpplagan

VILKET ÄR PROFFSIGT.

- ja det är ju grymt proffsigt, det kände ju till och med jag. Jag ville egentligen bara lära mig mina egna låtar, du vet bara för att kunna dem. Alla mina låtar är lite proggiga. Typ det klassiska, alla låtar går i A moll. Det är väl typ tre ackord man använder, fast i olika kombinationer. Det är väl så det ska va?

MEN HAR DET ALLTID VARIT SÅ ATT MÅNS GJORT ALL MUSIK?

- Ja alltså när jag flyttade hit till Malmö 97, satt jag uppe i min och min flickvåns lägenhet vid Nobelvägen och gjorde beats.

Sen flyttade jag till Stockholm 2000 och då bodde jag och Måns ihop. Då var det lite som om, alltså jag satt och fixade med mina grejer och så hörde jag hans grejer från källarvåningen där han jobbade. Shit, det låter så grymt mycket bättre där nere, jag går ner dit istället! Sen började vi göra plattor ihop och så har det fortsatt. Egentligen har vi jobbat sen 1994 , men inget bestående. Vi gjorde i och för sig två EP’s som vi gav ut själva i Lund, men det var där uppe i Stockholm som vi gjorde det på riktigt.

Här går vi både ner oss i en diskussion om ljudkvalitén på Jason´s plattor. Från första skivan som enligt Jason själv låter mindre skapligt har det blivit bättre och bättre förutom senaste som var lite kass. Den nya skivan ska däremot låta mycket fetare.

VISST ÄR DET KUL ATT DU GÖR FÖRSTA INTERVIUN FÖR PLATTAN MED NYA UPPLAGAN?

- Ja visst, det känns gött. Plattan ska komma ut den 29.e oktober och det är ju ganska snart i skivbranschen räknat...

OCH DEN ÄR INTE KLAR ELLER?

- Eh nå... Men samtidigt är det ju så att när ni i The Cardigans gör en platta så måste ju Universal Music i hela världen samordnas.

Vi släpper ju bara i Skandinavien på eget bolag genom Playground music och de kanske behöver 3 månaders framförhållning

MEN DET FÅR DE INTE NU ÄNDÅ?

- Nä det har väl bara hänt en gång, att vi fixat allt i tid. Men Playground är väl bara nöjda att det är någon som fortfarande gör plattor... Det är det väl i och för sig många som gör...

Men det brinner i knutarna som fan nu, jag kom på det i morse. Dels ska jag göra färdigt plattan i augusti och det är en massa annan shit som händer då. Så det kommer bli en hel del morgnar nu framöver där jag kommer vakna med panik. Sen är det väl så att under de sista 10 procenten av inspelningen gör man 90 procent av jobbet. Man ska editera låtar, göra de sista pålägggen och lyfta upp vissa grejer för att få refrängen extra maxad. Och när jag sen vet att det snart ska vara färdigt, då trycker jag in 3-4 nya låtar till... Och mitt i allt detta ska jag välja en singel...

GÖR DU DET SJÄLV?

-Ja det gör jag, men också spela upp lite grejer för polare och höra vad de säger. Jag kanske har en ny låt med mig här på ett USB minne som du kan få höra...

Och så spelar Jason upp en låt som heter ”Tack för kaffet”. På nåt sätt påminner den mest om proggit svenskt 70 tal, typ Nationalteatern. Dregen från Backyard Babies driver allt med sin akustiska gitarr och sjunger en vers var där. Sen stod jag där i ett hörn och kände mig som ett fån. Du vet, istället för att stanna upp, fastna hos några stycken och snacka loss. Det blev ju grymt ensamt och under ett halvårs tid hade jag inga bestående konversationer med någon i sociala sammanhang. Det tog mig några år för mig att justera den grejen...

Nya skivan inte är särskilt mycket hip hop och det är väl nåt som jag fått skit för genom åren. Jag kom ju från en slags stark community där det konstigt nog fanns regler för hur det fick och inte fick låta. Min första platta gick helt i linje med det. Sedan började jag bryta med konventionerna. Vi började använda instrument och det gick mer och mer åt det hållet. Vi har ju aldrig brytt oss om det, men hip hop folket blev lite sådär... De tyckte det var för mycket ”vanlig musik”...

Och denna plattan är väldigt mycket så, vi har liksom grävt i nya sound. Det är typ pop snarare än hip hop.

SJUNGER DU PÅ FLER LÅTAR?

- Ja ganska mycket faktiskt! Det är grymt spännande att testa nya grejer, men också som att gå på krossat glas. Man försöker inte titta ner... Så vet man att det inte gör ont...

Jag ska faktiskt sjunga in lite med min kompis Helena Josefsson idag. Hon ville ha med mig och jag vet inte, ska väl sjunga eller rappa eller nåt. Det är i en studio nästan i närheten av Hjärup. Nära södra infarten till Lund du vet?

COOLT, BEHÖVER DU SKJUTS?

-Nä men alltså... Har du bil? Shit du har körkort Mangel! Det är ju ett annat av mina projekt nu i sommar. Alltså det har faktiskt färgat min relation till huset på landet. Det att jag inte har körkort, det måste man ju ha... Jag har ju fått känna av lokaltrafiken där ute på vischan. Om jag tar bussen från Malmö kan jag hoppa av i Tollarp. Men då måste nån komma och hämta mig. Annars får jag ta tåget till Kristianstad och sedan bussen till Simpan, ja Simrishamn alltså. Hoppa av ute i spenaten utanför Degeberga och sen humpa över åkern i tjugo minuter.

LÅTER SOM DET ÄR BIL PÅ GÅNG...

- Det var kul, nu för ett tag sen skulle min polare Micke springa till bussen. Det är ju inget lätt projekt direkt, men han pinnade iväg över åkern. Och när han kommit halvvägs ser han bondens son och bonden lite längre bort. Sen hör han sonen skrika: ”Far! Far! Det springer en neger på åkern!”

KÄNNS JU SOM EN KLASSIKER UTE PÅ SKÅNSKA LANDSBYGDEN...

Fast annars måste jag säga att jag hade mycket fördomar om hur folk skulle vara där ute. Men det var inte alls som jag trodde.

Nu efter fyra år har vi lärt känna en del människor där uppe och de är kreativa och sköna. Någon har ett ekologiskt mejeri och en annan är pipmakare. Det är folk som gör bra saker och har hittat sitt sätt att leva på. Som den inbitna stadsbo jag är, trodde jag väl att landet är ett ställe där alla ungdomar vill ifrån. Men det behöver inte vara så.

DU VILL INTE FLYTTA UT FÖR GOTT?

- Jag tror på kombinationen av stad och landet. Att både kunna gå ut och träffa folk på stan och ibland dra mig tillbaka och stänga dörren om mig. Det kostar ju en del att ha både och, men det är väl därför man knegar. Man ska kunna unna sig den lyxen.

KÄNNER FOLK IGEN DIG DÄR UTE?

- Ja det gör väl en del, men inte som i Malmö.

ÄR INTE DET GRYMT JOBBIGT? DET MÅSTE VÄL TA EN MASSA ENERGI ATT ALLTID VARA EN SKÖN KILLE MOT ABSOLUT ALLA?

- Ja, alltså om jag glider runt uppe på Möllan i Malmö så kan det säkert vara 20 personer som kommer fram och hälsar och vill snacka loss lite. Men det är inte så jobbigt för mig. Mest för mina kompisar, för vi blir ju avbrutna hela tiden.

Samtidigt vill jag ju ge de där personerna lite tid, jag vill ju inte att de ska tro att jag är dryg. De dagar då jag känner att jag inte pallar sånt, då går jag inte ut.

FÖR ATT DET TAR FÖR MYCKET ENERGI ATT MARKERA ATT DU INTE VILL?

-Ja absolut. Det finns dagar då jag inte svarar i telefonen och om jag ska ner och handla på Hemköp tar jag på mig munkjacka och Ipod. Sen finns det ju alltid folk som tror att man är deras egendom, bara för att de känner igen mig. Vissa vill ju bara visa sig coola för sina polare och vara dryg mot nån som är känd.

VILKET ÄR VÄLDIGT KONSTIGT...

-Ja och det värsta i det var att jag rätt tidigt blev duktig på att klara av människor snabbt. Och sen kunde jag inte göra en avgränsning till det och när jag hängde med polarna. Så jag kunde gå på fester där det bara var polare och sen på en kvart betat av och hälsat på alla som var där. Sen stod jag där i ett hörn och kände mig som ett fån. Du vet, istället för att stanna upp, fastna hos några stycken och snacka loss. Det blev ju grymt ensamt och under ett halvårs tid hade jag inga bestående konversationer med någon i sociala sammanhang. Det tog mig några år för mig att justera den grejen...

FATTADE DINA POLARE DET DILEMMAT?

- ja det var rätt lugnt, de flesta fattade att det var en stressgrej. Samtidigt är jag så tacksam, och det är vi ju alla, att vi får göra det vi älskar att göra. Och då känns det som ett litet pris att betala. Och 90 procent av tiden är det ju skitkul att nån bryr sig. De kommer upp och vill snacka om en favorit låt eller nåt annat gött. Och jag vill inte bli skygg heller. Samtidigt som jag alltid tar omvägen via Konsthallen och Davidhall för att komma ner till centrum. Gåtgatan kan bli lite jobbigt ibland, folk som kollar och sånt.

SAMTIDIGT ÄR DET JU VÅR STAD. DU HAR JU LIKA STOR RÄTT ATT HANDLA PÅ HEMKÖP SOM SVENNE BANAN.

-Ja och det är så skönt. Det är verkligen vår stad och jag cyklar och åker buss i Malmö. Det är skönt att komma hem från en turné med hela den där massiva bekräftelse prylen och sen vara helt vanlig. Samtidigt kan jag ibland bara stänga in mig, för att kunna landa på nåt sätt. Men

det är ju läskigt samtidigt, för man får ju alltid en down period när man landar.

DET DÄR KÄNNER JAG IGEN FRÅN VÅRA HEKTISKA PERIODER MED THE CARDIGANS...

Ja, turnésjukan gör ju ut att man hela tiden vill maxa tillvaron. Mest för att hålla den oundvikliga depressionen borta . Det har faktiskt tagit mig grymt lång tid att inse att de där dalarna är nödvändiga och bra. 2004, samma år som vi skaffade huset på landet, åkte vi till Ghana i två månader. Det var första gången på fem år som jag tog semester och det var det var ju så annorlunda där. Det tog mig en månad att ens komma ner i deras tempo. Du vet att det är lugnt att det inte händer något. Sen fick jag en sån inspirations skjuts...

DET VAR DÄR ” ALLA VILL TILL HIMLEN, MEN INGEN VILL DÖ ” KOM IFRÅN VÄL?

-Ja, jag fick sån energi som jag inte haft på länge och då var det nästan dags att åka hem. Jag blev liksom avbruten i den processen. Sen kom jag hem till Malmö och fick panikångest inne på Hemköp. Det var så mycket saker att välja mellan, vad man skulle köpa. Samtidigt som det ringde min mobil, kom två personer fram och ville snacka lite. Jag bara släppte korgen och stack. Sen kom jag in i en sån jävla låg period som varade resten av det året, typ 9-10 månader. Så jag har alltid refererat till 2004 som ett dåligt år. Men för ett tag sen så Måns att: ”Vad då, det var väl inget dåligt år? Det var väl bara en annan energi!”

Och nu när jag ser tillbaka kan jag säga att jag lärde mig mycket av det året. Om man vill kalla det mörkt eller inte, men negativt behöver inte vara dåligt utan bara annorlunda.

VISSA DAGAR KÄNNS DET BARA SOM DET ÄR DÅLIG KEMI I HUVEDET...

-Ja precis, men med ålder och erfarenhet har vi väl lärt oss att det inte behöver betyda att våra liv är kass.

Man lär sig vad man ska göra åt det. Jag kan sätta mig o träna på gitarran eller sticka och handla och laga nåt jag gillar. Kolla på en schön film och gå och lägga mig med vetskapen att det kommer kännas bättre i morgon.

Efter detta virrar vi in oss i ett långt snack om den ryske livvakten Andrei som gillade Classic Rock och som antagligen jobbatt för KGB innan han fick åran att vakta The Cardigans på turné. Jason berättar om sitt läskigt närgångna möte med nynazister i St. Petersburg och jag om hur många cennitiler sängfösare man får i första klass på nattåget från Moskva....

- Shit jag har en polare som har åkt med det tåget! Hade de inte sån där restaurang vagn med vita dukar och hela grejen?

Nä, vi åkte ju på natten men vi fick ett kit med en rejäl vodka, bröd och kaviar. Lite annorlunda jämfört med X2000...

Borde du inte åka Orientexpressen från Paris till Istanbul?

- Tror du inte det bara är sån där Hurtigrutten med en massa rika pensionärer nu för tiden? Har du varit i Turkiet?

Ja, i Istanbul två gånger. Det är en fantastisk stad. Kommer ihåg att jag satt på hotellets takterrass och kollade ut över Bosporan med en kall öl. Alla fraktbåtar på väg till Odessa och andra ställen. Se ut över Asien som möter Europa och allt det där. Helt magiskt faktiskt!

- Snackar dom engelska där?

Vet inte riktigt, minns att vi var med bandet på en stor marknad där alla trodde vi var tyskar. Också en jäkla förolämpning...

- Ha ha! Shit, man kanske skulle åka dit. Konstantinopel är ju rätt tungt faktiskt...

Här någonstans tar bandet slut och vi inser att det är dags att bege sig. Jason får med en sedan länge utlovad Angola samling och i ruskvädrret styr vi kosan mot Lund. Det visar sig att jag varit i studion tidigare, men att den nyligen tagits över av Damn! kollektivet. Keyboardisten Erik Hjärpe tar emot och visar runt. Vi knäpper några bilder i ett litet rum med härligt brokig tapet och lyssnar lite nya Damn! spår. Till sist kommer Helena som nästan blåst omkull på väg från bussen.

Dags att lämna Jason och hans vänner. Jag hukar mig för stormvindarna ute på Lundaslätten och drar till Malmé.

TEXT: MAGNUS SVENINGSSON FOTO: FRANK ASCHBERG

SOM FOLK ÄR MEST

-HAR DU HÖRT ATT ARTIST X ALLTID SITTER LÄNGST BAK I TURNÉBUSSEN OCH ALDRIG TALAR MED BANDET?

-Har du hört att Skådespelare Y vill ha honungsvatten och vicks blå före varje föreställning?

-Hur var det att jobba med artist Z? Hur är hon, egentligen?

-Nä fy fan vad divigt!

-Honungsvatten? Ensam i logen? Jag har väl aldrig hört på maken. Vem faan tror hon att hon är?

Det här hör jag ofta.

I mitt arbete, som musiker och skivproducent, träffar jag artister som är kända. Jag kan förstå att folk är nyfikna. Musiker och skådespelare är inget undantag, snarare tvärtom. Så långt inget konstigt. Vad jag däremot reagerar på är de snäva schabloner som man har i beredskap. Det verkar bara få finnas två kategorier konstnärer.

En bra och trevlig artist eller konstnär är bra på vad han eller hon gör, är utåtriktad, är alltid en i gänget som äter lunch med dom i sminket, begär aldrig något extra, står och snackar med ljuskillen i kulisserna tills det är dags att gå på scenen, har inga särskilda suspekta ritualer som förberedelse och har alltid lust att tala med sin publik (-det är faktiskt dom som betalar) och skriva autofrafer. Inget fel på det, såklart. Men om du avviker det minsta så hamnar du kategori två: en diva med groteskt höga tankar om dig själv.

Att människor som inte har konstnärliga arbeten har denna syn är sorgligt men kanske begripligt i ett land där en klippt gräsmatta är djupt bohemiskt och där ointresse för "sund lagidrott" hos ett barn genast renderar en diagnos med en bokstavskombination som innehåller halva alfabetet. Vi har, tycker jag, väldigt snäva normalitetsmallar och liten tolerans för excentricitet på alla områden i samhället.

Svårare har jag att förstå hur folk som själva arbetar med musik, teater eller film kan visa sådan småaktigt intolerans. Vi borde veta vilken laddning och förberedelse som krävs för att gå upp på en scen, och hur utsatt det är att stå där. Att gå upp på en scen utan förberedelse är att be om nervositet och rampfeber. Dessutom respektlöst mot publiken. Varför inte acceptera att olika människor behöver olika saker för att ladda? Vi borde också veta att konstnärliga arbeten i mycket saknar givna mallar och därför kräver att man hela tiden skapar sig själv och att man därigenom blir ganska ensam.

Självklart har jag inget till övers för de fåtal som är direkt otrevliga och kör med

dem som de uppfattar som lägre i rang. Det är förkastligt. Men det jag talar om är helt enkelt att ta sitt arbete på allvar. Att vara professionell. Och jag tycker inte att det är det minsta konstigt om man vill ha en särskild sorts thé, eller mineralvatten, eller rosa gardiner eller något annat i sin loge om det är det man behöver för att göra ett bra jobb och inte drabbas av blygsel och självmedvetenhet på scenen. Inte heller är det konstigt om man vill vara ifred. Jag tror inte att man är riktigt lika snabb att förlöjliga och fördöma inom t.ex. idrotten. Kanske för att begrepp som concentration, laddning och fokus har fått bättre fäste och är självklara där.

Varför tar vi oss då rätten att schablonisera och förminska kollegor? För att vi tror att de är rika? För att vi utgår från att de är starkare än vi? Mer privilegierade? Har valt rampluset själva?

En förklaring skulle kunna vara att vi behöver göra kända människor mänskliga.

- Den store kände skådespelaren som besöker vår teater är jättekänd, bra och skrämmande men "tydliggen ett svin"; Alltså mänsklig och hanterbar. Avundsjuka spelar nog också in.

Men det finns också en annan, dystrare, förklaring; Att vi helt enkelt inte tycker att konstnärliga arbeten är riktiga arbeten. Så tror jag att det är. Och vi kan få hålla på, men fanimig inte tro att vi är något. Paradoxalt, på gränsen till det korniska, är att denna syn delas av så många kulturarbetare. Vilken självkänsla vi har!

LARS HALAPI

Vi sätter färg på Österlen!

- Tredje generationens målare
- Utför allt inom måleri - ute som inne
- Sprutlackering av köksluckor m.m

Keller & Glenn
Måleri AB

Glenn: 0708-611 818 • www.keller-glenn.se

Sextio år av svikna löften

I år uppmärksammar Amnesty att det gått 60 år sedan FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna antogs. Och vi frågar oss; vad hände? Vad hände med löftet om en värld där respekten för mänskliga rättigheter gäller alla och envar?

Amnestys årsrapport 2008 beskriver människorättsituationen i 150 länder, och 2007 var ett dystert år. Enligt rapporten förekommer tortyr i minst 81 länder, orättvisa och bristfälliga rättegångar i minst 54 länder och yttrandefriheten är allvarligt begränsad i minst 77 länder. När Amnesty Internationals generalsekreterare, Irene Khan, presenterade rapporten sade hon att människorättskriserna i Darfur, Zimbabwe, Gaza, Irak och Burma kräver ett omedelbart ingripande. Att orättvisor, bristande jämlikhet och straffrihet är utmärkande för vår värld idag, och att regeringar måste agera nu för att minska gapet mellan löften och sitt agerande.

Fjolåret kännetecknades av oförmågan hos västvärldens ledare, och ambivalensen eller ovilligheten hos utvecklingsländernas ledare, att ta itu med de värsta människorättskriserna. Enligt Amnesty är det största hotet mot de mänskliga rättigheterna avsaknaden av en gemensam vision och ett kollektivt ledarskap. Hoppet står nu till nya ledare

och stater att ta avstånd från den kortsynta politik som har fått råda.

Amnesty menar att det är de mäktigaste staterna som måste föregå med gott exempel. Kina måste leva upp till de löften om yttrandefrihet och fria medier som gavs när landet fick värdskapet för OS 2008. Systemet med omskolningsläger måste upphöra. USA måste stänga Guantanamo-lägret och alla hemliga fångläger. Fångarna ska antingen ställas inför rätta i korrekta rättegångar eller släppas fria. USA måste också utan förbehåll ta avstånd från tortyr och misshandel av fångar. Ryssland måste visa tolerans mot oppositionella och nolltolerans mot straffrihet för människorättskränkningar i Tjetjenien. EU måste utreda medlemsstaternas inblandning i "renditions", utlämning av terroristmisstänkta utan rättslig prövning. EU måste även sätta samma krav på mänskliga rättigheter inom som utom unionen.

Kraven på rättvisa, frihet och jämlikhet växer. Några av de starkaste bilderna vi bär med oss från 2007 är protesterna från munkarna i Burma, juristerna i Pakistan och kvinnorättsaktivisterna i Iran. Otåliga och arga människor kommer inte att låta sig tystas.

ELISABETH LÖFGREN
PRESSEKRETERARE, AMNESTY SVERIGE

www.nyaupplagan.se

Välkomna till Modehuset på Österlen!

Här får ni alltid
kvalité, urval och
personlig service!

ECKERLUND'S
— i Tomelilla —

Öppet: Vard 9-18 • Lörd 9-13 • Tel 0417-103 21

NOAM CHOMSKY

En pakt med djävulen

AVTALET SOM ÄR UNDER UTFORMNING MELLAN IRAKS OLJEDEPARTEMENT OCH FYRA VÄSTERLÄNDSKA OLJEBOLAG, VÄCKER VIKTIGA FRÅGOR OM USA:S INVASION OCH OKUPATION AV IRAK. FRÅGORNA SKULLE BEHÖVA BEHANDLAS AV PRESIDENTKANDIDATERNA OCH DISKUTERAS PÅ DJUPET I USA, OCH NATURLIGTVIS ÄVEN I IRAK DÄR BEFOLKNINGEN FÖREFALLER HA MYCKET LITET, OM ENS NÅGOT, INFLYTANDE ÖVER FRAMTIDEN I SITT LAND.

Förhandlingar pågår för Exxon Mobil, Shell, Total och BP – de som för många år sedan var partners i Irak Petroleum Company. Nu har oljebolaget Chevron och andra mindre bolag anslutit sig. De vill förnya den oljekoncession som de förlorade under de år av nationalisering då oljeproducenterna själva tog över sina tillgångar. Kontrakten, som inte föregicks av någon upphandling, upprättades uppenbarligen av oljebolagen med stöd från personer som representerade USA:s regering. De vann över bud från mer än 40 andra bolag, bland annat från Kina, Indien och Ryssland.

”Det fanns misstankar hos många i arabvärlden och delar av det amerikanska folket att USA hade startat krig mot Irak just för att få tillgång till de oljerikedomar som man försöker utvinna genom dessa kontrakt”, skrev Andrew E. Kramer i New York Times.

”Misstankar” är ett väldigt försiktigt uttryck här. Det är dessutom högst troligt att man genom den militära okupationen har tagit initiativet till att återuppbygga det hatade Iraq Petroleum Company. Det bolaget sattes under brittiskt styre så att det kunde ”ta för sig av Iraks rikedomar med hjälp av ett sållsynt exploaterande avtal”, skriver Seamus Milne i London Guardian. Nu har vi också hört om förseningar i budgivningen. Det är mycket som sker i det fördolda, och det skulle inte förvåna om fler skandaler uppenbaras.

Efterfrågan kan knappast vara större. I Irak finns världens kanske andra största oljefyndigheter, som dessutom är väldigt billiga att utvinna: ingen permafrost, tjärsand eller djuphavsborming. För amerikanska planläggare är det ytterst viktigt att Irak fortsätter att, i största möjliga utsträckning, stå under USA:s kontroll. En lydstat som också inrymmer stora amerikanska militärbaser, i centrum för en av världens största oljetillgångar. Att dessa var det främsta målet för invasionen var tidigt uppenbart, även om det sågs genom en dimma av på varandra följande ursäkter: massförstörelsevapen, Saddams samröre med al-Qaida, spridande av demokrati och kriget mot terrorismen. Dessutom ökade kriget mot terrorismen markant om ett resultat av invasionen, något som också kunde förutsägas. Förra november förtydligades riktlinjerna då president Bush och Iraks premiärminister Nouri al-Maliki skrev på en ”principdeklaration” som körde över den amerikanska kongressen, det irakiska parlamentet och befolkningen i båda länderna.

I deklARATIONEN ÖPPNAS DÖRREN FÖR EN LÅNGVARIG, icke tidsbestämd amerikansk militär närvaro i Irak. Den innefattar förmodligen också de enormt stora flygbaserna som byggs på olika platser i landet, samt ”ambassaden” i Bagdad, som är en stad i staden i motsats till alla andra ambassader i världen. Allt detta byggs inte för att man snart skall överge det.

Det finns också ett ovanligt djärvt uttalande i deklARATIONEN om att utnyttja Iraks tillgångar. Det står att Iraks ekonomi, med vilken menas dess oljetillgångar, måste vara öppen för utländska investerare, ”i synnerhet amerikanska investeringar”. Formuleringen ligger inte långt från att säga ”Vi invaderade er för att vi skall kunna ha kontroll över ert land och ha bäst tillgång till era rikedomar”. Allvaret i deklARATIONEN underströks i januari när president Bush gjorde ett uttalande, ett ”muntligt avtal”, där han sade att han skulle ogiltigförklara all lagstiftning från kongressen som begränsar finansiering ”av

upprättandet av militära installationer eller baser som har till syfte att främja USA:s permanenta stationering av beväpnade styrkor i Irak” eller finansiering ”för att utöva amerikansk kontroll över Iraks oljetillgångar”.

Att tillgripa ”muntliga avtal” för att utöka sin verkställande makt är ännu ett tilltag som Bush har hittat på. Det har fördömts av det amerikanska advokatförbundet som säger att det ”står i motsats till det rättsliga styret och vår konstitutionella uppdelning av makten”. Men fördomandet har inte haft någon effekt.

Inte så förvånande väckte deklARATIONEN omedelbart protester i Irak, bland andra från irakiska fackföreningar som kämpar för att överleva under de hårda reglerna mot fackföreningar som Saddam Hussein införde och okupationen bevarar. Enligt propagandan från Washington är det Iran som är hindret för amerikansk dominans i Irak. Man skyller USA:s problem i Irak på Iran. Utrikesminister Condoleezza Rice har en enkel lösning: ”utländska styrkor” och ”utländska vapen” bör dras bort från Irak – Irans, inte USA:s. Konflikten över Irans kärnprogram ökar spänningarna. Bushadministrationens planer för ”regimförändring” i Iran är ett olycksbådande hot om maktutövning (och där har han sällskap av båda presidentkandidaterna). Det sågs att i USA:s policy för Iran ingår det också terrorism inom Iran. Och det är fullt tillåtet, för världsherrarna alltså. De flesta amerikanska medborgare föredrar diplomati och är motståndare till att bruka våld. Den allmänna meningen är dock irrelevant när man utarbetar handlingsplaner och riktlinjer, inte bara i det här fallet.

Ironiskt nog håller Irak på att hamna under gemensam amerikansk och iransk överhöghet. Al-Maliki regering tillhör den del av det irakiska samhället som Iran stöder mest. Det som kallas för den irakiska armén, men som bara är en av flera folkarméer, kommer huvudsakligen från Badr-brigaden som utbildades i Iran och stred på Irans sida i kriget mellan Iran och Irak. Nir Rosen är en av de mest skarpsinniga och kunniga journalisterna i området. Han noterar att det viktigaste målet för USA:s och Malikis militära aktiviteter, Muktada al-Sadr, inte heller gillas av Iran: Han är oberoende och har stort stöd av folket, därför är han farlig.

Det var tydligt att Iran ”stödde premiärminister Maliki och den irakiska regeringen mot vad man beskrev som ’illegala beväpnade trupper’ (som tillhörde Muktadas Mahdi-armé) i konflikten i Basra

nyligen”, skriver Rosen, ”vilket inte är förvånande eftersom Irans främsta företrädare i Irak, Högsta rådet för den islamiska revolutionen i Irak, dominerar den irakiska staten och är Malikis största stöd”.

Slutsatsen som Rosen drar är att ”det är inget ställföreträdande krig i Irak, eftersom USA och Iran båda har samma ställföreträdare”.

I Teheran ser man förmodligen gärna att USA inrättar och vidmakthåller en regering i Irak som är mottaglig för iranskt inflytande. Men för det irakiska folket är deras regering alltför jämt en katastrof, och troligen kommer det bara att bli värre. I den amerikanska tidskriften Foreign Affairs påpekar Steven Simon att den strategi av kontrauppror som USA nu har, ”underblåser de tre krafter som brukat hota stabiliteten i Mellanöstern: stamsystemet, krigsherrarna och sekterismen”. Resultatet kan bli ”en stark centraliserad stat som regeras av en militärjunta av ungefär samma typ som” Saddams styre. Om den amerikanska regeringen när sina mål, ja då är deras handlingar rättfärdigade. De reagerar helt annorlunda när Vladimir Putin skapat mycket större lugn i Tjetjenien än vad general David Petraeus lyckats med i Irak. Men de är ju ”de andra”, i motsats till ”vi”, alltså gäller helt andra kriterier.

I USA tystnar nu demokraterna när man tror att den amerikanska militära upptrappningen i Irak kommer att lyckas. Att demokraterna inte protesterar längre visar på att det inte finns någon principiell kritik mot kriget. Detta sätt att se på saker betyder att så länge målen uppnås, är krig och okupation rättfärdigade. De vänskapliga oljeavtalen följer med övertagandet av landområdet.

Hela invasionen är faktiskt en krigsförbrytelse – alltså det värsta internationella brottet. Den skiljer sig från andra krigsförbrytelser genom att den inbegriper all den ondska som blir följden i framtiden, för att använda ordalydelsen från domarna i Nürnbergrättegångarna. Det är ett av de ämnen som man inte får diskutera, vare sig i presidentkampanjen eller på annat håll. Varför är USA i Irak? Hur mycket står USA i skuld till Irak för att ha förstört deras land? Majoriteten av amerikanerna vill att USA drar sig tillbaka från Irak. Har deras röster någon betydelse?

(Noam Chomsky är professor emeritus i lingvistik och filosofi vid Massachusetts Institute of Technology i Cambridge, Mass.)

ÖVERSÄTTARE: LOTTA ASKANER BERGSTRÖM

Kapten Stofil världens främste bakåtsträvare

Sjäslivets Ikea

Följande citat stod att läsa på ledarplats i DN: "Ikea är så nära att vara ett Internetbolag som man kan vara i den materiella världen." Det är någon spoling i databranschen som omedvetet erkänner vad vi erfarna, sansade nyttjare av sunt förnuft hävdar hela tiden, nämligen att det s k IT-samhället representerar något som närmast kan liknas vid ett sjäslivets Ikea: ett föga beständigt, amatörmässigt hopfogat möblemang av infantila idéer och värderingar. Man kan ju bara hoppas att vår ecklesiastikminister tar sitt ansvar och ser till att kommande generationer åtminstone får lära sig att läsa en bok och hyvla en bråda innan de skickas ut i dekadensens IT-inferno. Med hopp om bättring

DVD: **ALDRIG MED MIN KOFOT**
ALDRIG MED MIN KOFOT (Klubb Super 8 Video)

SVENSK FILM UNDER 1950-TALET. Vad tänker man på då? Tja... Det är väl mest Ingmar Bergman. Och Åsa-Nisse och Lilla Fridolf. Arne Mattsson, kanske. Vad mer?

Mycket av det som gjordes under 50-talet är mer eller mindre bortglömt. Främst komedierna. Av någon anledning företrar TV att visa filmer från 1930- och 40-talen, vilket nog beror på att de ju faktiskt var bättre och roligare. Därför har till exempel Povel Ramel- och Casinorevyn-filmerna hamnat i glömska.

På omslaget till **ALDRIG MED MIN KOFOT** från 1954 står det "Svenska kultklassiker" i ena hörnet - som det gör på alla Klubb Super 8:s utgåvor. Men det här är förstås ingen kultfilm. Bland annat beroende på antagligen väldigt få människor har sett den sedan 1954.

Gösta Bernhard har skrivit manus och regisserat, och Åke Söderblom och Åke Grönberg har huvudrollerna. Sigge Fürst är en kassaskåpstillsverkare som uppfunnit ett idiotsäkert skåp. Grönberg är en tjuv och kassaskåpspecialist som Fürst anlitar för att bevisa att skåpet inte går att öppna. Men av någon anledning är Fürsts firma bankrutt, han måste hosta upp en massa pengar på en vecka. Så tror han sig finna en lösning: Åke Söderblom som Jack Anderson Jr, som till en stenrik svensk-amerikansk kassaskåpsfabrikör, anländer till Sverige.

Men Jack är detektivförfattare och har en idé till sin nya bok. Han tänker klä ut sig till småskurk och smälta in i- och avlyssna Stockholms undre värld; han ska göra research. Han kallar sig Jerka Pettersson-Petting (Petting?) och av en slump träffar han på Grönberg, som tycker att han är väldigt lik den där svensk-amerikanen Anderson Jr, som är på bild i tidningen. Här måste jag skjuta in att Söderblom pratar rätt visser engelska och säger "bride" istället för "broad" när han menar snygg tjej.

Grönberg får en fantastisk idé: om Jerka klär sig lite snyggare kan han låtsas vara Jack! Och träffa Fürst och klara biffen. Ja, jag fattar inte riktigt hur de har tänkt sig det här, det är en rätt märklig plan, men de genomför den. Den falske Jack - som alltså är den riktige Jack - blir bjuden på middag hos Fürst med familj, och av någon anledning har de bjudit in fler och ställt till med en cowboy och indian-maskerade! Jag fattar ingenting, men vi får se ett gäng medelålders människor toka omkring i indiankläder.

Jaaa... Och sedan blir det lite kärlek och fnurror på tråden, innan allt löser sig galant på slutet.

Problemet med **ALDRIG MED MIN KOFOT** är att den inte är speciellt rolig. Det blir trevligt därför att Åke Söderblom och främst Sigge Fürst (kanske Sveriges genom tiderna bästa skådis) medverkar. Men jag tror bestämt att filmen hade varit roligare om den vore från 1939 och förutom Söderblom haft Thor Modéen och John Botwid i rollerna.

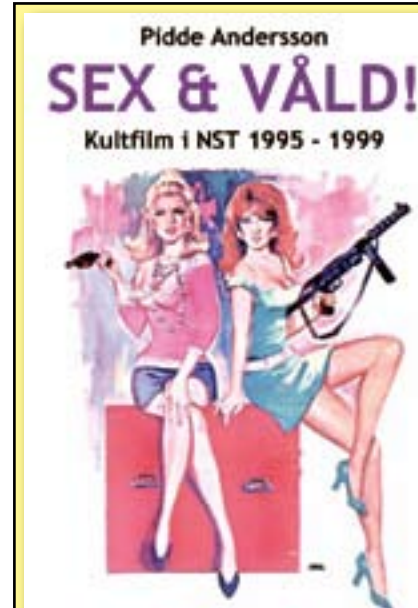
Kopian KS8 har släppt på DVD är ganska risig emellanåt och i vanlig ordning stämmer inte spellängden angiven på omslagets baksida. Den här gången är filmen hela tio minuter kortare än det står att den ska vara. Extramaterial är några bilder ur filmen och trailers till andra KS8-slapp.

PIDDE ANDERSSON

Just idag finns det anledning att glädjas. Höstens herrmode är nämligen här. Och vi kan andas ut. Jag trodde ett tag att det åter skulle vara träningskläder och toppluva, vilket alltför många anammade de senaste åren, men alls inte: i höst gäller grå kostym, slips, skägg och en röd fåtölj. Och om ni undrar - ja! Detta mode kommer även att gälla i vinter och nästa vår. Mannen på bilden är förresten Berti Tornehaves, playboy, far, vilket alla som läste Magasin Defekt känner till. Han går under kodnamnet Bill Woodward, och så här ser han ut idag:

PIDDE ANDERSSON

ÅRETS JULKLAPP/FÖDELSEDAGSPRESENT/DOPGÅVA/TILLHYGGE!
SEX & VÅLD - KULTFILM I NST 1995 - 1999
av **Pidde Andersson**

Stora monster! Sinnessjuka mördare! Nakna brudar! Gigantiska bröst! Hemliga agenter! Kung-Fu! Bongos! Onda dvärgar! Biljakter! Hammondorglar! Tyska cowboys! Näverlurar! Blod! Bestar! Pidde Anderssons kultfilmskrönikor ur Nordvästra Skånes Tidningar är nu samlade i bokform.

181 sidor toppraffe! 187 spänn!

Beställ på www.vulkan.se

NY NU IDAG!
KÖP SENASTE
KAPTEN STOFIL
HOS DIN LOKALA
HÖKARE!
ELLER VARFÖR
INTE TA EN
PRENUMERATION?
WWW.KAPTENSTOFIL.NET

MUSIK OCH RYSSLAND ÄR VAD MITT LIV KRETSAR RUNT. JAG FLADDRAR FRÅN DET ENA TILL DET ANDRA, LÄMNAR MUSIKEN FÖR RYSSLAND OCH NÅGRA ÅR SENARE LÄMNAR JAG RYSSLAND FÖR MUSIKEN.

Fast det händer att de två världarna möts. I december 2006 stod jag på scenen i Moskva på ett av stadens största gig. Det var som förband till ett ryskt rockband (som själva kallade sin stil för "diskopunk" på den tiden) som hette Bi-2. Jag är kompis med deras sångare Lyova. Vi möttes backstage 1999 på en av deras spelningar. I Ryssland är allt fortfarande ganska flexibelt om man jämför med Västeuropa, och därför var den här lilla personliga kontakten nog för att jag - som var relativt okänd och med min melankoliska, akustiska stil långt ifrån diskopunk - skulle få äran att dela scen med ett av Rysslands största band när de skulle lansera sin senaste skiva.

Bi-2:s stora genombrott kom när deras låt Ingen skriver till översten (och tro mig, det låter mycket bättre på ryska) användes som soundtrack till Alexej Balabanovs gangsterfilm Bröder 1997. Marknaden för rockmusik i den här delen av världen är pytteliten. Det beror inte på att man inte lyssnar på rockmusik, utan på att det nästan inte finns någon som vill betala för det. Ryssar och kineser uppfann praktiskt taget piratkopiering långt före mp3-spelaren. Därför är det bara ett tiotal ryska rockartister (jag räknar inte med de renodlade popartisterna) med tillräcklig status som dominerar musiklivet. Det är dessa som turnerar i de stora ryska städerna och i de före detta sovjetrepublikerna. Det är inget jätteglamouröst liv, med tanke på de stora avstånden, de dåliga hotellen i landsorten och de slitna ryska flygplatserna. Men att turnera är den största inkomstkällan för ryska rockband, och den utvecklingen ser vi också i resten av världen.

Innan jag skulle upp på scen blev jag inbjuden att delta i presskonferensen för Bi-2:s nya album Moloko (som betyder "mjölk", en grej från Clockwork Orange). Av någon anledning placerades jag mitt på podiet, mellan Lyova och gitarristen Shura. De ryska fotograferna tog bilder på oss tre hållande mjölkförpackningar. Jag tyckte att det skulle ha varit oartigt att inte vara med. Killarna i Bi-2 hade inte bara bjudit in mig för att värma upp publiken, de hade också letat upp ett band till mig, fyra lokala jazzmusiker som redan kunde mina låtar utan och innan när jag landade i Moskva. Själva spelningen gick förvånansvärt bra. Längst fram, framför den tretusenhövdade publiken, stod ett gäng ungdomar och sjöng med i texten till min nya skiva Simple. Uppenbarligen hade de övat på MySpace.

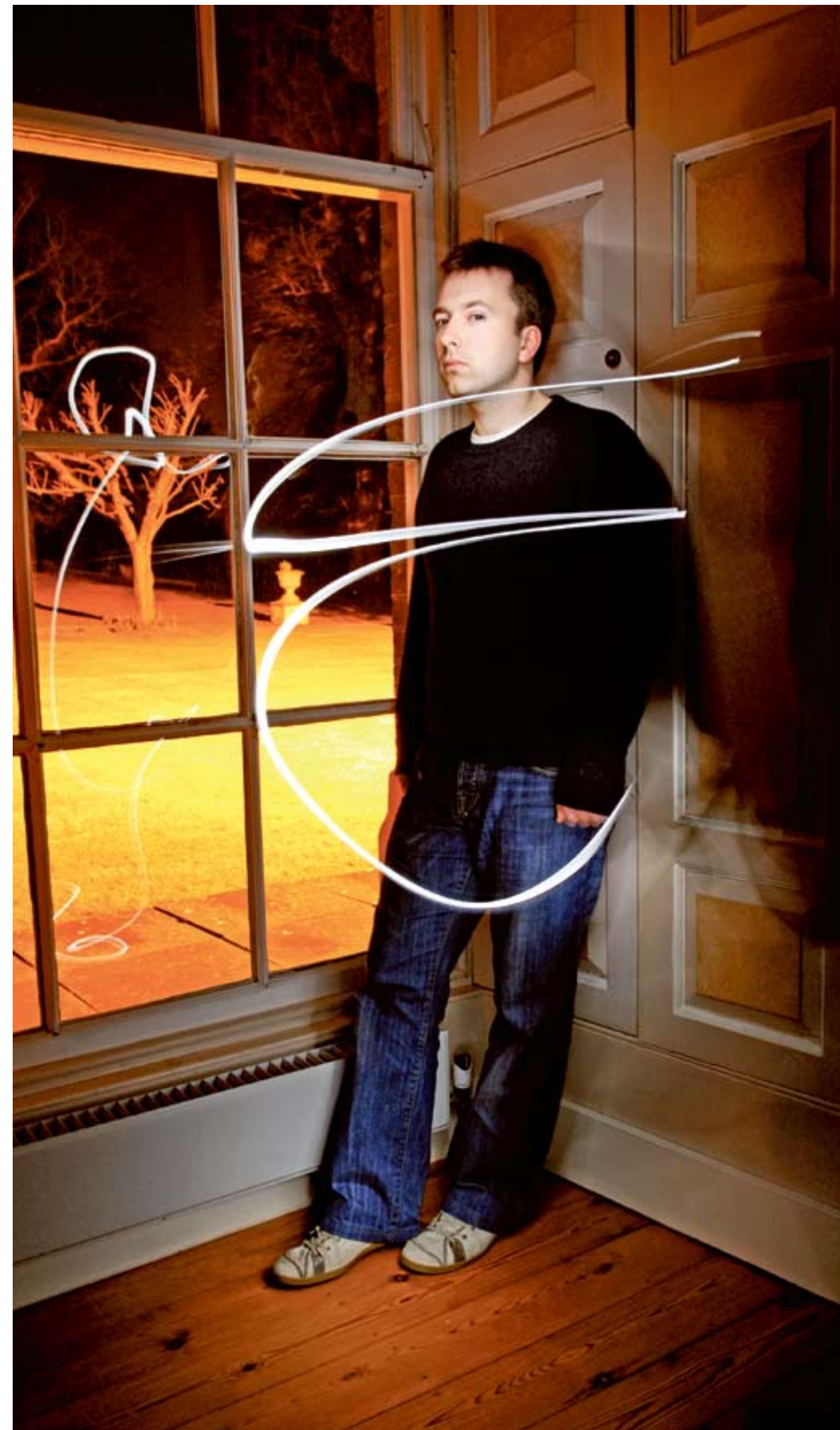
Nästa dag var det meningen att jag skulle vara med Bi-2 i en intervju på en rysk kabel-tv-kanal. Det var bara det att Lyova och Shura hade unnat sig lite för mycket på efterfesten kvällen innan. Deras agent ringde mig och sa att tv-programmet istället skulle bli en timme speciellt ägnad åt "den kände engelske musikern Andy Yorke". Jag spelade några låtar och svarade på frågor om mig själv. Den första frågan var "Hur kommer det sig att du kan prata ryska så bra?". Jag försäkrade att jag inte var någon spion. Katya ringde från Jakutsk (kolla upp det på Google Maps, det ligger långt långt bort från allting) och frågade mig om vilka "livsmål" jag hade. Jag sade något förvirrat om att slitits mellan Ryssland och musiken.

Man kan komma till väldigt konstiga ställen när man inte vet vart man är på väg.

ANDY YORKE

ÖVERSÄTTNING LOTTA HÅKANSSON-ASKANER

Musik och äventyr

Högsta kvalitet. I golvnivå.

Välj en läcker designlösning till golvvavloppet i duschen – som samtidigt ger en effektiv spår mot vatten i resten av badrummet.

Purus Line förenar stilren design med god funktion och högsta vattensäkerhet.

Kvalitet på toppnivå helt enkelt. Trots att den ligger på golvet.

www.purusline.com

Purus erbjuder ett brett sortiment av innovativa och funktionella produkter inom sanitetsmarknaden – typgodkända och av hög kvalitet. Välj Purus så vet du att du valt rätt!

PURUS
Perfection®

METALLBITEN IN IT FOR LIFE...

Peace & Love bäst, absolut bäst!

Medan de ältar ekonomi nere i Hultsfred har Peace & Love Festivalen i Borlänge snurrat upp som den hetaste festivalen i landet. På något sätt så har P & L blivit den festivalen Hultsfred en gång var och detta utan att snegla på vad som är hippt och coolt för tillfället. I år var lagupställningen bättre och spretigare än Johnny Rottens frisyr och bjöd på In Flames, Kent, W.A.S.P, Thåström, The Haunted, Woven Hand, Hanoi Rocks, Wolf och många många fler. Jag var utsänd av Close Up Magazine för att recensera Sex Pistols (värdelöst) och Thåström (magiskt) och hann av bara farten med Haunted också. De gjorde ett otroligt tajt set och bjöd dessutom på en ny låt som lovar otroligt gott inför nya plattan "Versus" som landar hos dej någon gång i september. Husband på P & L är Nationalteatern och de har numera ny sångare sedan Totta Näslund lade näsan i vädret och Mattias Hellberg gör de gamla klassikerna som "Jack The Ripper" och "Bängen Trålar" full rättvisa. Slängde ett öga på de utskälda trallpunkarna Mimikry med Hjalle och Heavy i spetsen och jag måste säga att jag gillar det de gör för trallpunk det kan de spela. Det är underbart att gå på en festival som ligger i en stad. Man slipper att skinnad av någon asfull kille i vikingkostym som woker pingvin och säljer till överpris och de öl man dricker de dricker man uti glas som en civiliserad människa. Backstageområdet bjöd på skönt mingel med Conny Bloom, Nikke Ström och Per Bjurman samt gamla råvar som Kulturrådets coolaste katt Hasse Lindgren samt Thåström gamle sidekick Per Hägglund. "Häggis" är helt klart nåt av det coolaste som går i ett par skor dessutom är alltid de låtar han är inblandad i på "Pimmes" plattor avgjort bäst. För mig var höjdpunkterna dessa. Woven Hand och Dave Eugene Edwards stenhårt religiösa uppträdande och nedkallade av en gammaltestamentlig och vresig Gud. Till och med grabbarna i Dark Funeral såg rädda ut. När sedan Stockholms djävligaste band gick på scenen så var de som en fis i rymden om man jämför med In Flames totala urblåsning ett par dagar innan. The Haunted visade vem som var bäst i klassen och prickade in en formtopp som heter duga. Hanoi Rocks med ny svensk trummis och så Thåström då som gjorde ett nästan akustiskt set och bjöd på både gammalt och nytt. Peace & Love är förnärvarande den bästa festivalen i landet när det gäller bredd, utbud och mat.

JERRY PRÜTZ BOKAR BAND, SPELAR HÄRDROCK OCH HAR JUST VARIT I DISNEYLAND MED SIN SON.

AV: JERRY PRÜTZ

FILMER SOM INGEN VILL SE I SIMRISHAMN

I HÖST SLÅR FILMKLUBBEN CINEMACABRO UPP PORTARNA PÅ BIO GRAND I SIMRISHAMN. Vi som bor här året runt kan på onsdagskvällar sitta och mysa i höstmörkret på bio och se klassiker/kultfilmer mm. Ett komplement till Filmstudios jättebra filmer varannan Måndag.

Föreningen Cinemacabro vill fylla ett tomrum och förgylla våra liv med filmer vi aldrig sett eller kanske aldrig skulle komma att se. Filmer som gått oss förbi, filmer vi borde ha sett, filmer vi inte borde ha sett.

Filmer som biografkedjorna (biografkedjan) inte vill ta i. Filmer som "ingen" vill se helt enkelt.

I en tid då dårskapen verkligen fått fotfäste, och man hellre gör kassa nyversioner på jättebra äldre filmer, än låter originalfilmerna gå upp på bio igen i nyrestaurerad form (för att "ingen" vill se dem).

Då kan Cinemacabro fylla en funktion för de som faktiskt är intresserade av film som kanske inte bara underhållning, kanske som konst, något att förmedla.

Eller bara se något ANNORLUNDA för en gångs skull. (eller bara underhållning) Vi ska visa serier av olika regissörer, Annorlunda dokumentärer, Film om film, Fantastiska filmer (filmer du inte trodde fanns)

Midnatts film (skräck, kultfilmer), Nya Vågen, Film Noir, Musikkumentärer, Independentfilm, Spaghetti, Blaxploitation,

Filmer av Herzog, Bunuel, Scorsese, Bava, Argento, Hitchcock, Peckinpah, John Waters, Lydia Lunch, Harmony Korine, De Sica, Scola, Campion, Fassbinder, Jules Dassin, Nicolas Roeg, mm mm

I kategorin "Fantastisk Film" ingår bl.a Turkiska Superman(1978)

Mexikanska Batwoman (1967)
Mexikanske brottaren Santo möter kvinnovampyrer, Turkisk Vikingafilm!
Tarkan vs the Vikings (1971), Turkiska rövare, Captain America & Santo möter spindelmannen i Istanbul (1973), Agent 00 (Fillippinsk småväxt James Bond (1980) "Abby"- en 70' s blaxploitation version på Exorcisten mm.mm

Musik

Rock

STINA BERGE / STINA & KÄRLEKEN (BALL)
Jag vet inte riktigt var jag skall börja... men jag kan redan nu säga att Stina & Kärleken är årets viktigaste skiva hittills. Jag har levt med musiken mer eller mindre dagligen i en månad nu utan att hitta några svaga punkter. Stina sjunger direkt från hjärtat med melodisk briljans och vokal själ om den oglamourösa tillvaron i livet, som i Sjömansinstitutet: "Mörkret och kylan börjar tränga på, i skymningen är alla människor grå. Alla har brättom ingen har det lätt, det luktar samvetksval och bensinmacksbukett". Detta är med andra ord inte musik som man kryper ner i ett behagligt tempererat Wallace & Gromit bubbel-bad med ett glas fnittrigt bubbel till, texterna fungerar istället som en uppvaknande lusing eller kalduch, om man säger. Trots detta ofta allvarsamma ämne är hon helt befriad från efterhängande bitterhet och har en ständigt närvarande positiv inställning till livet och konstaterar att det egentligen, när det väl kommer till kritan, handlar om att alltid stiga upp och att se till att få jobbet gjort. Och det får hon. Trots att jag egentligen inte vill framhålla någon låt framför en annan kan jag inte låta bli att nämna den kärleksfulla Parisershjul, som handlar om Stinas handikappade son eller Mildare Luft som håller Ted Gärdestad-klass och Stenkolshierata som är granitård pianoballad med försiktigt bleckblås som övertrumfar allt huvudlöst buller. Den här skivan är förbannat bra och bör vinna en Grammis.

LARS YNGVE

Elektronika

**Gothenburg 08
FANG BOMB FB006**

På skivbolaget Radium kom 1984 samlingskivan Gothenburg 84. Här kunde vi höra CM von Hausswolff, Zbigniew Karkowski, Freddie Wadling, Jean-Louis Huhta med flera. Som ni ju ser: en spegling av framtiden. Nu har efterföljaren kommit. Gothenburg 08 innehåller musik av Viktor Sjöberg & Jonas Lindgren, Anders Dahl, Porn Sword Tobacco, Sewer Election, Dead Letters Spell out Dead Words, Jasper TX, The Skull Defekts, Tsukimono, Joel Brindefalk. Alla är väl inte kända för alla, antar jag. Några desto mer, som Skull Defekts. Jag gillar verkligen denna blandning. Här finns humoristiskt, svävande, balanserande, sångbart, skärande och sådant med ett helvetes tryck. Det blir en antologi att ta fram att lyssna på då och då. Jag hade väl bara velat haft litet mer information till albumet. Föralldel, jag kan leta på nätet. Men ändå, när jag sitter och rattar mellan Porn Sword Tobaccos nästan muntra anslag och Tsukimonos svirande yrsl, ja, då skulle jag gärna också läsa några rader därtill. Eller Sewer Elections suggestiva grusnisslande industriella noise. Det är så bra att jag vill veta mycket mer. Och så undrar jag varför Porn Sword Tobacco skojar med oss i sista låten, Ett jaläger och ett nejläger, för det måste de ju göra. Ty, nyfiken är människans av naturen. Och så ytterligare en kanske viktigare invändning: varför är det bara en manlig historia detta? Jag vet i alla fall flera tjejer som skulle platsat. Mariam Wallentin, Midaircondo, co-ed är tre jag kommer på alldeles osökt. Varför?

THOMAS MILLROTH

Rock

ZUTONS / YOU CAN DO ANYTHING (PIAS/COLUMBIA)

Nej, naturligtvis finns här ingen ny Valerie, men här är en hel del annat popgodis som Always Right Behind You, som har samma driv och sväng som Fleetwood Macs Don't Stop, och Bumbag med ett oemotståndligt, distinkt inledande beat på en kagge som ekar likt en tom bensindunk. Dessutom ett smart drag att anlita George Drakoulis (Black Crowes, Primal Scream) som producent. Den snygga Put A Little Aside låter som om den vore direkt skriven till Robbie Williams. Det tredje "svåra" albumet får härmed anses avklarad.

LARS YNGVE

pop/rock

DAVE STEWART - THE DAVE STEWART SONGBOOK Vol 1 (SURFDUG/PLAYGROUND)

Suck och Stön och allt det där... Visst, men det går inte att bortse från det faktum att Dave Stewart är en essetående låtskrivare, och själv tillhör jag dessutom den minoritet som tycker att Stewarts sångröst är helt okej. Dave Stewart påminner till en viss del om Jeff Lynne, en annan cool lirare, som likt Stewart ofta skymtar förbi i bakgrunden i diverse sammanhang med trassligt hår, mörka solglasögon och ströslar plektrum och ackord lite varstans. Stewart har skrivit en radda av låtar som han själv spelat in men han har även som bekant skrivit låtar till andra artister som Tom Petty, Mick Jagger, No Doubt m fl. När jag går igenom låtarna så blir jag påmind om att den enda av dessa låtar som jag inte kan texten på är Lily Was Here! 21 av hans egenskrivna låtar som framförs tillsammans med en 30-manna orkester; det låter så pass bra att jag gärna skulle se denna produktion live.

LARS YNGVE

rock

DAVID BOWIE / LIVE SANTA MONICA 72 (EMI)

Till sist – efter många om och men, tycks det – får denna klassiska konsert från den 20 oktober 1972 äntligen en officiell utgivning. Den har för all del funnits tillgänglig som bootleg, men i och med detta får den på sätt och vis en sorts upprättelse. Live Santa Monica 72 är betydligt vassare än Bowies väldokumenterade avskedskonsert i London året därpå och fungerar dessutom som en suverän introduktion till Bowie och glamrock. Inspelat rakt upp och ner utan efterkonstruerade instrumentpålägg. Stompet i Jean Genie har aldrig varit grymmare och Suffragette City svänger som kurvan i Ö Nobbelöv och fungerar samtidigt som en nyttigt påminnelse om hur musik ska låta när den framförs live. Jag älskar den här. Och för alla dem som inte förstätt den lyhörda Mick Ronsons storhet som gitarrist är det bara att lyssna och lära. En suverän skiva med idel klassiker som ingen skivsamling kan anses vara komplett utan, och i detta fall gör den sig faktiskt bäst på fysiskt format.

LARS YNGVE

poprock/ pockpop

AMERICAN PRINCES / OTHER PEOPLE (YEP ROC/BORDER)

Har man ett rock-/popband finns det inte så mycket helnytt att hitta på – det är upptrampade stigar var man tittar (OK, du kan ge dig ut på att vara »experimentell« – men a) också det har många andra gjort; b) de allra flesta som så gör frambringa saker som saknar lyssningsvärde; och c) det kommer nog du också att göra). Nej, allt står och faller på om man är bra, om man kan det här med melodi, rytm, text, energi.

American Princes har förstånd nog att inte krystat försöka förnya. Men de har tyvärr inte begåvning nog för att få sin formatrogna musik att lyfta, det är jämntjock rockpop raktigenom. Det framgår tydligt att de gillar tidiga Elvis Costello and the Attractions – men tidiga Elvis Costello and the Attractions var rent överjävt begåvade, hungriga, och musikaliskt ambitiösa, genom att ta efterpunktidens energi och medelst sångskapartalang ympa in den i de rotstockar som andra generer utgjorde, odlade de något nytt varje dag till frukost (lyssna bara på utvecklingen från platta till platta!).

Några förnyare är American Princes alltså inte – hur står de sig då som förvaltare, uttolkare, efterklängsmisionärer? Vi skulle kunna jämföra med brittiska Clor (inte minst med tanke på att AP-sångarens uttryck påminner om Barry Dobbins i Clor); på sin eponyma skiva från 2005 uppvisar Clor också tydliga Costello-influenser, men de blandar i rikligt med färskpressade rytmer, och får på så sätt sin musik att låta personlig. Det klarar prisarna inte av. Någon sällsynt gång får de till det – »Don't ever promise i loneliness what you can't keep« är ju ett välformulerat levnadsråd – men det är för lite.

GRAHAM BOWERS

LOREN CONNORS / NIGHT THROUGH SINGLES AND COLLECTED WORKS 1976-2004 FAMILY VINEYARD 3CD WWW.FAMILY-VINEYARD.COM

På baksidan av häftet som medföljer denna trippel CD med gitarristen Loren Connors nickar många med mig igenkännande. Här är ett av de vackra foton som konstmuzeets fotograf Hans Permbo tog av honom år 2000, då han tillsammans med Sonic Youth och många fler tillbringade en fantastisk musikvecka i Ystad i samband med konstmuzeets engagemang i Kulturbro 2000. Då hette Loren fortfarande MazzaCane Connors i efternamn, men jag vet att han redan då tyckte illa om det. "MazzaCane" vittnade visserligen om hans italienska rötter, men det betyder ju ordagrant "hunddödaren". Inget kunde vara denne sköre, milde, musikbesatte man mer främmande. Många minns nog också hans musik, bluesbaserad, fritt svävande i stora drömska sjö. På dessa tre CD har singlar och annat förts samman, det mesta svåråtkomligt. Ni får höra en del som kan betecknas som mycket personligt uppfattad amerikana, blues, country, men alltid i hans egen mycket fria tolkning. Lorens gitarrspel har ju en fri improvisatorisk sida, där han spänner klangerna och låter dem sväva som skimrande moln. Tiden upphör, musikanten drömmar sig bort. Detta sätt att spela fritt fick stor betydelse för gitarrspelet. Bland annat Thurston Moore i Sonic Youth har erkänt sin beundran.

Det här är inte ett album bara för gitarrnördar, även om de borde kasta sig över plattorna, men Loren har aldrig varit en uppvisningsmusiker. På ett sätt tycker jag han liknar svenske barytonsaxofonisten Lasse Gullin. De har samma sätt att spela introvert för att själva njuta och just därigenom kunna förmedla en så stor vibrerande känsla. Och den som älskar blues har några indigoblä oändligt bottenlösa spår att se fram mot.

THOMAS MILLROTH

reggae

UB 40 / TWENTYFOURSEVEN (PLAYGROUND)

Trots sångaren Ali Campbells avhopp fortsätter bandet att leverera sina framgångsrika summer-crazy-poolparty-superhits i baktakt... eller om ni hellre vill: bensinmacksreggae. Det låter dyrt och kliniskt. Här gör de covers på sedan många år söndertröskade låtar som I Shot the Sheriff m fl. Men tillhör ni dem som föredrar covers framför originalen är det bara att gratulera ni och andra kan lugnt vända er om och somna på nytt igen.

LARS YNGVE

Turkisk prog/ psych

HAVA NARGHILE / TURKISH ROCK MUSIC 1966-1975 (DIONYSOS RECORDS)

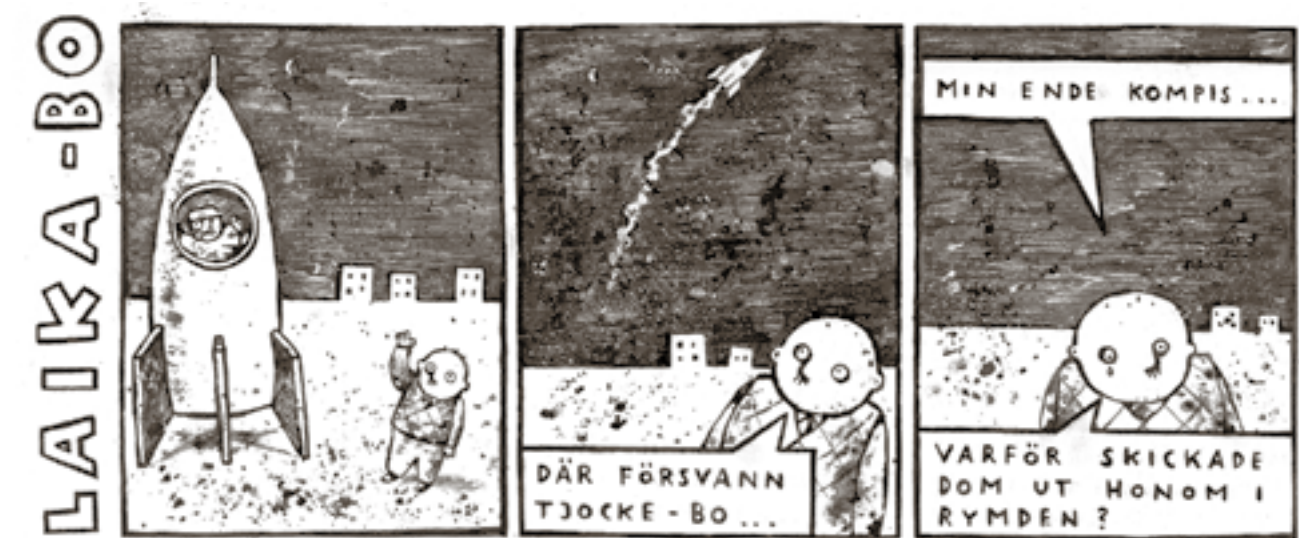
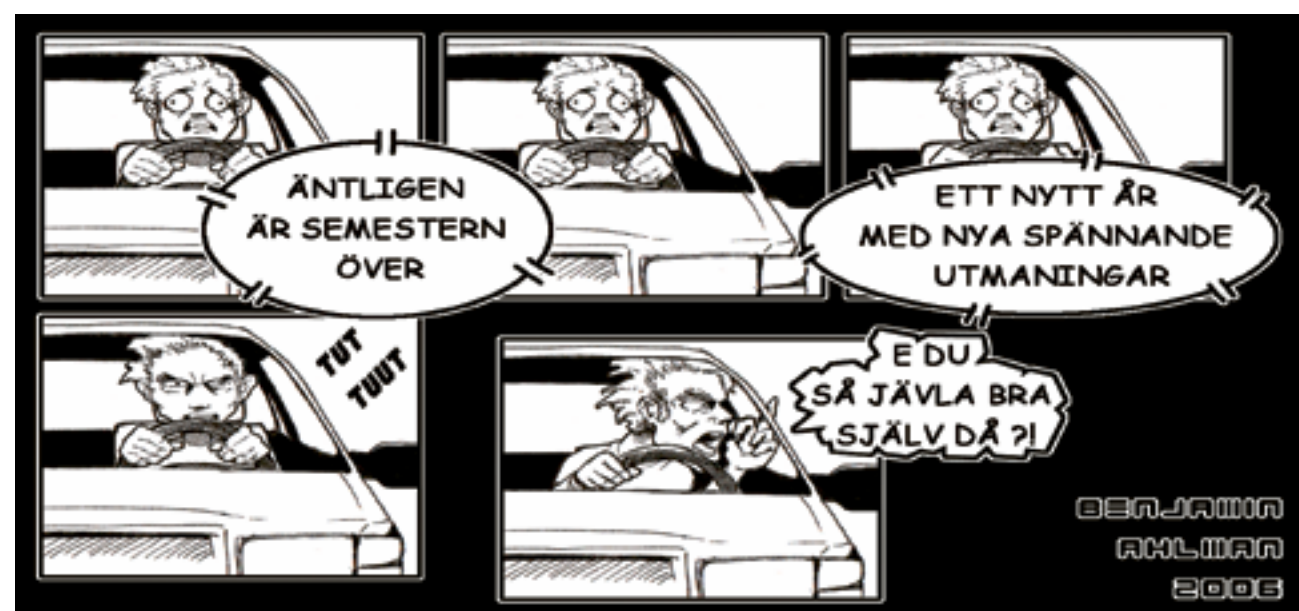
Det hände mycket i Turkiet på 60-70-talet inom Film och musik världen. Efter att ha varit i en "identitetskris" i flera år och många musiker helt enkelt plagierade den västerländska rockmusiken, hittade banden till slut sitt egna sound, där man blandade det traditionellt turkiska med det västerländska. Detta blev ett helt unikt sound, där traditionella turkiska instrument blandades med elektriska gitarrer och Turkisk sång. (många sjöng först på engelska).

Den långhalsade "Sazen" t.ex., (en släkting till sitaren) gjordes elektrisk. Dess egendomliga toner skjutur som spjut genom elgitarrmattorna. Och ger en klar melodi. Blanda med turkiska slagverk/trummor och ett schysst basgroove och du har ett perfekt psykedeliskt sound. Det låter mer psykedeliskt än de västerländska banden gjorde, eftersom det österländska framträder mycket mer här. Något de Turkiska banden hade naturligt med sig "hemifrån".

Omslagen till skivorna är fantastiska. Välikädda band i långt hår. Kläder med psykedeliska mönster och färger och en välhängd grov slokmustasch var minst lika viktigt som sazen. Bortglömda skivor och artister? Nej, faktiskt inte. Dessa skivor har tidigare gått och går för fantasiummor på ebay av samlare av psykedelia och 60/70-tals musik. Många hip hopare som samlar olika beats och grooves från dessa band har också gjort att man mer och mer fått upp ögonen för dessa fantastiska låtar och skivor. Nu släpps flera av dessa artister, både manliga och kvinnliga i nypress. Både på vinyl och cd såsom "gudfadern" till turkisk psych - Erkin Koray (som för övrigt är aktiv idag) Baris Manco, Ersen, Zeld, Cem karaca, 3 Hur-EI, Mogollar (ett band som kompede flera av dessa artister). De första spåren från 1966 1967 har ett mer traditionellt amerikanskt garage/psych sound. Tom. ett par covers men ändå på Turkiska. Man märker hur de turkiska tonerna får mer och mer utrymme ju längre tiden går, det blir mer funk/groove och det österländska psykedeliska framträder mer. På denna cd får man gräddan av de turkiska banden/musikerna, saknar dock den magnifika Zeld som borde varit med här. Hon får däremot kompensation på en annan bra samlingsplatta med Turkisk psykedelia som jag också rekommenderar och som är släppt både på LP och cd. Nämligen "Love, peace and poetry" - Turkish psychedelic Lasse Gullin. De har samma sätt att spela introvert för att själva njuta och just därigenom kunna förmedla en så stor vibrerande känsla. Och den som älskar blues har några indigoblä oändligt bottenlösa spår att se fram mot.

JOHAN STENSTRÖM

WALTER KURTSSON av och med Peter Torsén

burspråket

ASSÅ JA HAR ENTE HATT STÅLAR å gå po bio förr. Sven-Sunes Grönsaker som ja hade sommar jubb hoss har ente gett mej nån lön for ja hade edet förr mye gorka! Jaävla smyg fasist! å ente får man nåt studio medel unner samma lävet! Mossan akassa reckor ente heller til! Så nu ligger ja po strannen å spanar in fjortisar me stora tudor. De e va nöje ja har rå me!

JACK-ÅKE, PRAKTIKANT
JACK_AKE99@HOTMAIL.COM

PS Fy fan va Svea-Stina e grann. Hoppas kunna lägga in en stöt po henne! DS

Annonsens...

- * Fallskärm. Använd endast en gång, aldrig öppnad, liten fläck.
- * Gul nackad papegoja till salu.
- * Äldre dam eller herrcykel köpes billigt.
- * Klocka upphittad, återfås mot beskrivning av Kurt.
- * Tvåmanstält, använt en gång, bytes mot barnvagn.
- * Promenadköpp borttappad av herre med silverknopp i ändan.
- * Liten stuga i Sälenfjällen med bastu på 65 kvadratmeter.
- * På mitt konditori serveras lemonad, tillverkad av undertecknad själv, som är korkad och stämplad.
- * Hos oss bor du billigare än du betalar för.
- * Björks bussresor - ett alternativ till en trevlig semester.

Jag va pu itt riktet stiled gille å åd myed go mad å drack myed gutt. Vi hade trevlet ve bored å snackade åm allt mjåled. Ti mauden drack vi stora syppar med åkta polskt ånsmugglad vodka som smagade som en torr kontorståmpel, och ette di så fick vi sälle hälla åpp grossgandlargruggar i vasorna. Men di vau lide konsted forr en gubbe verkade tulla hur myed som helst, men blumman som sto po bored va sian om han ble vissnare å vissnare forr var sypp jag slo åpp ti han? Å Jau så allri att han drack nudd heller!

Mittmed mi sadd en tjuck karr som slafsade i sig allt han fick fatt po, å fårr säkerheds skull flyttade jau blomorna en brau bid ifru han så att di fick stå kvar hela kvällen. Rått som de va så slåppte han en riktig rökare sām började med ett högt heliumliknande pipande å som avslutades me itt slåppt bastubeflörpande. De va precis sām åm ballongen gick av samtale, fårr alla te stilla. Trots di så fortsatte han å ejda lia lugnt och sa: "Hellre lysa till den tarm som brast ån åldrig spånna sin mage." Han var en sån där poet som tänker me insian av hjårnan, sa dom, men jau tyckte mest han talade i gåtor, eller begriper ni va han menar me ditte?: "Man ska åkta sig för att bita sig själv i åppet", "Låt oss alla dra åt var sitt håll", å så det knasigaste, "Man ska inte vara ute på het is!" Ja vidd ente men nun ordning tycker man att det ska va när de e fest!

Ja hade taud pu min fodrade slips å ble rejellt varm i pålsen ette som tiden gick. Jau yppnade en dörr men en gammal skrårkådla gol håjt att jag skulle töppa dörrhulled ette som de bleste hurrevingar ude, så di fick jau jorra.

Ve sian om mi hade jag itt fruntimmer me en hatt som va gjord au hossesockatrå, som jubba som hynsakadorra udanfor Hoby. Hun sa nudd som va myed klokt som hun lårt si på sitt jub, nämligen: "Man ska ente spela ud alla sina ågg pu en gång". Hydj men koss, så klokt.

Fi fårr hundan va roelt vi hade å årkestorn di va skickla å spillade sån där modern dansmusik som e modern: råck åd alla håll, å ja buggade så att det ble kortslutning i parketten ellår så va de den strånga åsken som fick parketten ad lönsa?

Åsken slo ner å de small så att den skrårde agnarna från vettet å min blixtlås yppnade si. Strymmen gick å årkestårn te still me si. Sångerskan bårjade å greda. De va myed syng om na, men de va skönt att di te stilla lid så man kunne höra va man tänkte. När strymmen kum tibaga så ble det Igelkottaskinged å sunna fina bider. När jau ble pissestrångd så gick jau runt hjårnan å där sto redan en å tymde blårån. Han så ingmari ud å grinade precis som en skrattpåse när han fick se mi. På anra sian piggatråen sto kregen å glode. Jag ställde mi brebent som en gitarrist på Wembley, å ner me gylfen å in med lantluften.

"Du har de bra du Nils-Ude, du har ånget förstånd att dras me, du har vell allri haft ont i ditt hoe på grund av att du tänkt för myed" sa han.

"Nå di e mājlet", sa jau.

"Hur e de egentligen att ente va riktigt klokt", undrade han?
"Du, råkna du som klog, så e ja gla fårr att jau e gån", sa ja. Då ble han sur och dro åpp gylfen ingan han va riktigt klar och la ettor di åpp itt bråkande låte som fick kregen ti å ginna ud över sticked å ång i skauen.

Di ble så sent att ja fick lift me milkasjusen sām kårde me en pluddertjarra. Ja va tramsed å försåkte att slå au hans pittjelhua men då ble han tje åu-ed å tyckte han att ja va en snårnos å ga mi en årnare så ja sto pu hoeda av kårren i vrian rak ner iblann nållorna i vajakanten. Måged di ble ja och ja va tvungen å fnatta mi som om jag hade skabb. När jag hade årlad omkring itt par timar så kum jau him å så strög pu kamferspreit pu hela kroppen, å di gjorde gutt.

Ti sist så kan jau si att jau lyckades ad planka in på Kiviks marknad i år igin. Där ståppa jau två femmor i en automot och vre om, å ud kom itt stort tuggummi. Ettor två timmars tuggande, å udan å kunnat blåsa en enda bubbla så gau ja åpp å sputtade ud dem i nåven fårr å visa Sweinhungen, som tita å sa: "Du, di e en stuseboll du har gåd å idisselat pu!"

nils.ude nyaupplagan.se

HISTORIA 1:

Det var en skåning med en hund och en engelsk kvinna som satt mitt emot varandra på ett tåg. Efter en lång tystnad sa plötsligt den engelska kvinnan:
- What a handsome face!
Då svarade skåningen:
- Naj, di va hungen.

ANALYS:

Ack denna språkförbistringh somh hråda hmellan de europeiska språken. Man tro hvål att i dess htider så hgott som alla innehafva kunskaper uti det anglo-saxiske språk. Å andra sidan åro det bedröfligt att de europeiske icke hafva större kunskaper i det skånska språk, detta språkens urmoder, det absolut hmost renodlade utaf de nordiske språk! Alla andra åro i afvund å de som tala detta, speciellt Stockholmarne som icke besitta ett eget språk af rang!

HISTORIA 2:

Två gamla kompisar språkades vid:
Minns du Roffe, han som vann en miljon på tipset?
Givetvis!
Nu har han supit upp alla pengarna.
Det är väl inte så konstigt. Det var ju ett systemtips.

ANALYS:

Åro det säkert att det hvara htipset som denne hvunnit å, månne det icke hvara V75:an? (ursåkhata hmitt försök att hvara lustigh...!)

Ett radio-telefonväkteri med ÖD

Pling pling plingplong, plang plang.

– Godkväll alla härliga lyssnare. Här är vårt magasin MÖT DITT ÖDE I P1, som ju sänds en gång i månaden och låter er få möta den som bestämmer. Vi har litet skämtsamt kallat honom ÖD. Det får förstås inte blandas ihop med ÖB, som tydligen håller på att banta ned vårt försvar och är nu nere i tre tonåringar, en uttjänt stridsvagn och en slangbella. Hur som helst hoppas jag att ni kommer ihåg reglerna: Först slår ni 099-510 10, och sen slår ni omedelbart ert personnummer (tio siffror) och sen får ni svar på tal av ÖD.

Okay? Juste? Glasklart? Bra!
Vi ska se - jag tror vi har någon på tråden? Bengt Andersson?

– Hej det är Bengt Andersson.

– Varifrån ringer du?

– Jag ringer från Malmö.

– Det låter inte så.

– Nej, jag är uppvuxen i Västerås.

– Hur är vädret i Malmö?

– Det är mest dimma över sundet.

– Aha. Vad har du på hjärtat?

– Jag vill gärna leva som Svenssons.

– Det vill Du, ja. Jag låter frågan gå över till ÖD. Kan Bengt Andersson få leva

som alla andra?

– Ja hallå, Bengt, nu talar ÖD med dig. Jag ser här att du har vissa handikapp.

Men det känner du väl själv till?

– Javisst. Det har påverkat mitt liv och min lycka. Och jag förstår inte hur du

ÖD har tänkt i mitt fall.

– Tja, tänkt och tänkt... Some people are good, some people are bad, some

people are happy, some people are sad.

– Hallå, nu hoppar programledaren in igen. Det var en väldigt fin dikt som du

ÖD läste där. Vem har skrivit den?

– Jag hörd den en gång i en turistbuss i New York City. Jag har lagt den på

minnet helt enkelt. Men åter till Bengt Andersson! Vad är det som inte funkar i

ditt liv?

– Jag har ett avvikande sätt att tala. Jag har ett avvikande sätt att röra mig.

Mina ansiktsuttryck är inte riktigt som andras.

– Jaha, men det ska vi väl inte behöva hänga läpp för. Vi ska väl ha en stor

tolerans i vår sommaräng, eller vad säger du ÖD?

– Ja absolut. Det är sjukt olämpligt att folk tar avstånd från allting som inte

liknar dem själva. De är rädda för att behöva konfronteras med undantag. De

vill bara träffa regler. Den stora majoriteten vill vara trygg och säkra. "Jag vill

inte behöva se rullstolar när jag är ute på krogen för att dricka och äta."

– Nu är det Bengt Andersson igen. Vilket ansvar har ÖD för just mitt öde?

Även jag lever väl bara en gång?

– Kära Bengt, nu ska vi inte höja rösten och bli bittra. Vi gör nog alla så gott

vi kan. Ser du, inte ens jag som har ditt och alla andras öde i min hand, är

allsmäktig. Det blir fel ibland. Ondskan och godheten kämpar mot varandra och

ibland vinner ondskan. Jag gör vad jag kan. Men jag kan inte hjälpa alla.

– Jaha du. Hur länge ska man behöva vänta på att få leva som Svenssons?

– Det är svårt att säga. Men du måste också tänka på att även Svenssons

har sina problem. Det kan vara alkoholism, otroheter, skilsmässor, arbetslöshet,

utmattningsdepression, tonårsbrottslighet, trista TV-program och problem med

bilen. Det är inte alltid en dans på rosor.

– Nej men jag skulle fördra en dans med DE problemen istället för en dans

med mina problem. Ska det vara så omöjligt för dig att fixa?

– Det är som sagt var lite knepigt. Men ring igen, så kan jag kanske ordna

något om jag kommer på något.

– Ja, programledaren här, är du nöjd, Bengt Andersson?

– Nej, det kan man inte påstå.

– Ja, some people are happy, some people are sad. Vi önskar Bengt lycka till

på hans knaggliga väg och säger: "Hallå, Kajsa Johansson i Skellefteå! Kan vi

hjälpa dig?"

På ett torg i Helsingborg

PÅ TORGET SNETT BAKOM DUNKERS kulturhus i Helsingborg ligger ett torg byggt för parkering av bilar. I samband med Helsingborgsfestivalen var det ombyggt för känslor. Vi (bob hund) spelade kl.23.30 för glatta livet och responsen var sagolik. Halva staden var på plats och hejade och sjöng med i de allra konstigaste refrängerna som om de aldrig hade gjort något annat, det var härligt.

Dagen började annars med att jag och min fru anlände tidigt till min tidigare hemstad och startade med en "tura". För er som inte vet vad en "tura" är, så är det när man åker mellan Helsingborg och Helsingör fram och tillbaks. Åker man fram och tillbaka två gånger; heter det dubbeltura och tre; trippel O.S.V. Medan man sitter på båten ska man helst äta och dricka. Vi åt tre smörrebröd (en med ägg och majonnäs, en med någon god slags korb och en med en härlig leverpastej) och två röda polser med bröd och drack en Wibroeips (från Helsingörs lokala bryggeri). Det finns också en starkare variant GuldWibroe kallad "Flag", men den dricker bara de som vill bli fulla. Sedan blev vi så trötta av maten att vi blev tvungna att sova middag. Det gjorde vi på Grand hotell. Sedan var vi så utvilade att vi var tvungna att ta en tura till (om man tar två turor, men med paus emellan heter det inte dubbeltura). Alla våra vänner hann tyvärr inte med turan och vi hade inte tid med en till (då hade det blivit en dubbeltura), så vi tog en öl i grand hotellens bar istället. Sedan var det dags för "roddning" (det är då man bär musikinstrument) och sedan "linecheck" (det är då

man kollar att musikinstrumenten låter som de ska). Förutsättningarna var optimala och konserten blev fantastisk! Helsingborgarna var på sitt allra bästa humör och de formligen överröstade oss med sin allsång. Nu ska jag på inget sätt förringa vår Roskilde spelning bara två veckor innan, men kvällen var magisk. Nu kan man tro att historien är slut, men nej. Efter att ha somnat vid fyratiden, så gick vi upp tidigt nästa dag, jag och nästan alla kompisar från HBG, för att fira svensxa. Ja, nu var det ju inte min, den firades för länge sedan i Stockholm, utan en annan känd Helsingborgsprofil. Kl 09.00 väcktes han av "Hej tomtegubbar slå i gasen" och fördes sedan ner till färjorna. Vi startade lätt med en trippeltura, nå ja, det blev ju faktiskt bara en två och halva, för att vi gick ju av i helsingör. Sedan bar det av till "strandborg"; ett legendariskt ölcafé som bl.a. serverar "Helsingörskanna"; en häxbryggd gjord på : Öl, citronvand och Gammeldansk. Denna undvek vi som tur var denna gång. Sedan, mat!!

Vi åt en superb frokostplatta och sedan in på "Café Valdemar". Redan innan man går in veta man att stället är speciellt: På gatan utanför står tre (!) rullatorer parkerade. Medelåldern sjunker drastiskt när vi kommer in. Den danska vistelsen avslutas på "Borgerkroen" och hela dagen med en trippeltura. Färden hem mot södra Skåne minns jag mindre från, men jag sov väl med ett saligt minne antag jag.

//Jonas Jonasson, din rapportör från "Sundets pärla"

VÄNTAR ÄN...

"Jag möter dig vid mjölkbordet klockan åtta i morgonkväll"
De sista orden hon sa till mig innan vi skildes åt den där kvällen

Jag väntade och väntade men hon dök aldrig upp
Visste hon vad jag skulle säga till henne

Jag har väntat varje kväll sen dess tålmodigt väntat att få säga de där orden som aldrig blev sagda:

"Du kan fara åt helvetet!"

S. Kald

Made for iPod!

iPod classic!
Från 2.295:-

Porto Go!
Från 2.395:-

Läcker högtalare, helt klädd i svart läder, specialdesignad för din iPod! Portabel och robust, så nu kan du ta med dig ett perfekt ljud överallt. Ger en så fantastisk ljudupplevelse att du också kan ha den som din hemmaanläggning.

MACSUPPORT

Kloka råd, kunskap och rätt priser på allt från Mac-datorer till iPod och tillbehör. Totalansvar för ditt företags dator- och nätverkslösningar.

Baltzarsgatan 18, Malmö. 040-660 16 40.
Mårtensstorget 6, Lund. 046-150 400.

Premium Reseller

MacSupport
www.macsupport.se

Gräddbullar, Gräddbullar, Gräddbullar-

Nu tillverkar vi inte bara suveränt goda praliner utan även dito gräddbullar! Du kan välja mellan ljus eller mörk, med eller utan kokos, chokladbotten eller mandelmassabotten - eller varför inte en av varje!

Gör någon glad - köp Österlenchoklad!

Öppettider i sommar:

Juni: tors.-fre. 10-18, lör.-sön. 10-15.

Juli och augusti:

mån.-fre. 10-18, lör.-sön. 10-16.

Välkommen till gamla skolan i Skåne- Tranås önskar Anna och Janne.

www.osterlenchoklad.se

PÅ TURNÉ

VAKNAR MED ETT RYCK! VAD FAEN ÄR KLOCKAN?

Vart är klockan? Där ligger telefonen! Hur mycket är den?

Klockan är sju... SJU? SJU!!! --- Neeeeeeeej.

Min pick-up från detta flotta hotell i Vigo, Spanien, är ju klockan 6... och flyget går kvart över sju... NEJ! Detta är inte möjligt! För första gången i mitt liv som turnerande musiker har jag tydligen försovit mig och missat mitt flyg!

Vad blev taxin av? Varför väckte ingen mig?

och HUR skall jag ta mig hem? Och min flickvän samt vår 8 månader gamla dotter som skall flyga upp från Wien för att möta oss på Kastrup, samtidigt som jag förväntas landa med flyget från Spanien. Vi skall ju köra bil från Svågertorp tillsammans (jag har bilnycklarna i väskan... det enda paret...). NEJ NEJ NEJ... spola tillbaka, ta mig härifrån!

Snabbt på med kläder, rafsa ihop allt löst, ner i resväskan med allt bara, fort som faen.

Springer ner till receptionen. Frågar på engelska: Where is my pick up? Where is my taxi to the airport?

Möts av en helt förstående min av en ICKE engelsktalande nattportier. Hur är det möjligt att ha någon i en hotellreception som INTE pratar engelska? Jag får senare reda på att denna charmante receptionist vägrat lämna ut mitt rumsnummer till taxichauffören, som därefter helt sonika bara lämnade hotellet med oförättat värv... helt otroligt!!!

Ringer festivalarrangören. "Sorry, I don't know what we can do at the moment. Maybe you should take a taxi to the airport?"

Ja, vart tror du att jag vill åka? Till det lokala tvätteriet, eller?

"I will call for a taxi. Just wait in the reception!"

Tack så mycket, väldigt vänligt! kokandes inuti...

andra skall till olika orter i Europa.

Vi närmar oss flygplatsen.

Då svänger helt plötsligt taxin av!

Inte mot Avgångshallen, vilket skulle vara rekommendabelt och högst brukligt i denna situation. Utan mot någon slags taxidepå!

Svaga protester och ifrågasättande börjar höras från de amerikanska vännerna. "Heyyyy, man, where are you goin' ? This ain't the departure hall!"

En bom spärrar av vägen. Vår, vid denna tidpunkt, mycket nervösa chaufför går ut ur bilen och känner (!) på bommen. Den sitter fast. En maskin intill bommen tar visakort.

"Daas äniwon häs vann visakard mäjbi?"

Vår chaufför visar tydliga tecken av stress.

"Hey, what the hell! What is this? Take us to the departue hall, maaan!"

Vår vän hittar till slut ett kort i sin plånbok. Efter en evighet går bommen upp. Vi kör in med taxin. Återvändsgränd. Uppställningsplats!

Vart är utfarten? Taxin kör några varv. Svetten bryter fram både i pannan på chauffören och i de amerikanska anletena. Nu är alla mycket upprörda!

En ny bom!

Chauffören ut igen. Ja, den sitter också fast.

Förvirringen är total. Vår norska vän ringer en kollega, som inte verkar tro sina öron.

Visakortet kommer till bruks ytterligare en gång.

Bommen går upp.

"Hurry up, man! We are missing our flights!!! God, damn it!"

Jag inser själv att mitt flyg snart avgår.

Taxin kör slalom mellan refuger och andra taxibilar och anländer efter mycket möda till Ankommande (!) , inte till Avgående. Nu är alla väldigt upprörda i taxin och skriker i det närmaste unisont: " Just fuckin' drop us off here, this is fine, pleeeeeease!!!"

Vi stannar och jag slänger mig ur bilen och springer till incheckningen. Jag hinner precis med mitt flyg!

Flygningen avlöper utan större problem. Lite försenade bara till Barcelona, men fortfarande ingen mat. Jag springer snabbt till mitt nästa flyg, som skall ta mig till Vigo. Hinner precis med och ber bara en still bön att även mitt bagage skall hinna med. En kort flygning, bara 45 minuter. Men nu lyckas jag plötsligt somna.

Vi landar kort därpå.

Vi går av planet på en mycket liten flygplats. Väntar på min väska, som mot förmodan faktiskt är med på planet! Hurra!

Går till utgången där jag förväntar mig att min transport till festivalen skall vänta.

Men icke... inte en enda person som ser ut att vilja hämta upp en numera MYCKET trött svensk musiker. Jag försöker att ringa mina spelkamrater i Barry Guys

Nyallpplagan

stora orkester, men alla har givetvis sina telefoner avstängda. Och arrangören har aldrig gett mig något nummer att ringa. Bara att sätta sig ned och vänta.

Märkligt nog så är det en väldig massa utrop i högtalarna på denna flygplats. Hela tiden informeras det om olika saker, men bara på spanska! Som jag inte förstår ett enda ord av. En liten obehaglig känsla börjar srnyga sig på när jag ser många av passagerarna från min flight gemensamt gå ut mot en väntande buss. De såg nämligen inte ut att tillhöra samma typ av resenärer, en icke homogen grupp. Märkligt att alla skall åka med samma buss, tänker jag, sittandes på en stenhård träbänk.

Efter två timmar ringer en av mina kollegor och undrar vart jag är. Jag säger att jag väntar fortfarande på min transport. Det kan inte vara möjligt säger min vän, pianisten. Han ringer upp arrangören som sedan ringer mig och påstår att min transport väntar på mig vid utgången på flygplatsen. Inte möjligt säger jag, som nu börjar bli smått frustrerad (för att inte prata om de våldsamma hungerkänslor som börjat ta över hela mitt system! – men jag vågar inte lämna min plats vid utgången, då jag är rädd att min transport skall missa mig). Chauffören rings upp och påstår att han visst står och väntar på mig, men att jag inte är där.

Nu... börjar det gå upp ett ljus. Aj aj aj... Jag springer till en info-disk och frågar vart jag befinner mig. "You are in Coruna, of course"

Coruna? Va?

Detta kan inte vara sant! Planet har på grund av dåligt väder gått ner i närbelägna (nåja... bara 150 km från Vigo) Coruna.

Och varför har inte min chaufför blivit informerad om detta frågar jag. Varför kunde han inte få info om detta och se till att komma till Coruna och hämta upp mig?

"Well, maybe a misunderstanding?"

Pleeeeeease! 150 km bort från festivalen och bara två timmar kvar till konserten.

"Your driver will be there in one hour, hopefully"

Och hur katten skall jag då hinna i tid till konserten?

Anywaaay – jag sätter mig äntligen ned, mycket slut i huvudet, på flygplatscaféet och äter en otroligt O-charmerande torr bagett.

Efter en timme dyker faktiskt chauffören upp. Vi slänger oss in i hans dyra svarta Mercedes limo och rivstartar!

Mindre än en timme kvar och 15 mil att köra. Jobbig matematik för farträdåda!

Vi anländer till festivalen 4 minuter innan spelningen skall börja!

Packar snabbt upp mina instrument, morsar på mina kollegor och sedan går jag rakt ut på scen!

Konserten går fantastiskt bra! Märkligt hur extrema situationer i det närmaste kan trigga musiken till något fantastiskt!

Efter den lyckade konserten bjuds vi restaurang. Jag ser vansinnigt mycket fram emot detta. Eftersom jag inte har ätit på snart två dygn, så känner jag mig lite småskakig.

Tyvärr så bjuds vi på små, små, små

tapasförättningar.

Innan jag hinner uppfatta faktum, så har köket stängt.

Mycket slokörer och ENORMT hungrig återvänder jag till mitt hotell. Inser att klockan är 3 på morgonen. Min pick-up är klockan 6. Bättre att sova lite ändå, va?

Jag ställer min klocka på ringning klockan 5, så att det inte skall bli någon stress.

Aaaah, vad skönt det skall bli att åka hem till Gärsnäs efter detta logistiska mardrömsdygn. Helt vansinnigt dålig kharma på resandet denna gång. Jag kan inte mer än att le åt eländet. Imorgon är jag hemma igen, i varje fall!

	Vaknar med ett ryck! Vad faen är klockan???	
	p.s. Det som följer är så galet frustrerande så jag kan knappt återberätta det. Det hela resulterar i att jag var tvungen att köpa en enkel flygresva Vigo till Köpenhamn, via Barcelona för 13 000 kronor. Det fanns bara en möjlig avgång om jag ville ta mig hem denna lördag... suck och åter suck...	
	Resan tog sedan nästan 23 timmar innan jag var i Gärsnäs. Ett försenat flyg, ett inställt flyg, ännu en ny biljett samt kaos med bagaget på Kastrup!	
	Men jag lovar att kaviarmackan och ölen var helt himmelskt goda när jag väl var hemma på gården igen!	

	Försöker numera att vakna utan ryck! Alla turnéer är inte som denna... En del är värre...	
---------------	---	---------------

MATS GUSTAFSSON

Nyallpplagan

Organismen

FÖRST KALLADE HAN SIG ORGANISM 12, EFTER EN GAMMAL MATINÉFILM DÄR MAN LETADE EFTER ETT GULDÄMNE BETECKNAT ORG 12, MEN DET BLEV FÖR SVÅRT ATT SÄGA. SÅ NU ÄR ARTISTNAMNET BARA ORGANISMEN. TILL VARDAGS ÄR DET JOHAN. PER JOHAN HELLEQVIST FRÅN LUTHAGEN I UPPSALA.

Organismen är ett av de absolut största namnen i svensk hiphop - han var medlem i Sedlighetsroteln och Mobbade barn med automatvapen – ett band med finurliga ordvändningar, kaxiga punchlines och råa beats, som fick en ung hiphoppublik att intressera sig för provoke-rap på svenska. Knappt känt för dem som aldrig letar musik utanför skivshopparna och där hiphop och rap är lika med Petter, men Organismen har byggt upp en stor och trogen publik i och utanför Sverige genom flitigt turnerande och spelande i tio år. Och genom nätet. Han har hundratusentals besökare som lyssnar och laddar ner musiken via nätet.

Själv kallar sig denne Uppsala-son för rappare och lyricist; - Jag är lika mycket modern poet som musiker...en hybrid. Vi – DJ Large och jag – gör vår egen musik, pressar upp våra egna plattor, säljer, distribuerar och lägger ut allt för gratis nedladdning på nätet och det är ett jävla hårt arbete. Som man inte kan leva på.

-Jag har haft mycket stöd från mina föräldrar hela tiden. De gillar det jag gör – i alla fall det mesta...kanske inte de mest provocerande texterna, men vi har alltid haft väldigt högt i tak hemma och många högljudda härliga diskussioner och vi är ganska slängda i käften allihop..haha!

-Och pappa är nog lite poet...innerst inne.

Tillsammans med DJ Large, som av många anses vara den tyngste DJ:n i Hiphop-Sverige (DJ Large har bland annat jobbat med Petter och Promoe och släppte tillsammans med Petter "Bananammixtapet" 2006, där de flesta av Sveriges rap-elit deltog), har Organismen släppt två soloplatior - " BakomKulisserna " -2001 och "Petar På Döda Saker Med Pinnar" -2004 - och ett antal mixtape-låtar och versioner.

En tredje platta - "Om Gud vill och vädret tillåter" - är på väg. Den spelas in i DJ Larges "No Monkey Business Studio" i Uppsala. Oftast presenterar DJ Large – eller Mofstas Hedbom som han egentligen heter - ett beat för Johan och sen jobbar de vidare utifrån det.

- Vi är verkligen ett team när vi jobbar. Både i studion och på scenen. Nya plattan blir nog lite mer poetisk...och råare...

- I Sverige är så att säga Gud stor... men vädret är ännu större...

Johan tycker att det är lite sorgligt med den svenska musikbranschens ointresse för rap och hiphop. Både blandskivbolag och bokningsbolag. De söker det som kan göras strömlinjeformat och som inte stöter sig med någon. Det är en feg och konservativ bransch. När det gäller nedladdning så tycker han att bredbandsbolagen skulle kunna betala notan.

- Det är klart att det är tuftt att vara i en kreativ process, spela in, skriva texter, göra musik och sen sköta allt själv, men vi har tackat nej till bolag av en anledning, säger Johan och fortsätter;

- Plånboken ska inte påverkas av att man lyssnar på vår musik och skivbranschen måste inse hur verkligheten ser ut och anpassa sig. Vi tycker att priserna på plattorna i skivaffären är hutlösa! Radio är urvattnat, MTV och Z-TV är förbi. Det är internet som är framtiden, Myspace och YouTube som gäller och våra lyssnare, vår publik har verkligen omfamnat vår musik på nätet.

- När vi släppte "Bakom Kulisserna" 2004, skulle vi ha skivbolag och lanseras...men vi hoppade av det även om plattan sålde bra... och förresten...vi tjänade inga pengar då heller, skrattar Johan och fortsätter; - Så då kan vi lika gärna göra allt själv och ge vår musik till de som vill lyssna. Sen har kanske folk blivit lite bortskämda med att sitta hemma och ladda ner och lyssna. Vi klarar av att fortsätta tack vare alla spelningar. Vi är bäst live...folk ska kolla våra konserter...

Organismen och hans vapendragare DJ Large har spelat på alla de större festivalerna; Hultsfredsfestivalen, Arvika, Peace & Love och de turnerar flitigt under vår, sommar och höst.

Det finns mycket som är sagt om Organismen. Bland annat sägs det att han är den enda svenska artist som kan få ett publikhav att koka och sjunga med i varenda fras på spelning där han bara kört mixtape-låtar.

Bland de svenska genuina hiphoparna och rapparna är Organismen ett begrepp – och vill man ladda ner gratis eller lyssna, så kan man gå in på HYPERLINK "http://www.myspace.com/organismen" www.myspace.com/organismen.

TEXT: MARIA ANDERBERG

Taxi Ystad
72 000

Österleden 6
271 42 Ystad
Växel: +46 411-72 000
www.taxiystad.se

Ditt dagliga bröd

Det är vi som bakar den berömda Revhuskavringen. Prova även vår specialitet: Skånsk äggakaga med bacon och lingonsylt

Café Diana
St.Östergatan 31,
tel. 72821
Malmövägen 9
tel. 0411-72814

Nöjdaste kunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex

Daniel Börje Ingvar Lars Olof Ingrid Per

Vakant Jenni Anna Iréne

Bli kund i ett litet, personligt försäkringsbolag

Som litet försäkringsbolag kan vi lättare tillgodose dina önskemål.
Hur det kommer sig?
Enkelt.
I ett stort försäkringsbolag är du en av många kunder, i ett litet bolag är du en av få.
Det betyder att du som kund är viktigare för oss.

Vill du bli kund i ett litet, personligt försäkringsbolag?
Ring 0413 - 559 790, eller besök www.dinaskane.se för mer information

Välkommen

Försäkringsgivare:
Dina Försäkring AB

Dina Försäkringar
Skåne

Bangårdsgatan 6, Box 30, 243 21 Höör
Telefon: 0413 - 559 790. Fax: 0413 - 559 791

Glada sommarerbjudanden hos en riktig bygghandel

Nu är det dags att göra så fint som möjligt där ute inför sommarens lata dagar! Därför har vi tagit fram dessa utomhusfavoriter till ett riktigt bra pris. Du hittar dem och många fler i våra butiker! Varför inte titta in? Innan du ger dig ut...

HIALÖST!

Weber One Touch gold 57 **1995⁰⁰**

Weber Q 320 **4695⁰⁰**

Clear Pool

Vi har ett stort sortiment av klor och tillbehör till din pool

Hos en riktig bygghandel hittar du alltid 70 basvaror till Nettpreis! Är inte det Utmärkt?

NY VARA - VARJE VECKA Till tokläga priser

Kolla denna veckas Hialösa erbjudande på hansandersbygg.se

En RIKTIG bygghandel har koll – oavsett säsong. Som vanligt har vi alltid mer än 70 byggvaror som vi erbjuder till Nettpreis. Vi kallar det Utmärkt! Och det är det också. Välkommen in till oss i Simrishamn, Ystad och Skurup och låt dig inspireras. Det kommer att löna sig!

Hans Anders Bygg är sydöstra Skånes största leverantör av byggvaror. Oavsett vad du behöver för ditt bygge kan du vara säker på att hitta ett komplett sortiment hos oss. På köpet får du branschens bästa service – och en betydligt enklare lösning på de flesta av dina byggfunderingar, oavsett om du är hobbysnickare eller professionell hantverkare.

OBS! Söndagsöppet i Ystad 10.00-13.00

Ystad 0411-55 75 00
Simrishamn 0414-41 21 00
Skurup 0411-53 65 00
www.hansandersbygg.se

Måndag-Fredag 07.00-18.00 • Lördag 09.00-13.00
Söndag 10.00-13.00 (OBS! endast Ystad)

EN RIKTIG BYGGHANDEL

EN KRÖNIKÖRS DAGBOK

DAN FÖRE DAN

Pratade med X om skilsmässan. Försökte skriva. Färgbandet till min Halda tog slut. Gick en lång promenad. Passerade fähunden Alexander Bard. Hans ansikte, deformerat av spleen och dekadens. Smet in i Botaniska. Ville se om det japanska näsdukstrådet blomnade. Stannade och snöt mig. Fick syn på Andres Lokko, med ögon marinerade i is. Han kände inte igen mig. Eller så gjorde han det. Ringde P. Hon tänker tydligen inte lämna sin pojkvän. Åt en fantastisk god wienerkorv med räkmajonäs, lingon, rostad lök och en halv portion strips. Sov oroligt.

JULIAFTON

Väcktes brutalt av X. Sa att jag ville vara ensam. Nisse ringde. Väderskivan måste bytas. Taket läcker. Ska ha minst en miljon för dagboken. Ringde Arne på banken och bad om en finansiell översikt. Funderar på att lämna detta land som jag inte längre känner mig hemma i. Strosade ner mot Madeleines gatukök. Beställde en halv special, det vill säga ett mjukt, uppvärmt, färskt korvbröd och enligt mitt förmenande, en kokt korv med senap, ketchup och två rågade kulor hemgjort mos. Tung sömn.

JULIDAGEN

Nisse kan ta hand om eterniten ihop med Bullen och Kotten. Svart, men inte billigt. Sa att jag skulle tänka på saken. Ringde P. Stämde träff på en vegetarisk restaurang, Solrosen i Haga. Ringde Arne på banken. Fick säga mitt namn upprepade gånger. I spegeln ser jag att jag liknar den av dvärgarna som jag tycker sämst om, Trötter. Somnade hungrig.

ANNANDAG JULI

En rask promenad. Kände för något utländskt. Stannade vid Pølsemannen. Två härligt röda korvar i en långsmal papperssäck med risted løg. Dejligt. Senapen var osedvanligt gul. Vände äcklad bort blicken vid åsynen av rikspuckot Mats Olsson. Han har, säger ett envist rykte, ett kvastskafat uppstoppat där bak. I brist på ryggrad. Ska ha minst en halv miljon för dagboken. Hatar den här halvdana Haldan. Mästerkatten Guillou har lovat mig en av sina. Litar inte på honom. Samtal med Ulla i kassan. Får inga lån. Kanske måste jag lämna Sverige. Ja, det är nog bäst så.

TRETTONDAG AUGUSTI

Äntligen på plats. Älskar lugnet här i byn. Har fått en briljant idé. Ringde X och berättade att jag raderat alla våra nummer. Låtsades att det var någon i rummet. Jag sa: "Javisst, älskling" och tryckte sedan bort samtalet. Har inte tänkt på P på flera dagar. Är inte kär i henne längre. Alla kommer att avsky mig när det här publiceras. Tiotusen är mitt absolut sista bud. Kontant. Annars bränner jag upp hela skiten.

NAMNLÖS NATT

Stekte upp ett par saftiga isterband. Somnade med örat mot en rödbeta.

UNDERGÅNGSSTÄLLEN

Jag trillar ner i varje hål för hjärtats handikapp små gryn av känslor Spridda flingor av gråt spikar skylttoppar mot det hållet jag går åt

Små anledningar till därhet som föräldrarna till mina utbrott från elva till femton Vagar med undergångsställen satte en glasvägg mellan morgonen och kvällen

jag föddes utan vokabulär 6202 dagar senare - forfarande oförstådd Jag önskade att allting hade hänt Jag var aldrig självlivsbenägen Så jag stannade för att möta dig på vägen

KARL SAXELL

Skrivbord, lampor och Lulu Carter

DET HÄNDER GANSKA OFTA att man blandar ihop sig själv med de sakerna man har. Vissa företeelser är rent av beroende av att vi ska tro att det hänger ihop. Som livsstilmagasin till exempel, eller inredningsprogram. Ernst Kirchsteiger kan vara hur självfull som helst men i slutändan handlar det ändå bara om hur fint han fixar och hur lyckliga vi alla skulle kunna bli i ett Ernst Kirchsteiger-hus. Lulu Carter är en annan profil i inredningshelvetet. Hon är inte lika förklädd som Ernst. Lulu är snarare en sak. Jag skulle kunna tänka mig att använda henne som matta. Och varje gång jag gick över henne skulle jag säga "gööv, vad snyggt med en färggläck som accentuerar kuddarna i soffan och sprider harmoniiii i rummet". Kan man överhuvudtaget vara en levande varelse utan att äga alla dessa prylar?

Här i veckan var jag i högsta grad levande. Idrottsföreningarnas loppisar utgör sommarens höjdpunkter och förvandlar mig till Gollum i Sagan om ringen. På plats i ej nämnd fiskeby stod jag och slet i en skinnväska ifrån Italien. Sextio kronor kunde jag tänka mig att lägga, inte ett öre mer. Men den uttokade tanten med läppstift ut över alla kanter tänkte inte ge sig. Meningen "släpp min väska för i helvete, kärring" flög förbi från botten av mitt väsen men stoppades i sista sekund av överjagets blinkande rödljus. Tack.

Dessa tillställningar följer alltid samma mönster. Först en aggressiv - näst intill shoppingpsykotisk - stämning, av min mamma kallat "bita, riv och kläm", för att sedan övergå i fas två, då marknaden mer liknar en oförarglig söndagsutflykt med enbart nöjda och glada människor på ett uppsluppet humör. Lite som sockerkickande bin kor var och en hem till sitt lyckliga över de nya trasiga hyllorna och lamporna som måste lagas.

Det är här ni tror att jag kommer dra ihop en slutkläm om materialisten inom oss, miljöförstöring eller den ohållbara utvecklingen. Men nej. Mina syften är mer personliga. Jag ska nämligen flytta och detta "jag" har blandat ihop sig själv med mitt 30-tals skrivbord, min lägenhet, mitt Stockholm och min retrokökslampa. Jag försöker förklara att vi kommer att överleva bra även i Malmö och att vi kan vara oss själva utan de där sakerna, men det är inte helt lätt. Loppisar är min tankemall. Ganska sällan vet man exakt vad man är ute efter men det finns alltid nya trasiga hyllor att köpa och nya lampor att restaurera och uppenbarligen är det väldigt lätt att bli nöjd.

LINNEA UDDENMYR

Det är klokt att spara.

Några hundra i månaden räcker längre än du tror. Men hur hittar man rätt? Hur väljer man när risker och utbud knappt går att överblicka. Fråga oss så hjälper vi dig!

Färs & Frosta Sparbank

Sjöbo 0416-261 00, www.fofspar.se

Den enda bank du behöver.

Skaparkraft!

Vi ger dig energi att skapa något extra. Välj från vår palett, fast pris, spotpris, en mix av dessa eller Elpool. Ring oss så hjälper vi dig att välja.

ÖSTERLENS KRAFT

www.osterlenskraft.se 0414-285 51

Sportslig

I full galopp

SÖNDAGEN DEN 10 AUGUSTI är jag inte hemma. Bara så att ni vet det. Jag ska bort och kan därför inte ha främmande som man uttrycker det på skånska. Vad betyder det förresten? Att det kommer en drös med helt främmande människor på besök? Sånt tycker jag inte om men strunt samma för jag är ändå inte hemma, jag är i Malmö. Det är kanske inget att yvas om kan tyckas, men jag ska till Jägersro galoppbana för att titta på folk med hatt och spela på en katt.

För den oinvigde bör det förtydligas att det handlar om Svenskt Galoppderby. Alltså inte det där andra med häst, vagn och körsven... Galoppderbyt är speciellt, det är nästan lika mycket kvinnor som män bland publiken. Några har gjort det till en familjeangelägenhet och tar barnen med sig. Någon enstaka tar hunden med sig. Det hör man ibland när de skäller på sina större fyrfota vänner från djurriket. Själv tar jag sambon med mig.

Man kan också dricka skumpa på derbyt. Det gillar jag, och så kan man ha hatt på sig utan att göra bort sig. Det är nämligen många som bär hatt på derbyt. Det är en del i traditionen och det finns till och med en alldeles särskild tävling för dem som pryder huvudet med någon form av utstuderad huvudbonad. Att bära hatt ger tur sägs det. Det ska underlätta när man letar efter vinnare. Jag hade hatt ett år och det var nästan det enda jag hade med mig hem. Somliga är väldigt kreativa och konstnärliga när det gäller sitt hattbyggande. De har gott om tid. Andra går mera på stil och elegans satsar på Royal Ascots komplicerade dress cod. De har också gott om tid, fast på ett annat sätt. Jag ska aldrig mer ha hatt på derbyt. Inte keps heller för den delen.

MARK GOLDSWORTHY

Det där med hattarna är bra för jag gillar att titta på människor - ju fler och underligare desto bättre. Det är fint med mångfald sägs det men också svårt. Speciellt när man spelar på hästar.

I galoppderbyt startar femton hästar. De är lite som människor. De har alla olika egenskaper och det är inte alltid en fördel. Jag brukar rådbråka ömsom vänster hjärnhalva och ömsom höger hjärnhalva en veckas tid innan derbyt. Under veckans gång är det inte alls ovanligt att jag pendlar mellan ett halvduzin hästar innan frågan är avgjord.

I år har jag på ett tidigt stadium fastnat för en hingst med namnet Swing That Cat. Den har alla de egenskaper som vänster hjärnhalva tycker om; bra rörelsemönster, startsnabbhet, intressant stamtavla, speed (fart) och sannolikt också stamina (uthållighet). Tränare och jockey är också faktorer som passar in i bilden av en potentiell derbyvinnare - alltså logiska och rejäla saker, sånt som vetenskapsmännen tycker om. Men så har vi det där med höger hjärnhalva som ibland kan spela en ett ordentligt spratt.

Swing That Cat kommer från ordspråket no room to swing a cat som från början är en fras som härrör från engelska flottan. Det betydde kort och gott att det inte fanns nog med svängrum för att bestraffa en olydig sjöman med den niosvansade katten (en piska). Ordspråket övergick i modern till att ange ett rums utrymme i diminutiv betydelse. Och bilden av att ersätta en måttstock med en livs levande katt är onekligen skönt absurd. Den visionen blir svår att suddas bort, och frågan är själskriven, är det egentligen det jag fastnat för? Nja, kanske ändå inte. Säkert är i alla fall att, söndagen den 10 augusti är jag inte hemma. Bara så att ni vet det.

JÖRGEN NILSSON

Framtiden är nu...